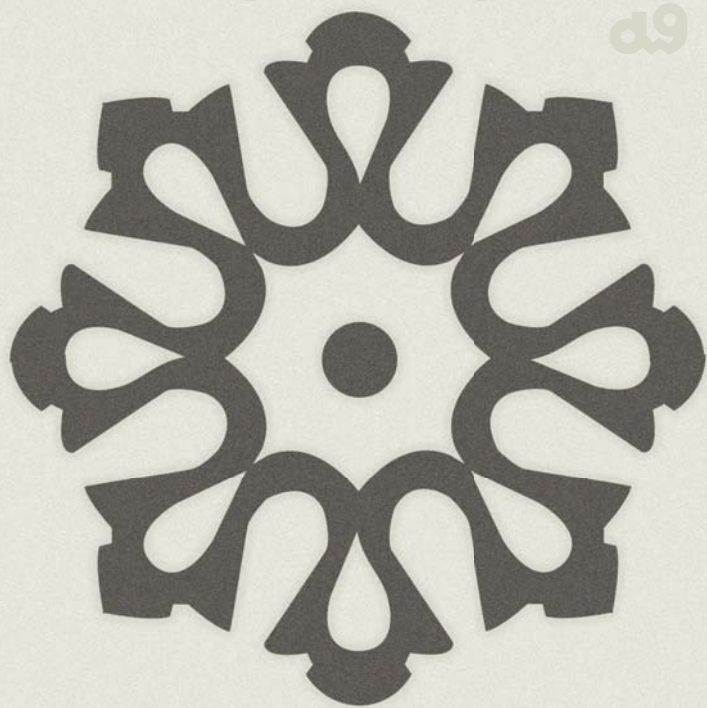

หินดินอิฐ

พิน ชีวิต สุพิพิธภณฑ์

๕๕

คำว่า ทำไม คำเดียว จะช่วยให้เรามีปัญญา

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
จาก ชีวิตและงานกรมพระยาดำรงราชานุภาพ
หม่อมเจ้าพูนพิสมัย ดิศกุล

How could a word Why spawn wisdoms?

H.R.H. Prince Dumrongrajanupap
From Life and Work of H.R.H. Prince
Dumrongrajanupap
M.R.Poonpissamai Dissakul

หิน ดิน อิฐ

พื้น ชีวิต สู่พิพิธภัณฑ

คำนำ / Preface

พลเรือเอกฐนิธ กิตติอำพน

ผู้อำนวยการสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ ได้จัดตั้งขึ้นตามประกาศคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน พุทธศักราช 2547 โดยเป็นหน่วยงานเฉพาะด้านภายในสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ เพื่อทำหน้าที่เป็นสถาบันที่ก่อตั้ง ควบคุม กำกับดูแลการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้ขนาดใหญ่ สนับสนุน และร่วมมือเป็นเครือข่ายกับพิพิธภัณฑ์อื่นๆ เพื่อยกระดับมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ และการบริหารจัดการของการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยในรูปแบบพิพิธภัณฑ์ของประเทศไทยให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพทั้งระบบ

สถาบันฯ ได้รับมอบอาคารสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ (เดิม) และพื้นที่โดยรอบบริเวณถนนสนามไชย เขตพระนคร ประมาณ 7 ไร่ จากกรมธนารักษ์ เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2548 ได้บูรณะและอนุรักษ์อาคารสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ซึ่งเป็นอาคารเก่า สร้างขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2465 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ปัจจุบันอาคารหลังนี้ ได้จัดเป็นพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งที่ 1 “มิวเซียมสยาม” จัดแสดงนิทรรศการถาวรในเรื่อง “เรื่องความประเทศไทย” ซึ่งเป็นเรื่องราวของประวัติศาสตร์ที่ต่อเนื่องยาวนานในดินแดนสุวรรณภูมิ

เรื่อยมา จนถึงยุคทองของสยามประเทศ จนเป็นประเทศไทยในปัจจุบัน โดยใช้ระบบการนำเสนอรูปแบบใหม่ที่ผู้ชมจะได้เรียน เล่น รู้ อย่างเพลิดเพลิน นอกจากนี้ ในพื้นที่ ยังประกอบด้วยอาคารจัดแสดงนิทรรศการชั่วคราว สำหรับจัดนิทรรศการหมุนเวียน ลานอเนกประสงค์สำหรับจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้กลางแจ้ง ร้านค้า ร้านอาหาร ฯลฯ เพื่อตอบสนองการใช้พื้นที่เพื่อการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ใช้บริการสูงสุด

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ ได้กำหนดนโยบายหลักที่จะดำเนินการต่อไปในอนาคต ดังต่อไปนี้

1. เผยแพร่ปรัชญาแนวคิดและองค์ความรู้ของพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้สู่สังคมไทย ในการเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างรื่นรมย์และเพลิดเพลิน เพื่อส่งเสริมเยาวชนและสังคมไทยให้รักการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเพื่อสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

2. ขยายพื้นที่พิพิธภัณฑ์การเรียนรู้ โดยพัฒนาพื้นที่บริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นในให้เป็นย่านพิพิธภัณฑ์มีชีวิต (Living Museum) เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบทางด้านพิพิธภัณฑ์ ประวัติศาสตร์ โบราณคดี การอนุรักษ์จัดการมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ รวมทั้งชนบทประเพณี และวิถีชีวิต

3. เป็นศูนย์กลางแหล่งเรียนรู้ด้านพิพิธภัณฑ์วิทยา เพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานสร้างส่งเสริม และเผยแพร่องค์ความรู้ ด้านการจัดตั้ง ดูแลรักษา และบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ในกรอบของพิพิธภัณฑ์มีชีวิตของประเทศไทย และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อสร้างภัณฑารักษ์บุคลากรด้านการเรียนรู้นักอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม และคนรุ่นใหม่ ที่สามารถอนุรักษ์พัฒนาและจัดการมรดกและวัฒนธรรมในเชิงบูรณาการ

4. สร้างความร่วมมือและพัฒนาเครือข่ายพิพิธภัณฑ์ทั่วประเทศ และแหล่งเรียนรู้ประเภทอื่นๆ เพื่อการพัฒนาให้มีมาตรฐาน คุณภาพ และสนองตอบให้เกิดการเรียนรู้อย่างยั่งยืน

สถาบันฯ จึงมีโครงการและกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ที่จะสนองต่อนโยบายข้างต้น เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้แก่เยาวชนและสังคมไทย อาทิ การผลิตเอกสาร ตำรา วารสาร การจัดกิจกรรม การจัดสัมมนาทางวิชาการทางด้านพิพิธภัณฑ์วิทยา ตลอดจนความร่วมมือกับต่างประเทศ ตลอดจนการดำเนิน

นงานทางด้านธุรกิจพิพิธภัณฑ์เพื่อหาทุน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การเผยแพร่ ความรู้ด้านประวัติศาสตร์สังคม ศิลปวัฒนธรรม ผู้สาธารณชนในกลุ่มต่าง ๆ หนังสือ “หิน ดิน อิฐ ฟัน ชีวิต สุพิพิธภัณฑ์” เล่มนี้นับเป็นหนึ่งในโครงการการผลิตเอกสารของสถาบันฯ ที่ได้รวบรวมความเป็นมาของการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งที่ 1 มิวเซียมสยาม นับตั้งแต่ประวัติศาสตร์ความเป็นมาพื้นที่แห่งนี้ การดำเนินงานบูรณะและอนุรักษ์อาคาร ตลอดจนหัวข้อและเนื้อหาของนิทรรศการภายในห้องต่าง ๆ โดยจัดพิมพ์ในระบบ 2 ภาษา (ไทยและอังกฤษ)

ในนามของสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้ จะเป็นส่วนหนึ่งของบทบันทึกทางประวัติศาสตร์ ที่จะให้ความรู้ด้านต่างๆ ในเชิงพิพิธภัณฑ์วิทยาแก่ผู้สนใจได้เป็นอย่างดี

พลเรือเอก

(ฐนิธ กิตติอำพน)

ผู้อำนวยการสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

สารบัญ / Contents

คำนำ Preface	บทที่ ๑ Chapter 1	บทที่ ๒ Chapter 2	บทที่ ๓ Chapter 3
	สถาบันพิพิธภัณฑการ เรียนรู้แห่งชาติ คืออะไร ๐๑๐	มิวเซียมสยาม First Product ของสถาบันพิพิธภัณฑ การเรียนรู้แห่งชาติ ๐๐๐	รู้มั๊ย พื้นที่ กระทรวงพาณิชย์ ในอดีตเคยเป็นอะไร มาก่อน ๐๐๐
	สถาบันพิพิธภัณฑ การเรียนรู้แห่งชาติ ทำหน้าที่อะไร ๐๑๒	มิวเซียมสยาม ต่างจากพิพิธภัณฑอื่นๆ อย่างไร ๐๐๐	ก่อนค้นพบต้องขุดค้น ๐๐๐
		จะเผยแพร่และสร้างสรรค์ ความรู้อย่างไรจะมีพิพิธภัณฑ การเรียนรู้ตั้งอยู่ที่ไหนอีกบ้าง ๐๐๐	วังทั้ง 4 เป็นของใคร มาก่อน ๐๐๐
		มิวเซียมสยาม First Product ของสถาบันพิพิธภัณฑ การเรียนรู้แห่งชาติ ๐๐๐	
		มารู้จักดีก็กระทรวง พาณิชย์กันเถอะ ๐๐๐	

บทที่ ๔ Chapter 4

ออกแบบดีก่่าให้เป็น
พิพิธภัณฑ์ได้อย่างไร

๐๐๐

กว่าจะเป็น
เรียงความประเทศไทย

๐๐๐

พูดถึงความเป็นมา
การออกแบบ เนื้อหา
นิทรรศการ

๐๐๐

ปรับเปลี่ยนแก้ไข
จนออกมาเป็น
เรียงความประเทศไทย

๐๐๐

เรื่องแรก ที่มิวเซียม
สยามจะเล่าให้ฟัง

๐๐๐

บทที่ ๕ Chapter 5

นอกจากตัวพิพิธภัณฑ์
ได้ทำกิจกรรมอื่นอะไร
ไปอีกบ้าง?

๐๐๐

บทที่ ๖ Chapter 6

อนาคตสถาบัน
พิพิธภัณฑ์พิพิธภัณฑ์
การเรียนรู้
แห่งชาติเป็นอย่างไร?

๐๐๐

บทที่ ๗ Chapter 6

ครอบครัว รอบรู้
มิวเซียมสยาม /
รอบรู้มิวเซียมสยาม

๐๐๐

บทที่
๒

มิวเซียมสยามพิพิธภัณฑ์
การเรียนรู้ ผลิตภัณฑ์แรกจาก
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

Museum Siam
National Discovery Museum,
the First Product of NDMI

มิวเซียมสยาม แตกต่างจากพิพิธภัณฑ์อื่นอย่างไร

หน้าที่สำคัญของ มิวเซียมสยาม พิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ คือ “การเผยแพร่ความรู้” และ “สร้างสรรค์ความรู้” แต่ไม่เน้นที่จะจัดแสดงโบราณวัตถุเป็นสำคัญตามแบบพิพิธภัณฑ์โดยทั่วไปแต่อย่างใด ณ มิวเซียมสยาม นี้จะไม่มีการเก็บวัตถุสิ่งของสำคัญ แต่จะเป็นสถานที่ที่ก่อให้เกิดความสนใจใคร่รู้ในเรื่องราวความรู้อย่างไม่รู้จบ

โดยผ่านการนำเสนอในรูปแบบที่ 'ไม่' เน้น “การสั่งสอนความรู้” เพราะเราไม่ใช่โรงเรียน แต่เราจะเน้นกระบวนการ “สั่งสมความรู้” ด้วยตนเอง ให้มีความสำคัญกับการค้นพบคำถามและคำตอบด้วยตนเอง โดยมีเป้าหมายหลักอยู่ที่การสร้างกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อความออกงามของสติปัญญา การสร้างความรู้ และการเผยแพร่ความรู้ ที่เน้นเชื่อมโยงความรู้ในหลายมิติ ภายใต้รูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย โดยมุ่งชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนและรอบด้านระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับธรรมชาติโดยรอบ ภายใต้การนำเสนอในเชิงบูรณาการ ที่ครอบคลุมองค์ความรู้ทั้งด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ มานุษยวิทยา โบราณคดี ชาติพันธุ์วิทยา สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปกรรมศาสตร์ ด้วยเทคนิควิธีที่หลากหลายและทันสมัย

เรื่องราวที่เป็นจุดเน้นสำคัญของ มิวเซียมสยาม คือ

“การตั้งคำถาม และ หาคำตอบ”

เกี่ยวกับความเป็นมาของบ้านเมือง ผู้คน และดินแดน ที่เป็นประเทศไทย รวมไปถึงภูมิภาค อนุชาเนย์ (South East Asia) ตั้งแต่ยุคสุวรรณภูมิ โบราณเมื่อราว 3,000 ปีก่อน เรื่อยมาจนกลายเป็นประเทศไทยในปัจจุบัน เพื่อสร้างความเข้าใจในตัวตน ของตนเอง เกิดสำนึกรักบ้านเมืองและท้องถิ่นของตน ที่สำคัญคือ การเรียนรู้และเข้าใจถึงความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในลักษณะ “เครือญาติ” มิใช่ “ศัตรูของชาติ” อันเป็นการสร้างสรรค์ความรู้ที่นำไปสู่การมีชีวิตที่มั่นคงและยั่งยืนในโลกยุคสมัยใหม่

How different of Museum Siam from another museum?

National Discovery Museum Institute is an organization which acts as an off- classroom learning centre for everybody in a new approach based on “discovery museum scheme” that emphasizes the urge on thinking and questioning rather than giving answers. We believe that good questioning is more valuable than getting packaged answers. Questions will lead us to a spark of curiosity and invite us to never-ending searching for new answers.

Museum Siam is responsible for “dissemination of knowledge” and “creation of knowledge”. We are neither a school nor a university nor a tutorial institute. We do not emphasize on “teaching” but on “accumulation of knowledge” by individual. We emphasize on the discovery of questions and answers by oneself.

National Discovery Museum Institute has its main goal on urging life learning to enhance wisdom growth. It emphasizes on creation of knowledge, transfer of knowledge and the linking of knowledge to people, which is learning in order to get a perception on complex and thorough dimensions of relationship between human and human; and human and his surrounding nature. This is based on an integrative presentation

which covers knowledge bases on geography, history, anthropology, archaeology, ethnology, environmental science, science, technology, and art, by diverse and modern techniques.

The importance theme of NDMI are

“question and answer”

about background of state people and area of Thailand in the past, including South East Asia. From Suvanabhumi era, 3000 BP, until Thailand in today that can make understanding and proud in our nation, is including their local. But the importance thing are learning and understanding about neighbor country relationship in form of “family” not “enemy of the stage”, which can make and create knowledge to live in globalization era.

สัญลักษณ์ของ สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ คืออะไร?

สัญลักษณ์ของสถาบันการเรียนรู้และสร้างสรรค์คือ

ภาพคนทำท่ากบ ซึ่งพบได้ในภาพเขียนโบราณตามผนังถ้ำ เนื้อหาของภาพคือ การประกอบพิธีกรรมเพื่อความอุดมสมบูรณ์ของผู้คนในดินแดนอุษาคเนย์ ที่ต้องทำท่ากบเพราะ กบคือสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นสัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์ รูปกบมักปรากฏอยู่บนหน้ากลอง “มโหระทึก” อันเป็นเครื่องมือในพิธีกรรมขอฝนของผู้คน ในดินแดนอุษาคเนย์โบราณ ซึ่งกลองมโหระทึกนี้ พบว่าไม่มีปรากฏในภูมิภาคอื่น ดังนั้นภาพคนทำท่ากบ จึงเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงผู้คนและดินแดนอุษาคเนย์ได้ดีที่สุด ดังนั้นจึงถูกเลือกให้เป็นสัญลักษณ์ของสถาบันการเรียนรู้และสร้างสรรค์

จะเผยแพร่และสร้างสรรค์ ความรู้ได้อย่างไร?

ทัศนคติเดิมของสังคมไทยมักมองว่าการสร้างความรู้และการเผยแพร่ความรู้ จะกระทำกันในเฉพาะระบบโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยเท่านั้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้คนส่วนใหญ่ที่เมื่อศึกษาจบจากระบบไปแล้วเลยคิดว่า ไม่จำเป็นต้องเรียนรู้อะไรเพิ่มเติมอีกต่อไป ซึ่งความคิดเหล่านี้เป็นความคิดที่ไม่ถูกต้อง เพราะการใช้ชีวิตอยู่ในโลก โดยเฉพาะโลกสมัยใหม่ให้ได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องไม่รู้จักไปตลอดชีวิต ดังนั้น สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ จึงให้ความสำคัญอย่างมากกับกระบวนการสร้างสรรค์และเผยแพร่ความรู้แก่สาธารณะมากเป็นพิเศษ โดยมีแนวทางสำคัญ อยู่ 3 ประการดังต่อไปนี้

ประการที่หนึ่งคือ การสร้างสรรค์งานวิชาการ เพื่อเป็นการผลิตสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ แก่สังคม โดย

รูปแบบของการสร้างสรรค์งานวิชาการนี้ จะไม่เน้นการผลิตงานด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นการซ้ำซ้อนกับงานที่สถาบันการศึกษาอื่นทำอยู่แล้ว ในทางตรงกันข้าม สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ จะเน้นการเชื่อมโยงและรับหน้าที่เป็นเครือข่ายกับสถาบันเหล่านั้นแทน เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมองค์ความรู้ใหม่ๆ แทน

ประการที่สอง สืบเนื่องมาจากประการแรกคือการเชื่อมโยงงานวิชาการสู่สังคม โดยสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ จะทำการย่อยความรู้ทางวิชาการที่ค่อนข้างหนัก ให้เป็นความรู้ที่เข้าใจง่ายและสนุกสนาน โดยใช้สื่อในการนำเสนอที่หลากหลายในการเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชน อาทิ การผลิตรายการวิทยุหรือโทรทัศน์หรือซีดีรอมหรือเว็บไซต์ที่ให้ความรู้ได้สนุกสนานสนใจ

ประการที่สาม การสร้างเครือข่ายพิพิธภัณฑ์ เพราะเรามองพิพิธภัณฑ์ว่า เป็นสื่อการเรียนรู้ชนิดหนึ่งซึ่งมีประสิทธิภาพมากหากใช้ได้เหมาะสม พิพิธภัณฑ์มีหลากหลายประเภท และก็มีผู้อื่นทั้งภาครัฐและเอกชนทำอยู่แล้ว ดังนั้น สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ จึงมุ่งเน้นการทำหน้าที่ที่จะร่วมมือกับพิพิธภัณฑ์ที่มีอยู่แล้ว โดยให้ความอุดหนุนด้านความรู้เพื่อให้พิพิธภัณฑ์เหล่านั้นเจริญงอกงามขึ้น ขณะเดียวกันก็คิดถึงการจัดนิทรรศการหลากหลายรูปแบบ ในลักษณะนิทรรศการและกิจกรรมเคลื่อนที่ไปยังสถานที่ต่างๆ เพื่อให้ประชาชนทั่วประเทศสามารถเรียนรู้จากสื่อพิพิธภัณฑ์ได้ทั่วถึง โดยเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับพิพิธภัณฑ์ทั่วประเทศและเป็นตัวกลางในการจัดนิทรรศการเวียนในจังหวัดต่างๆ ตลอดเวลา

How dissemination and creation of knowledge?

The old vision of Thai society think that dissemination and creation of new knowledge were make in academic institutes only. That cause almost of whom graduated never seek for a new knowledge, they think wrong, because of living in globalization era must have never-end learning for their lifetime for survivor. So, NDMI stress on dissemination and creation process of new knowledge pass by :

First, creation academic resources for produce a new knowledge to social. By NDMI connect and deal with academic institute for

represent and making the center of new knowledge.

Second, NDMI edit academic knowledge for easy to understand by use various way to put it to people by broadcasting radio, television, CD-rom and internet.

And third, museum network cause of NDMI think museum is one of learning tool that have many abilities if use it suitable. Museums have many kinds, private and government museums, so, NDMI cooperate with others, for making museum networking.

จุลลดา มีจุล

การสร้างระบบเครือข่ายพิพิธภัณฑ์ ไม่ใช่สร้างเครือข่ายให้เป็นลูกหรือเป็นบริวารเรา แต่ต้องการรวมกันในลักษณะของเพื่อนกัน เป็นการสร้างสัมพันธ์ในระบบเครือข่ายมากกว่า ซึ่งต้องค่อยเป็นค่อยไป โดยจัดให้มีการอบรม เพื่อให้ได้ทราบถึงสถานการณ์จริงตรงนั้น ต้องการอะไร เป็นการสร้างความรู้ร่วมกันก่อนทั้ง 4 ภาคเพื่อสร้างความคุ้นเคย โดยที่ทั้งกว่า 800 พิพิธภัณฑ์ทั่วประเทศนั้น มีส่วนที่ขึ้นตรงกับพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม พิพิธภัณฑ์วัด พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น พิพิธภัณฑ์เอกชน และพิพิธภัณฑ์ในสายงานอื่นๆ ของรัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจ โดยมีหลากหลายสถานภาพด้วยกัน ซึ่งเราค่อยๆ ทำการพัฒนาเชื่อมโยงเครือข่ายเข้าด้วยกัน โดยไปเก็บข้อมูลกันปีละ 200 แห่ง ทำมาเป็นระยะเวลา 2 ปีแล้ว ซึ่งเป็นโครงการที่จะทำกันไปเรื่อยๆ โดยจะนำมาทำเป็นฐานข้อมูลของเรา หลังจากทำความรู้จักกันแล้ว ก็จึงค่อยๆ นำมาเป็นปัญหาที่พบเจอมาวิเคราะห์ และหลังจากนั้นจึงเริ่มมาทำเป็นสัมมนา ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อไป

จะมีพิพิธภัณฑ์แบบมิวเซียมสยาม
ตั้งอยู่ที่ไหนอีกบ้าง?

Where another Museum Siam
will be located?

It is not unlike that which
sundered a star that
became a supernova. It is not
unlike that which
sundered a planet that
became a black hole. It is
not unlike that which
sundered a galaxy that
became a quasar. It is
not unlike that which
sundered a universe that
became a multiverse.

ปลาสิบปะดะ
[Pomacentridae]
สถาบันวิทยาศาสตร์ทางทะเล

Marine Section
Aquarium

ชื่อวิทยาศาสตร์
Pomacentrus littoralis (Forsk.)

ชื่อสามัญ
Surge wrasse

ชื่อพื้นเมือง
ปลาสิบปะดะ

ชื่ออื่นๆ
ปลาสิบปะดะ, ปลาสิบปะดะลาย, ปลาสิบปะดะลาย, ปลาสิบปะดะลาย

ลักษณะ
ปลาสิบปะดะมีรูปร่างคล้ายปลาหมอสี แต่มีขนาดเล็กกว่า มีลำตัวสีน้ำตาลปนเหลือง มีจุดสีน้ำตาลเข้มตามลำตัว และจุดสีน้ำตาลเข้มตามลำตัว

ถิ่นอาศัย
อาศัยอยู่ตามแนวหินและปะการัง

การขยายพันธุ์
วางไข่ในโพรงหิน

การเลี้ยง
เลี้ยงในตู้กระจก

มิวเซียมสยาม First product ของสถาบันการเรียนรู้

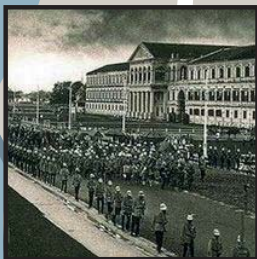
Museum Siam National Discovery Museum, The First Product from NDMI

จากแนวคิดในข้างต้น จึงจำเป็นที่จะต้องหาพื้นที่ทางกายภาพและสถานที่ตั้งของโครงการให้สอดคล้องกับเป้าหมายและสามารถใช้งานตามวัตถุประสงค์อย่างครบวงจร ดังนั้นการเลือกพื้นที่จึงสรุปว่า ควรเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ในใจกลางกรุงเทพมหานคร ที่การคมนาคมขนส่งมวลชนเข้าถึงได้โดยสะดวก มีที่จอดรถกว้างขวาง ต้องจัดสร้างให้มีรูปลักษณ์ที่สอดคล้องกับ Theme หลักและมีพื้นที่กว้างขวางพอสำหรับรองรับกิจกรรมต่างๆ อย่างคล่องตัว และเหมาะสมทั้งในและนอกอาคาร ซึ่งทั้งหมดได้นำมาซึ่งข้อสรุปว่า จะทำการก่อสร้างลงในพื้นที่ใจกลางเกาะรัตนโกสินทร์ โดยใช้อาคารทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่เป็นที่ทำการของสถาบันฯ

โดยในขั้นต้นได้ทำการเลือกและศึกษาสถานที่ในการก่อสร้างทั้งหมด 7 แห่งคือ อาคารกระทรวงพาณิชย์ อาคารกระทรวงกลาโหม อาคารศาลฎีกา อาคารกระทรวงการต่างประเทศ อาคารกรมการรักษาดินแดน อาคารกรมการค้าภายใน และอาคารกรมแผนที่ทหาร แต่เนื่องจากข้อจำกัดหลายๆ ด้าน อาทิ เรื่องงบประมาณ และการใช้งานเดิมที่ยังคงมีอยู่ในอาคารเหล่านั้น ทำให้โครงการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งที่หนึ่ง เลือกที่ใช้อาคารกระทรวงพาณิชย์ ริมถนนสนามไชย และถนนมหาราช

From many ideas in previous chapter, NDMI must search for areas that located suitable of this project, so it is a big area in center of Bangkok that easy to transport and space for set an activities. That summarizes, to set at center of Rattanakosin Island by using historical building set for NDMI office.

By select from 7 historical building, there are Ministry of commerce, Ministry of Defense, Army Reserve Command, Department of Internal Trade and Royal Thai Survey Department. But, from limited budget and working in those building that making NDMI project select to set the first Discovery Museum at former Ministry of Commerce.

ดีกกระทรวงกลาโหม

ดีกกระทรวงการต่างประเทศ

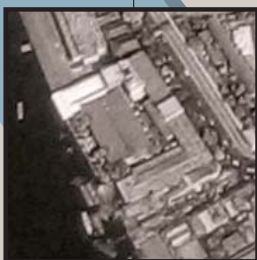
ดีกศาลฎีกา

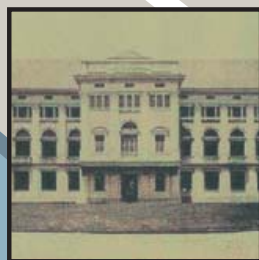
ดีกกรมแผนที่ทหาร

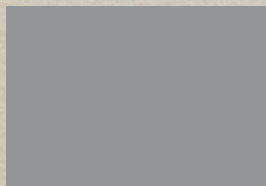
ดีกกรมรักษาดินแดน

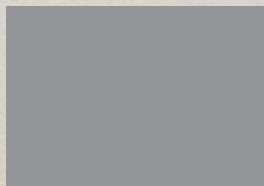

ดีกกรมการค้ำภายใน

ดีกกระทรวงพาณิชย

มารู้จักตึกกระทรวง พาณิชย์กันเถอะ

ตึกที่ทำการกระทรวงพาณิชย์ สร้างขึ้นเพื่อรองรับการจัดตั้งเป็นกระทรวงแห่งใหม่ในปี พ.ศ. 2463 โดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงมีพระบรมราชโองการลงวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2463 ให้จัดการรวบรวมหน่วยงานเกี่ยวกับการพาณิชย์ทั้งหลาย ที่กระจายอยู่ในหน่วยงานต่างๆ มารวมไว้ด้วยกันและยกขึ้นเป็นหน่วยงานใหม่มีสถานะเป็นกระทรวง ให้ชื่อว่า กระทรวงพาณิชย์ และให้พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระจันทบุรีนฤนาถ ดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงเป็นพระองค์แรก

สถานที่ตั้งของกระทรวงพาณิชย์ ถูกกำหนดให้ใช้พื้นที่บริเวณสามเหลี่ยมชายธง ซึ่งเกิดจากแนวถนนสองสายวิ่งมาบรรจบกันคือ ถนนสนามไชย และ ถนนมหาราช โดยแต่เดิมเคยเป็นสถานที่ตั้งของวังสวั่ง ในสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวคือ วังกรมหลวงอดิศรอุดมเดช วังกรมหลวงบดินทรไพศาลโสภณ วังกรมหมื่นทิวาทรงวังประวัติ และกรมขุนภูมินทรภักดี ยกเว้นวังของกรมหมื่นนฤบาลที่กลายเป็นที่ตั้งของสถานีตำรวจนครบาลพระราชวังแทน

Let's know about old building Ministry of Commerce

The Ministry of Commerce building was built for the founding of the new ministry in 1920 by order of King Rama VI, issued on 20th August, 1920. By the royal order, all offices concerning commerce which were parts of various government organizations were combined and reorganized as a new ministry called "Ministry of Commerce". HRH Prince Krommaphra Chand-aburinaruenath was assigned as the first Minister of Commerce.

Location of the ministerial office was on a triangular-shaped piece of land at the meeting point of Sanamchai road and Maharat road. The site was formerly a location of 4 palaces, in the reign of King Rama V, namely, Prince Krommaluang Adisorn Udomdej's Palace, Prince Bodinthara Phaisansophon's Palace, Prince Krommamuen Thiwakorn Wongprawat's Palace and Prince Kommakhun Pumindharapakdee. Except Krommamuen Naruban's palace, was Phrarajawang police station.

อยากทราบประวัติ กระทรวงพาณิชย์?

กระทรวงพาณิชย์มีกำเนิดมาจากกรมสถิติ
พยากรณ์ที่ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2464
ตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า
เจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 โดยขึ้นอยู่กับกระทรวงพระคลัง
มหาสมบัติ ต่อมาได้มีการเพิ่มหน้าที่การพาณิชย์เข้าไป
จึงเปลี่ยนชื่อเป็นกรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ และ
ได้รวมเข้ากับกระทรวงคมนาคมในสมัยพระบาท
สมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยเปลี่ยนชื่อเป็น
กระทรวงพาณิชย์และคมนาคมแทน ภายหลังการ
เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญา
สิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย ใน พ.ศ. 2475
ได้นำกระทรวงเกษตรธิการเข้ามารวมด้วย โดยใช้ชื่อว่า
กระทรวงเกษตรพาณิชย์การ และเปลี่ยนเป็นกระทรวง
พาณิชย์เมื่อ พ.ศ. 2515

ในระยะแรกของการก่อตั้งกระทรวงนั้นยังคงไม่มี
ที่ตั้งที่แน่นอน จึงได้อาศัยหอรัษฎากรพิพัฒน์ใน
พระบรมมหาราชวังเป็นที่ทำการ ต่อมาได้ใช้วังบริเวณ
ท้ายวัดพระเชตุพนฯเป็นที่ตั้งถาวร โดยได้ทำการรื้อ
ถอนอาคารในส่วนของวังเก่าออกทั้งหมดแล้วก่อสร้าง
ขึ้นเป็นอาคาร 3 ชั้น แบบยุโรป ก่อสร้างแล้วเสร็จ
ประมาณ พ.ศ. 2464 โดยมีพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรม
พระจันทบุรีนฤนาถ ดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวง
เป็นพระองค์แรก

โดยรัฐบาลในขณะนั้นได้ว่าจ้างสถาปนิกชาวอิตาลีชื่อ มารีโอ ตามาญโญ (Mario Tamagno) มาเป็นผู้ออกแบบอาคารที่ทำการกระทรวงแห่งใหม่นี้ พร้อมกับได้ว่าจ้างนาย วิตโตริโอ โนวี (Vittorio Novi) นายช่างจากเมืองมิลานมาเป็นผู้ออกแบบลวดลายประดับอาคาร ตัวอาคารทั้งหมดได้เริ่มทำการก่อสร้างตั้งแต่ปี พ.ศ. 2463 แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2465

For this mission, the government hired an Italian architect, Mr. Mario Tamagno, to design the office building and Mr. Vittorio Novi, an artist from Milan, to design building decorative elements. Construction commenced in 1920 and completed in 1922.

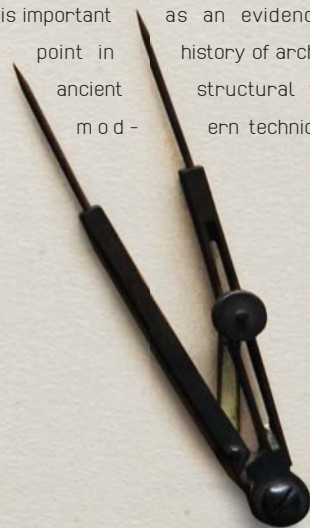
ตัวอาคารที่ทำการกระทรวงพาณิชย์ถูกสร้างเป็นอาคารสูง 3 ชั้น มีผังเป็นรูปตัวอี (E) ก่ออิฐถือปูนเรียบทาสีเหลืองอ่อนโดยออกแบบให้มีระเบียงในส่วนด้านหน้าของอาคารทุกชั้น ลักษณะอาคารและลวดลายประดับอาคารเป็นแบบสถาปัตยกรรมยุโรปแบบอิตาลีเลียน เรอเนสซองส์ (Italian Renaissance) ที่ออกแบบให้มีความเรียบง่ายมากขึ้น (Simplified) ตามแบบความนิยมในสถาปัตยกรรมยุคต้นศตวรรษที่ 20

The Ministry of Commerce office building is 3-storeyed, E-shaped plan, built of plastered brick masonry and painted in yellow, with a balcony at the front of every storey. The architecture and decorations are simplified Italian Renaissance style which was designed more

simply, being popular in early 20th century.

ลักษณะของโครงสร้างอาคารเป็นแบบผสมระหว่าง ระบบผนังรับน้ำหนัก “Wall Bearing” ซึ่งเป็นเทคนิคโบราณ กับ ระบบเสา-คาน “Post and Lintel” โดยมีคอนกรีตเสริมเหล็กเป็นวัสดุหลัก ซึ่งถือว่าเป็นวัสดุก่อสร้างสมัยใหม่มากในขณะนั้น ซึ่งโดยทั่วไป การใช้คอนกรีตเสริมเหล็กในสมัยนี้ นิยมใช้กับคานช่วงสั้นๆ และทำเฉพาะบางจุดเท่านั้น เพราะความรู้เกี่ยวกับระบบโครงสร้างแบบเสาและคานยังถือว่าเป็นของใหม่มากในเมืองไทยสมัยนั้น

Structure of the building is a mixture between wall bearing, an ancient technique and post-and-lintel reinforced concrete structure, which was very modern in that period. However, reinforced concrete structure during that time was applied only partially and short-spanned because the knowledge of this technique was still very new in Thailand. Therefore, this building's structure is important as an evidence of a turning point in history of architecture from ancient structural techniques to modern techniques.

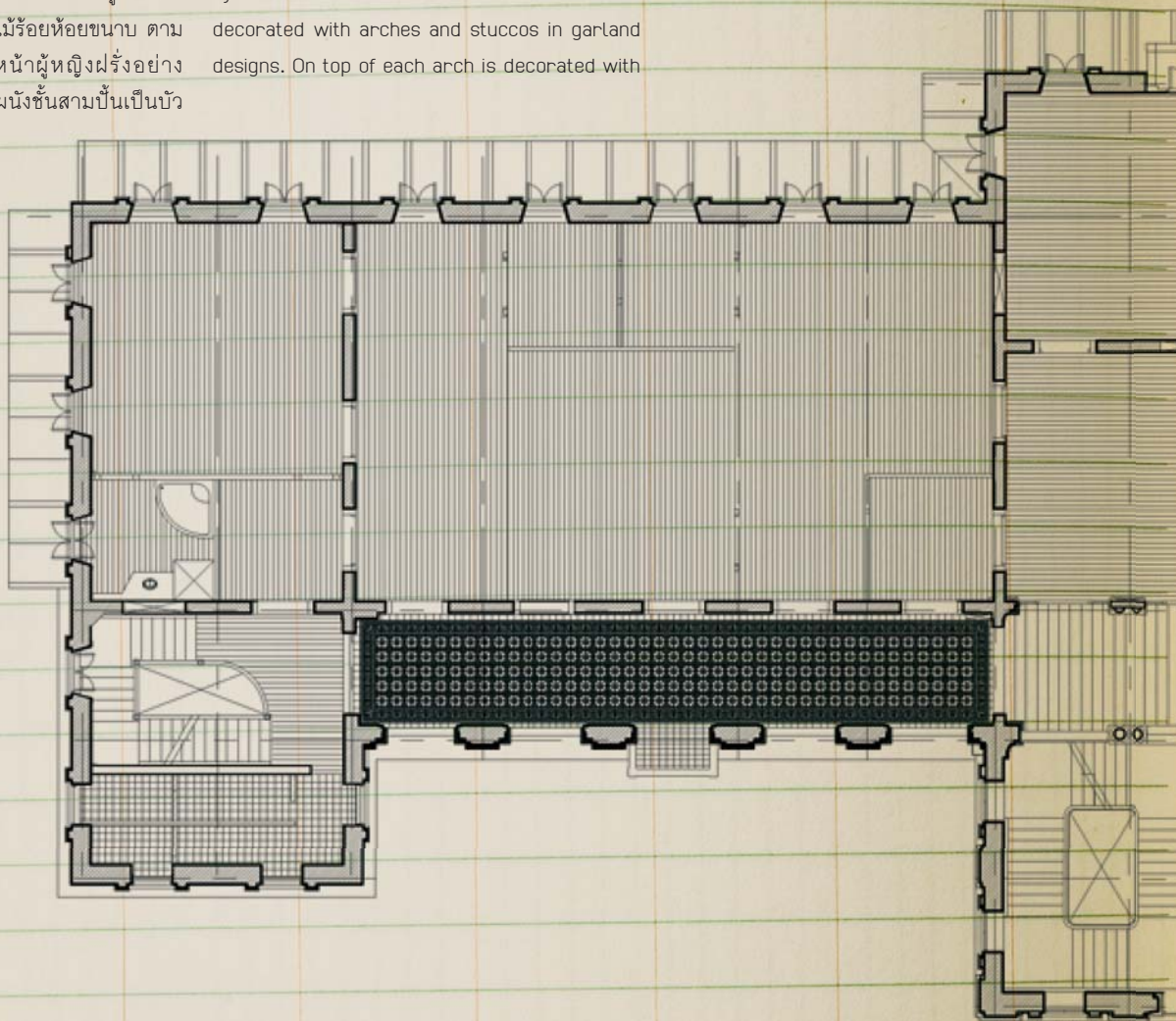
กล่าวโดยสรุปคือ โครงสร้างของตัวอาคารนี้มีความสำคัญในแง่ของการเป็นรอยต่อทางประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมที่อยู่ในยุคเปลี่ยนผ่านจากระบบการก่อสร้างแบบโบราณมาสู่ยุคสมัยใหม่

ส่วนผนังชั้นล่าง ฉาบปูนเรียบ โดย ทำเป็นเสาดัดผนังเป็นเสาสี่เหลี่ยมเจาะร่องตามแนวขวางของเสาคล้ายกับการก่อด้วยหิน เหนือบานหน้าต่างทำเป็นแผงกันสาดยื่นยาวรองรับด้วยค้ำยันปูนปั้นรูปวงก้นหอย ชุ่มหน้าต่างชั้นสองก่อเป็นรูปวงโค้งครึ่งวงกลม มีปั้นปูนลายดอกไม้ร้อยห้อยขนาดตามแนวยอดวงโค้งปั้นเป็นรูปหน้าผู้หญิงฝรั่งอย่างสวยงาม ปลายยอดเสาของผนังชั้นสามปั้นเป็นบัว

หัวเสาแบบไอโอนิค (Ionic) ส่วนผนังด้านหลังของอาคารไม่มีการประดับลวดลายใดๆ นอกจากนี้มุขด้านหลังชั้นที่ 2 เหนือช่องวงโค้ง ทำเป็นลายปูนปั้นรูปหน้าผู้หญิงฝรั่งเช่นเดียวกัน

The walls on first floor are plastered, pilasters are rectangular and rusticated similar to be built by the stone and, over the windows, and a long awning is made supported by volute brackets. Second floor windows are decorated with arches and stuccos in garland designs. On top of each arch is decorated with

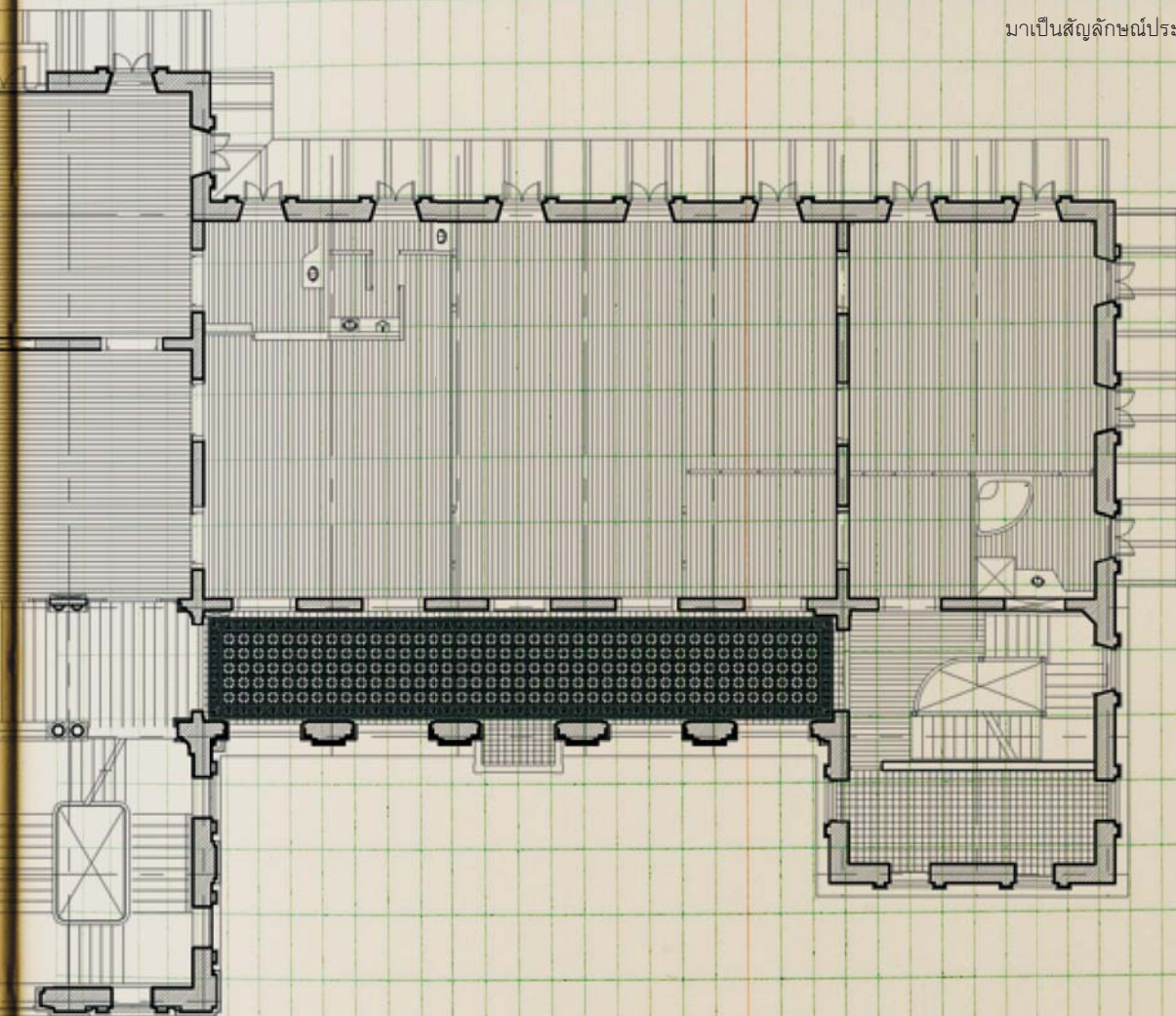
female head stucco. The capitals of pilasters, as seen on third floor, are Ionic. The walls on the back side of the building are without decorations but the portico on second floor is decorated with female head stucco, the same design as seen in the front.

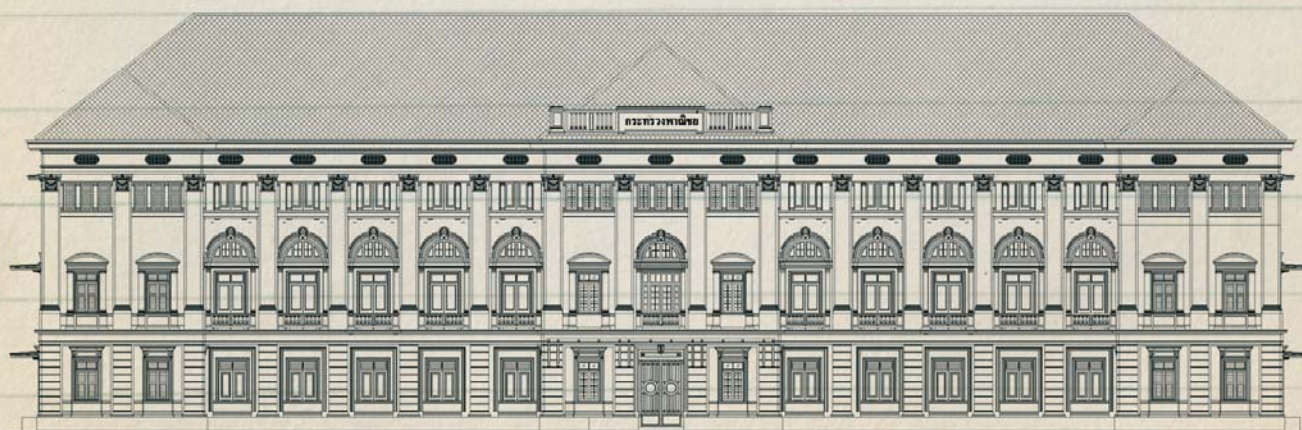
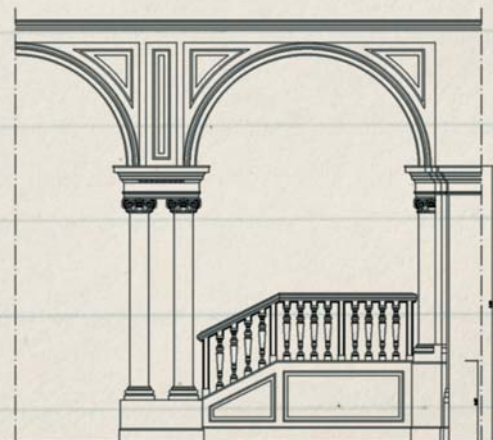

รูปสัญลักษณ์ ที่ปรากฏบนประตูตึก กระทรวงพาณิชย์ มีความหมายว่าอะไร?

สัญลักษณ์นี้คือตราของกระทรวงพาณิชย์ โดยทำเป็นลายงูสองตัวพันรอบคทาไขว้กัน และมีปีกสองข้างติดอยู่ข้างบนของคทา ซึ่งตามความหมายคือ เป็นไม้เท้ากายสิทธิ์ชื่อ “คาติวซุส” ของเทพเจ้ากรีกที่ชื่อว่า เฮอมีส (Hermes) หรือที่โรมันเรียกว่าเมอร์คิวรี (Mercury) โดยทรงเป็นเทพแห่งการค้า พระองค์มักปรากฏภายในลักษณะสวมหมวกขอบกว้าง สวมรองเท้ามีปีก ถือคทาที่มีงูพัน ดังนั้นกระทรวงพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกับการค้าจึงได้ใช้สัญลักษณ์ของเทพองค์นี้มาเป็นสัญลักษณ์ประจำกระทรวงพาณิชย์

รูปสัญลักษณ์คล้ายเทวดา บนประตูอีกด้าน คือรูปอะไร?

สัญลักษณ์อีกด้านของประตูคือรูป พระวิสุกรรม เป็นเทวดานายช่างใหญ่ของพระอินทร์ ตามตำนานกล่าวว่า เป็นผู้สร้างเครื่องมือ สิ่งของต่างๆ ให้เกิดขึ้น โดยรับเทวโองการต่างๆ จากพระอินทร์เพื่อสร้างอุปกรณ์ สิ่งของ อาคารต่างๆ มากมาย เป็นผู้นำวิชาช่างมาสอนแก่มนุษย์ นับแต่นั้นมามนุษย์จึงรู้จักการสร้างและใช้งานสิ่งของต่างๆ จนมีการพัฒนารูปแบบมาจนถึงปัจจุบันนี้

ตราพระวิสุกรรม หรือที่เรียกกันว่าตราน้อยนี้ สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2441 เดิมทีเป็นตราของกระทรวงโยธาธิการ (ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็นกระทรวงคมนาคม) เป็นภาพพระวิสุกรรม ประทับยืนบนแท่น พระหัตถ์ถือขennonกบุง ต่อมาได้มีการตั้งกระทรวงเกษตรพาณิชย์การ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และรวมอยู่กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งใช้ตราพระพิรุณทรงนาค (พระพิรุณเป็นเทพแห่งน้ำและการเกษตร)

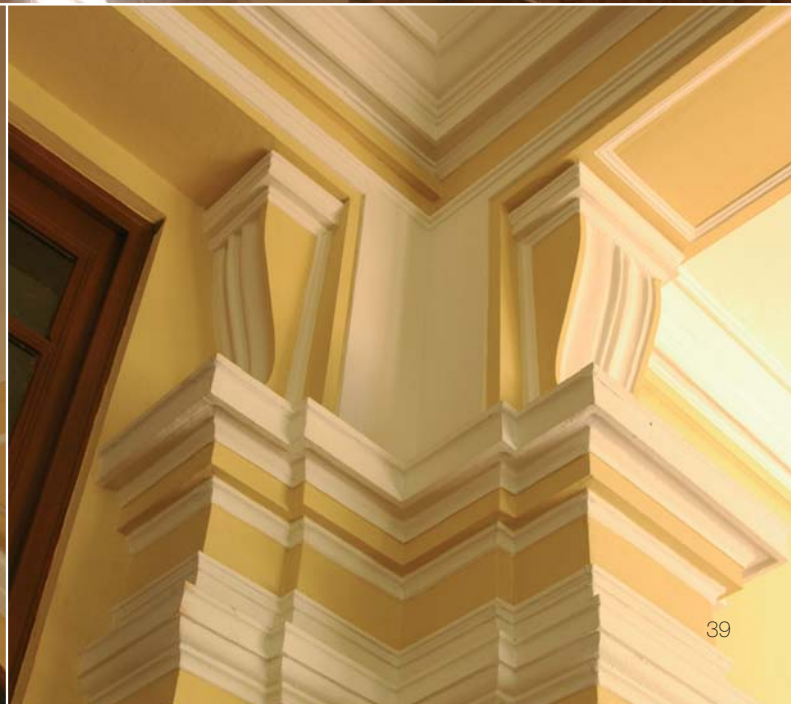
เมื่อ พ.ศ. 2363 ได้แยกเป็นกระทรวงเกษตรธิการ และ กระทรวงเศรษฐกิจ (ชื่อเดิมของกระทรวงพาณิชย์) ต่อมา พ.ศ. 2469 ได้มีการนำกระทรวงพาณิชย์มารวมกับกระทรวงคมนาคม ก็ได้โอนตราพระวิสุกรรมมาใช้เป็นตราประจำกระทรวงใหม่ แม้ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นกระทรวงพาณิชย์ แล้วแต่ยังคงใช้ตราเดิมอยู่ แต่เปลี่ยนสีจากสีเลือดหมูมาเป็นสีมอครามแทน อย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

มาริโอ ตามาญโญ เป็นใคร? มาจากไหน?

มาริโอ ตามาญโญ (Mario Tamagno) เป็นสถาปนิกชาวอิตาลี เกิดที่เมืองตูริน ประเทศอิตาลี เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2420 เสียชีวิตเมื่อ พ.ศ. 2484 ที่ประเทศอิตาลี

ตามาญโญเข้ารับราชการในกระทรวงโยธาธิการแห่งประเทศสยามเมื่อปี พ.ศ. 2443 โดยมีสัญญาว่าจ้างเป็นเวลา 25 ปี และมีผลงานการออกแบบที่

สำคัญในประเทศไทยที่สำคัญหลายแห่ง เช่น สะพานมอญวังสระปทุม พระที่นั่งอนันตสมาคม วังปารุสกวัน ท้องพระโรงวังสวนกุหลาบ สถานีรถไฟหัวลำโพง บ้านพิษณุโลก (ชื่อเดิมคือ บ้านบรรทมสินธุ์) พระตำหนักเมขลารูจี ตึกไทยคู่ฟ้าทำเนียบรัฐบาล (ชื่อเดิมคือ ตึกไกรสร) ห้องสมุดเนลเซนเฮสส์ รวมทั้งตึกที่ทำการกระทรวงพาณิชย์ด้วย

มีอาคารอื่นที่ ออกแบบเหมือน กระทรวงพาณิชย์ อีกหรือไม่?

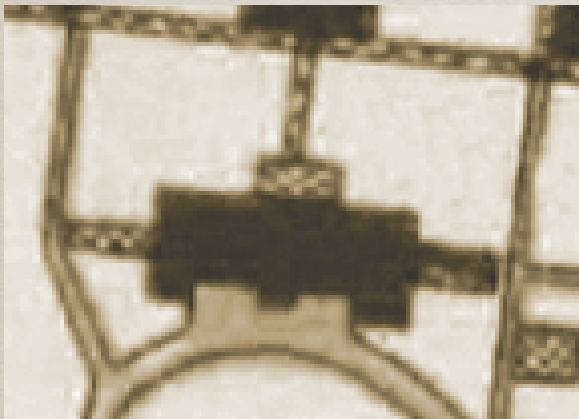
Are there other
buildings that
design similar
Ministry of
Commerce?

ไม่มีการออกแบบอาคารไหนที่จะมีรูปร่างหน้าตา
เหมือนกับตึกกระทรวงพาณิชย์ในทุกสัดส่วนและทุก
องค์ประกอบ อย่างไรก็ตาม การออกแบบอาคารใน
สมัยรัชกาลที่ 6 และ อาคารที่ถูกออกแบบก่อสร้างขึ้น
ในระยะเวลาที่ใกล้เคียงกับตึกกระทรวงพาณิชย์นั้น เรา
สามารถพบลักษณะร่วมทางด้านการออกแบบที่น่า
สนใจบางประการ ที่พอจะสรุปเป็นลักษณะเฉพาะของ
ยุคสมัยได้ 5 ประการ ดังต่อไปนี้

There are not building that design similar
Ministry of Commerce in every part and comple-
ment, but buildings which designed in reign of
King Rama VI, there are 5 importance notices,
there are :

ประการแรก การออกแบบวางผังอาคาร ตึก
กระทรวงพาณิชย์ และ อาคารร่วมยุคสมัยที่ใกล้เคียง
กันจะนิยมการออกแบบจัดวางตำแหน่งอาคาร โดย
ปล่อยให้พื้นที่โล่งเป็นสนามรูปวงกลมหรือวงรีหรือ
โค้งครึ่งวงกลมอยู่ด้านหน้าอาคาร โดยสร้างถนนโอบ
ล้อมพื้นที่สนามตรงกลาง ที่น่าสังเกตคือ ในการจัด
วางผังในยุคนี้หลายแห่ง เช่นที่ อาคารกระทรวง
พาณิชย์ อาคารศาลาแยกธาตุ และอีกหลายๆ ที่ จะพบ
การวางแนวอาคารให้เอียงกับแนวนอนด้านหน้า โดย
เจาะประตูทางเข้าบริเวณหัวมุมของถนน ซึ่งจะไม่เป็น
ที่นิยมในสมัยปัจจุบัน

First, planning was set building by allow
space, circle and semicircle field, and build road
around field, especially there are gate in corner
of street. Today is not famous.

ประการที่สอง อาคารราชการในยุคสมัยนี้ยังนิยมออกแบบผังอาคารแบบสมมาตร และเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาว ขนานไปกับแนวถนน โดยตัวรูปด้านหน้าอาคารนิยมออกแบบเน้นให้มีมุขยื่นออกมาเพื่อเป็นจุดเด่นและเป็นทางเข้าหลักของอาคาร หรือในบางกรณีจะออกแบบให้มีมุขยื่นด้านหน้า 3 มุข (ตรงกลาง และ ปลายอาคารสองข้าง) ซึ่งศัพท์ทางสถาปัตยกรรมเรียกการออกแบบผังในลักษณะนี้ว่า “ผังแบบปณภพ” ตัวอย่างอาคารที่ออกแบบผังในลักษณะเช่นนี้ในยุคสมัยดังกล่าว เช่น ตึกอำนวยการ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ (สร้าง พ.ศ. 2454) ตึกสถานเสาวภา สภากาชาดไทย (สร้าง พ.ศ. 2463) ตึกกอง

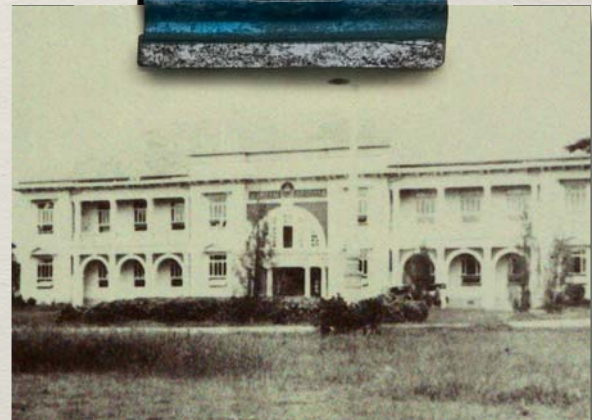
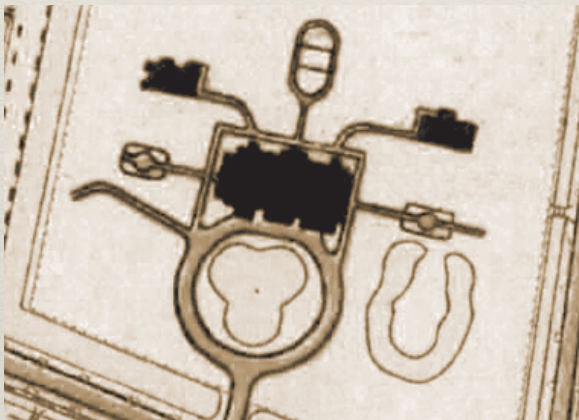
บัญชาการกองทัพบก (สร้าง พ.ศ. 2452) ตึก O.P. Place ริมแม่น้ำเจ้าพระยา (สร้าง พ.ศ. 2451) และตึกกระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น

Second, Government building in that time principle design balance plan and rectangle be parallels the street. By design apse appendicle for main entrance.

ประการที่สาม อาคารในยุคนี้เป็นยุคเริ่มแรกที่ทำการก่อสร้างด้วยวัสดุสมัยใหม่คือ “คอนกรีตเสริมเหล็ก” และออกแบบโครงสร้างด้วยระบบ “เสา-คาน” (Post and Lintel) โดยเข้ามาแทนที่ระบบโครงสร้างแบบผนังรับน้ำหนัก (Wall Bearing) การเปลี่ยนแปลง

ระบบโครงสร้างและวัสดุเทคโนโลยีดังกล่าวนี้ ส่งผลต่อการออกแบบรูปทรงทางสถาปัตยกรรมอย่างมีนัยสำคัญหลายประการ อาทิ ทำให้สามารถออกแบบกันสาดยื่นยาวออกจากตัวผนังได้โดยไม่ต้องมีเสมารองรับ ทำให้การก่อผนังอาคารสามารถก่อให้บางลงได้ เพราะผนังไม่จำเป็นต้องรับน้ำหนักอาคารอีกต่อไป ทำให้อาคารมีความคงทนแข็งแรงมากขึ้น เป็นต้น

Third, it use new technique post-and-lintel reinforced concrete structure, which was very modern in that period ; replace, wall bearing an ancient technique.

ประการที่สี่ อาคารราชการในยุคนี้ นิยมออกแบบให้มีระเบียงยาวตลอดแนวด้านหน้าของอาคาร ส่วนหนึ่งเพื่อใช้เป็นทางเดินเชื่อมไปยังห้องต่างๆ และอีกส่วนหนึ่งเป็นการออกแบบที่ตอบสนองต่อสภาพภูมิอากาศแบบร้อนชื้นของประเทศไทย โดยสามารถระบายความร้อนและความชื้นได้ สามารถกันแดดส่องและฝนสาดเข้าไปภายในห้องทำงานภายในได้ในระดับหนึ่ง ตัวอย่างอาคารที่ออกแบบในลักษณะเช่นนี้ อาทิ ตึกอำนวยการโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์, ตึกสถานเสาวภา สภากาชาดไทย, ตึกยาว โรงเรียนสวนกุหลาบ (สร้าง พ.ศ. 2453) และ ตึกกระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น

Fourth, they were design long terrace follows front of building, for use to link each room. And designs adapt for Thai climate.

ประการที่ห้า การออกแบบลวดลายประดับตกแต่งอาคารราชการในราวสมัยรัชกาลที่ 6 จะมีลักษณะที่เรียบง่าย และตกแต่งประดับประดาที่น้อยกว่าในสมัยรัชกาลที่ 5 แม้ว่าจะยังคงนิยมทำการประดับตกแต่งด้วยลวดลายศิลปะตะวันตกอยู่บ้างก็ตาม แต่ก็ทำในปริมาณที่ลดน้อยลง ส่วนหนึ่งเป็นเพราะแนวทางการออกแบบสถาปัตยกรรมในสมัยนั้นกำลังเริ่มก้าวเข้าสู่แนวทางการออกแบบของ “สถาปัตยกรรมสมัยใหม่” (Modern Architecture) ซึ่งแนวทางนี้จะไม่นิยมการออกแบบสถาปัตยกรรมที่ประดับตกแต่งด้วยลวดลายต่างๆ แต่อย่างใด

Fifth, stucco decorations in reign of King Rama VI were plain and less than reign of King Rama V, this was line of Modern Architecture.

ลักษณะ 5 ประการข้างต้น แม้ว่าจะไม่ใช่ลักษณะที่จะพบเห็นได้ในทุกอาคารโดยพร้อมกัน และไม่ใช้ลักษณะเฉพาะที่มีปรากฏแต่ยุคสมัยนี้เท่านั้นแต่อย่างใด (โดยเราอาจจะพบลักษณะเช่นนี้ได้ในอาคารยุคสมัยอื่นด้วย) แต่อย่างไรก็ตาม ลักษณะดังกล่าวก็พอจะพูดได้ว่า เป็นลักษณะรวมอย่างกว้างๆ ที่จะช่วยให้ทุกคนที่สนใจเรื่องราวเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมตะวันตกในช่วงดังกล่าว รวมทั้งใช้เป็นแนวทางเบื้องต้นในการทำความเข้าใจสถาปัตยกรรมช่วงเวลานี้ด้วย

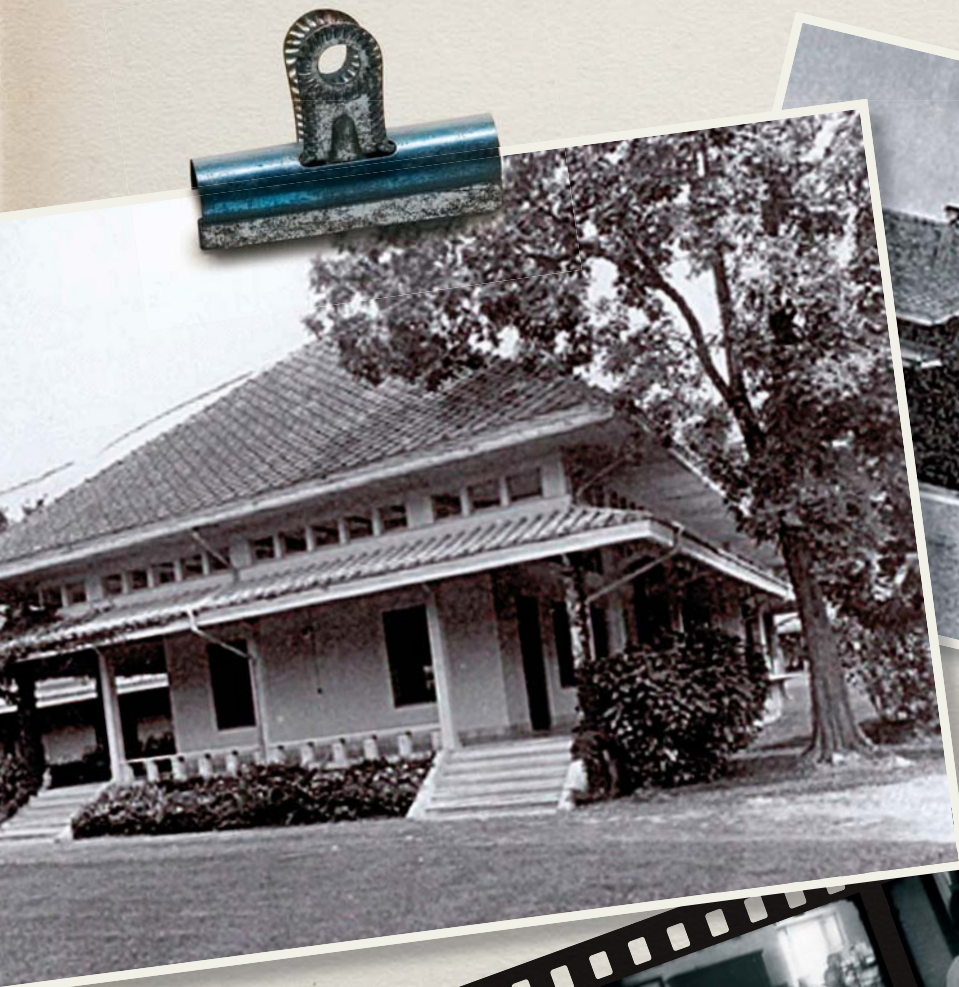
นอกจากตึกกระทรวงพาณิชย์แล้ว ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ยังได้ทำการก่อสร้างอาคาร “ศาลาแยกธาตุ” ขึ้นในพื้นที่ในปี พ.ศ. 2466 (แล้วเสร็จราวปี พ.ศ.2468) ศาลาแยกธาตุเป็นหน่วยงานสำคัญของกระทรวงพาณิชย์ในสมัยนั้นมีหน้าที่หลักในด้านการค้นคว้า วิจัย และ ทดลองทางด้านวิทยาศาสตร์ต่างๆ เพื่อนำทรัพยากรธรรมชาติภายในประเทศมาผลิตสร้างเป็นสินค้าใหม่ๆ ส่งขายยังต่างประเทศ

Apart from the Ministry of Commerce office building, “Sala Yaek That” (Laboratory Pavilion) constructed in 1923 (completed in 1925), the reign of King Rama VI, is a contemporary building in the compound. This building housed an important department of the Ministry of Commerce responsible for carrying out researches, investigations, and scientific experiments in order to find means to exploit the country’s natural resources for production of exporting goods.

ต่อมาในปี พ.ศ. 2478 ศาลาแยกธาตุ ได้ถูกยกสถานะขึ้นเป็นกรมวิทยาศาสตร์ โดยมี ดร.ตั้ว ลพานุกรม ซึ่งได้เข้ามารับราชการในฐานะนักเคมีประจำศาลาแยกธาตุตั้งแต่เมื่อ ปี พ.ศ. 2470 ดำรงตำแหน่งเป็นอธิบดีคนแรก และต่อมากรมวิทยาศาสตร์ก็ได้รับการยกสถานะขึ้นเป็นกระทรวงวิทยาศาสตร์ในที่สุด ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ศาลาแยกธาตุ คือต้นกำเนิดของกระทรวงวิทยาศาสตร์ในสมัยปัจจุบันนั่นเอง

Later in 1935, Sala Yaek That was promoted to Department of Science, with Dr. Tua Laphanukrom, a chemist who worked in the office since 1927, took the position of the department’s first Director-General. The Department of Science was eventually promoted to Ministry of Science, thus, it is quotable that Sala Yaek That was the origin of the Ministry of Science as we know today.

บทที่

๓

รู้ไหม....ที่ตั้งกระทรวงพาณิชย์
ในอดีตเคยเป็นอะไร?

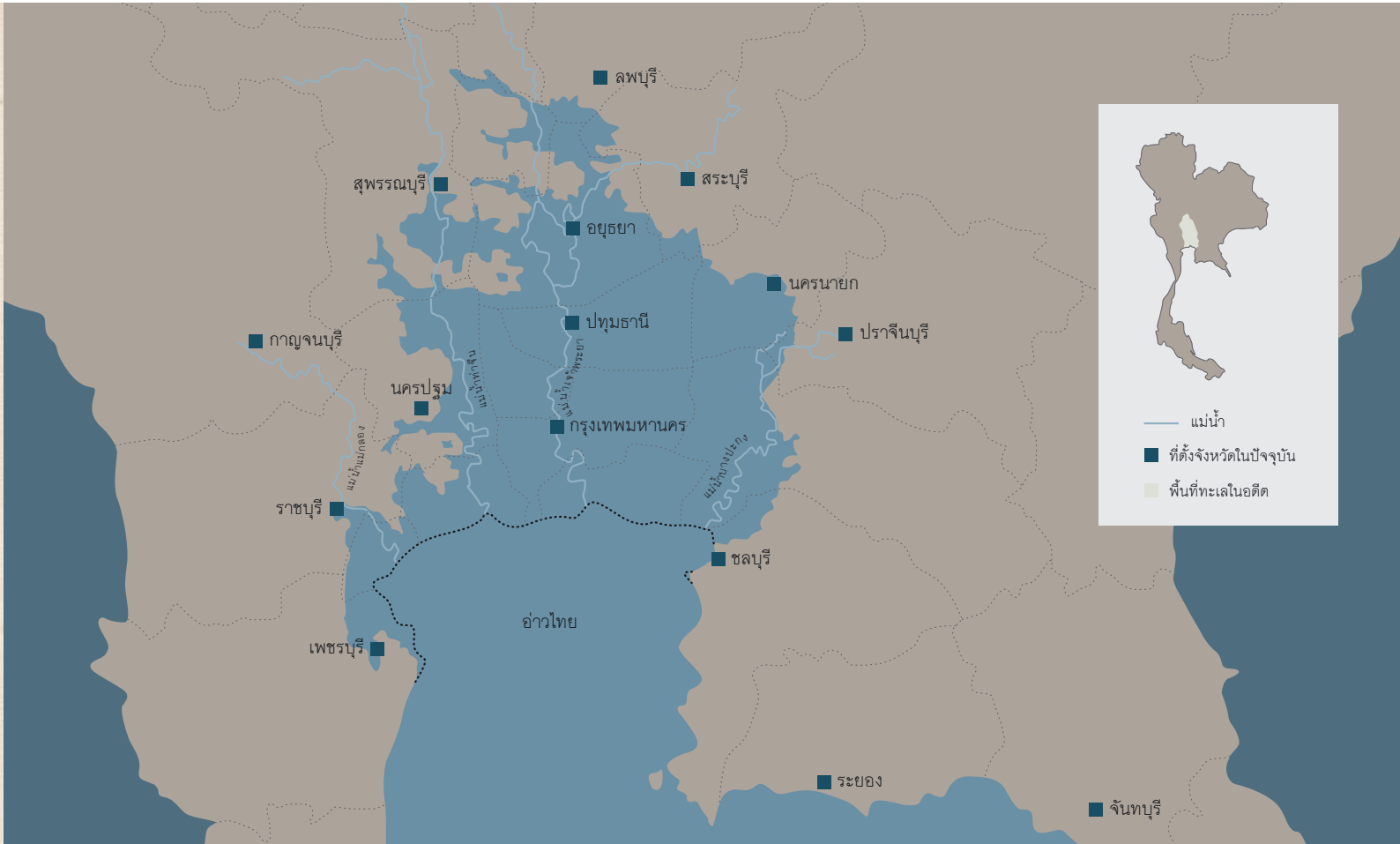
What was the Site of the National Discovery
Museum Institute in the Past?

ย้อนกลับไปเมื่อราว 1,000 ปีก่อน พื้นที่บริเวณกระทรวงพาณิชย์ รวมไปถึงพื้นที่กรุงเทพมหานครทั้งหมด ล้วนจมอยู่ใต้ทะเล พื้นที่ขอบทะเลอ่าวไทยได้เว้าลึกขึ้นไปจนถึงจังหวัดลพบุรี แต่เมื่อเวลาผ่านไป จากวันเป็นเดือน เดือนเป็นปี หลายสิบปี และหลายร้อยปี ตะกอนจากแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำกลอง และท่าจีน ก็ไหลรวมมาทับถมเพิ่มมากขึ้น ทะเลก็เริ่มตื้นเขินขึ้นเรื่อยๆ หรือเรียกว่า แผ่นดินเริ่มงอกออกมามากขึ้น พื้นที่ที่เคยเป็นทะเลก็เริ่มกลายเป็นแผ่นดิน จนเวลาผ่านไปหลายร้อยปี ผืนแผ่นดินที่เป็นกรุงเทพมหานครในปัจจุบันก็โผล่พ้นผิวน้ำ และเกิดการตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนมาโดยลำดับ รู้จักในชื่อ “บางกอก”

Back to 1,000 years ago, the land where the Institute Discovery & Creative located, as well as the whole area of Bangkok, was under the sea. The border of the Gulf of Thailand was as far as present Lop Buri province. When time passed, from days to years, and to centuries, silts from Chao Phraya, Mae Klong, and Tha Chin rivers had accumulated higher and higher that the sea got shallower, or, we may say, the land began to grow. Several centuries passed, before the land where the present Bangkok is located emerged from the water. Then people came to settle on the land which was later called “Bangkok”.

แต่เดิมพื้นที่กรุงเทพฯ ผังพระนครและฝั่งธนบุรี เป็นแผ่นดินที่ต่อเนื่องเป็นผืนเดียวกัน โดยแม่น้ำเจ้าพระยาจะไหลอ้อมไปตามเส้นคลองบางกอกน้อย และคลองบางกอกใหญ่ ซึ่งถือว่าเป็นเส้นแม่น้ำเจ้าพระยาสายเดิม ต่อมาด้วยเหตุผลทางการค้า สภาทางทะเลของกรุงศรีอยุธยากับนานาชาติ ทำให้เกิดการขุดคลองลัดแม่น้ำเจ้าพระยาขึ้น ในปีใดปีหนึ่งระหว่างปี 2077-2089 เกิดเป็นพื้นที่ฝั่งธนบุรีและฝั่งพระนครแยกออกจากกันโดยมีแม่น้ำเจ้าพระยาที่ขุดขึ้นใหม่ (คลองลัดบางกอก) ไหลผ่านกลาง

In former days, lands of Bangkok both on Phra Nakhon and Thon-Buri sides were connected. The Chao Phraya river route was on the route of the present Bangkok Noi and Bangkok Yai waterways, which called the original Chao Phraya. Later, based on the reasons of junk trading between Ayutthaya and foreign countries, a canal was dug as a shortcut between 1534 and 1546, which resulted as a separation of land into Thon-Buri and Phra Nakhon, with the new canal running in between.

ดินที่ทำให้เกิดเป็น กรุงเทพฯ มาจากไหน?

แผ่นดินบริเวณกรุงเทพฯ เกิดจากการพัดพาของตะกอนปากแม่น้ำ ที่เกิดจากกระบวนการทับถมของตะกอนขนาดต่างๆ ทางด้านในของทางโค้งแม่น้ำ ซึ่งเป็นการทับถมในตัวของแม่น้ำไปเรื่อยๆ ในขณะที่ลำน้ำไหลไป ลักษณะดังกล่าว บริเวณด้านข้างริมลำน้ำด้านหนึ่งจะถูกกัดเซาะออกไปทับถมยังอีกด้านหนึ่งของลำน้ำ นอกจากนั้นการเกิดที่ราบลุ่มแม่น้ำยังเกิดจากการทับถมในขณะที่เกิดน้ำท่วมฝั่ง ตะกอนที่พัดพามากับน้ำจะตกทับถมริมสองฝั่งแม่น้ำในขณะที่น้ำท่วมล้นเอ่อสองฝั่ง ทำให้มีการตกทับถมของตะกอนเป็นบริเวณกว้าง เกิดเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำขนาดใหญ่

ลักษณะภูมิประเทศบริเวณปากแม่น้ำพบบริเวณปากแม่น้ำนี้ เป็นการทับถมของเม็ดดิน กรวด หรือทราย ของแม่น้ำก่อนไหลลงสู่ทะเลหรือมหาสมุทร แล้วเกิดเป็นพื้นดินงอกสูงจากระดับน้ำทะเลขึ้นมา เรียกว่า ดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำ ทั้งนี้การทับถมของตะกอนจะเกิดขึ้นเมื่อความเร็วของน้ำลดลง และกระแสน้ำบริเวณชายฝั่งทะเลที่ไม่แรงจนเกินไป โดยตะกอนหยาบจะตกทับถมตัวก่อน ส่วนตะกอนละเอียดจะตกทับถมในลำดับต่อไป ถ้าหากอัตราการตกทับถมของตะกอนมีมากกว่าการพัดพาตะกอนของกระแสน้ำชายฝั่ง ก็จะเกิดดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำขึ้น เช่น ที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณตอนกลางของประเทศไทย เป็นต้น

การเกิดชุดคลองลัดนี้ได้ทำให้เกิดการขยายตัวของชุมชนมากขึ้น และหลังจากที่มีการชุดคลองลัดบางกอกประมาณ 50 ปี ในรัชสมัยของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ พระองค์ก็ได้ยกสถานะชุมชนบางกอกขึ้นเป็นเมือง มีชื่ออยู่ในทำเนียบหัวเมืองว่า “ธนบุรีศรีมหาสมุทร” ซึ่งหมายถึงว่าอยู่ใกล้ทะเล มีสถานะเป็น “เมืองหน้าด่าน” สำคัญให้แก่กรุงศรีอยุธยา และคงจะทำให้มีผู้คนหลากหลายเชื้อชาติเข้ามาตั้งถิ่นฐานมากมาย อาทิ แขก จีน มอญ ลาว เขมร ฝรั่งเศส ฯลฯ

The digging of the shortcut caused an expansion of communities, in the reign of King Chakraphat of Ayutthaya ; Bangkok was elevated to a town named “Thon-Buri Si Mahasamut”, meaning a town near the sea, which acted as an important frontier town for Ayutthaya. It is believable that the new town had attracted people from various nationalities to settle there such as ; Persians, Chinese, Mons, Laos, Khmers, and people of the western nations.

ศูนย์กลางเมืองธนบุรี อยู่บริเวณมุมที่แม่น้ำเจ้าพระยาเก่าไหลมาชนกับแม่น้ำเจ้าพระยาใหม่ (ปากคลองบางกอกใหญ่) แรกเริ่มเมืองคงเป็นเพียงการขุดคูน้ำล้อม สร้างระเนียดไม้ซุงอย่างง่ายๆ เป็นกำแพงเมือง ต่อมาเมื่อบทบาทของเมืองธนบุรีที่บางกอกเพิ่มสูงขึ้น ก็เริ่มมีการสร้างป้อมสมัยใหม่แบบยุโรปขึ้น ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช 2 ผังแม่น้ำเจ้าพระยา

การก่อสร้างป้อมเมืองบางกอก อยุธยาได้ว่าจ้างนายทหารเรือฝรั่งเศสชื่อ เชวาลิเอร์ ดี ฟอว์บิง ให้วางผังควบคุมดูแลการก่อสร้าง ภายใต้การกำกับดูแลของขุนนางอยุธยาเชื้อสายกรีกชื่อ คอนสแตนติน ฟอลคอน (เจ้าพระยาวิไชยเณทร์) พื้นที่ป้อมเมืองบางกอกที่สร้างขึ้นบนฝั่งพระนครในครั้งนั้น (ป้อมวิไชยเณทร์) ก็คือบริเวณที่เป็นที่ตั้งของกระทรวงพาณิชย์ และสถาบันการเรียนรู้และสร้างสรรค์ในปัจจุบัน

Centre of Thon Buri was at the corner where the old Chao Phraya and new Chao Phraya meet (the mouth of Klong Bangkok Yai). The town was probably surrounded by a moat and simple fortified log fence. Later, when Thon-Buri played more important roles, modern fortresses of European style were built in the reign of King Narai the Great on both sides of Chao Phraya River. As for the construction, M. Chevalier de Forbin, a French naval officer, was hired to plan and take charge of the construction under supervision of Mr. Constantin Falcon (Chao Phraya Wichayen), Greek Ayutthaya a noble officer. The site of a fortress of Bangkok, or Pom Wichayen, on the Phra Nakhon side had become the location of Ministry of Commerce and the National Discovery Museum Institute nowadays.

VILLE DE SIAM

CARTE
DU COURS DU
MENAN,

Depuis Siam
Jusqu'à la Mer.
Levé sur les lieux par
Hyacinthe Pons

Echelle de 6 Lieues Communes

I. de Malak

Village de Malak

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Bancho

Tahougue ou Proune

Chinoie

Royale

Royale

Royale

Royale

Royale

Royale

Royale

Royale

Royale

Royale

Royale

Royale

Royale

Royale

Royale

Royale

Royale

Royale

Royale

Royale

Royale

Royale

Royale

Royale

Royale

Royale

Royale

Royale

Nord

Ouest

Est

Sud

Fort de Siam

I. Talacouste

Talacouste

Talacouste

I. de Bankok

Bankok

Bankok

Bankok

Bankok

Bankok

Talaguro

Bankok

Bankok

Bankok

Bankok

Bankok

Bankok

Bankok

Talaguro

Talaguro

Talaguro

Talaguro

ภายหลังจากที่กรุงศรีอยุธยาเสียให้แก่พม่าในปี 2310 สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีได้มีพระราชดำริย้ายเมืองหลวงจากกรุงศรีอยุธยามาที่พื้นที่เมืองธนบุรีศรีมหาสมุทร ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระราชวังขึ้นบริเวณฝั่งธนบุรี ส่วนฝั่งพระนครนั้นทรงโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาจักรี (รัชกาลที่ 1) เป็นแม่งานขุดคลองคูเมืองบริเวณฝั่งพระนคร (ปัจจุบันคือคลองคูเมืองเดิม) รื้อป้อมวิชัยเขตรัง และสร้างกำแพงเมืองขึ้นโดยรอบ ที่ตั้งของกระทรวงพาณิชย์จึงได้กลายมาเป็นพื้นที่ภายในพระนครของกรุงธนบุรีในที่สุด

After Ayutthaya fell to the Burmese in 1767, the King of Thon Buri had the capital moved from Ayutthaya to Thon Buri Si Mahasamut. He also had a palace built on Thon Buri side. As for Phra Nakhon side, the King assigned Chao Phraya Chakri (later became King Rama I) to take charge of the digging of a city moat on Phra Nakhon side (Khlon Khu Mueang Doem), dismantling the Wichayen Fortress and building of a city wall. Thus, the location of the Ministry of Commerce has become an area inside the city wall of Thon Buri.

ต่อมาหลังจากที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก (รัชกาลที่ 1)ปราบดาภิเษกขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์แรกในราชวงศ์จักรี พระองค์ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ย้ายศูนย์กลางพระนครข้ามจากฝั่งธนบุรีมาอยู่บนพื้นที่ฝั่งพระนคร ในการนี้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ขยายพื้นที่เมืองฝั่งพระนครออกไปทางทิศตะวันออก โดยทำการขุดคลองคูพระนครขึ้นใหม่ โดยทำการขุดคลองแยกจากแม่น้ำเจ้าพระยาตรงบางลำพูวกมาออกแม่น้ำเจ้าพระยาอีกด้านตรงวัดบพิตรพิมุข ปัจจุบันรู้จักในชื่อว่า “คลองโอ่งอ่างบางลำภู” หรือ “คลองรอบกรุง”

After King Rama I's ascension to the throne as the first monarch of Chakri Dynasty, he had the capital moved from Thon Buri to Phra Nakhon and expanded the area of Phra Nakhon to the east by digging a new city moat. The new moat was dug branching from the Chao Phraya River at Bang Lamphu and meet the river again near Wat Bophitphimuk. This canal is now known as “Khlong On-Ang Bang Lamphu” or “Khlong Rob Krung”.

รัชกาลที่ 1 ทรงสถาปนาพระบรมมหาราชวัง และวัดพระแก้วขึ้นบนพื้นที่ฝั่งพระนครริมแม่น้ำเจ้าพระยา และโปรดเกล้าฯ ให้ปฏิสังขรณ์วัดโพธารามขึ้นใหม่ พระราชทานนามภายหลังว่าวัดพระเชตุพนฯ พื้นที่กระทรวงพาณิชย์ในสมัยนี้ได้กลายเป็นพื้นที่รูปสามเหลี่ยมชายธงที่ติดกับท้ายวัดพระเชตุพนฯ ดังที่ปรากฏให้เห็นในปัจจุบัน แต่ยังไม่มีความหลักฐานแน่ชัดว่ามีการใช้พื้นที่ในบริเวณนี้อย่างไร

King Rama I had the Grand Palace and the Temple of the Emerald Buddha constructed on the bank of Chao Phraya River on Phra Nakhon side. He had Wat Photharam restored and named the temple after restoration "Wat Phra Chetuphon". At the rear of Wat Phra Chetuphon, the site of the Ministry of Commerce is formed in triangular shape as seen today. Nevertheless, no evidence is found concerning the use of the land in those days.

ในสมัยรัชกาลที่ 3 พื้นที่ท้ายวัดพระเชตุพนฯ ได้ถูกยกให้เป็นวังเจ้านาย 5 พระองค์ และหลังจากนั้นมาพื้นที่วังทั้ง 5 ก็ได้ถูกยกให้เจ้านายในสมัยรัชกาลที่ 4 และรัชกาลที่ 5 ฟ่านักอาศัยต่อมาโดยลำดับ แต่พื้นที่ของกระทรวงพาณิชย์ครอบคลุมพื้นที่วังเพียง 4 วังเท่านั้น ส่วนวังที่ 5 ในปัจจุบันได้กลายเป็นสถานีตำรวจนครบาลพระราชวัง

In the reign of King Rama III, the area at the rear of Wat Phra Chetuphon was allocated to be palaces for 5 members of royal. Since that time, the land had become palaces for many princes in the reign of King Rama IV and King Rama V consecutively.

ความเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในพื้นที่ดังกล่าวเริ่มขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 6 เมื่อพระองค์ได้ทรงจัดตั้งกระทรวงพาณิชย์ขึ้นในปี 2463 และได้ยกพื้นที่บริเวณสามเหลี่ยมชายธงท้ายวัดพระเชตุพนฯ นี้ให้เป็นที่ทำการของกระทรวงพาณิชย์ เรื่อยมาจนกระทั่งในปัจจุบันได้มีการย้ายที่ทำการกระทรวงพาณิชย์ไปยังที่ใหม่ และได้ปรับเปลี่ยนอาคารกระทรวงพาณิชย์เดิมให้กลายเป็น สถาบันการเรียนรู้และสร้างสรรค์ ในปัจจุบัน

In reign of King Rama VI, he set up Ministry of Commerce and uses this land, four palaces except Krommamuen Naruban's palace, was Phrarajawang police station. After that Ministry of Commerce still here until 2004 was moved to Nonthaburi, then this Land belong to NDML until now.

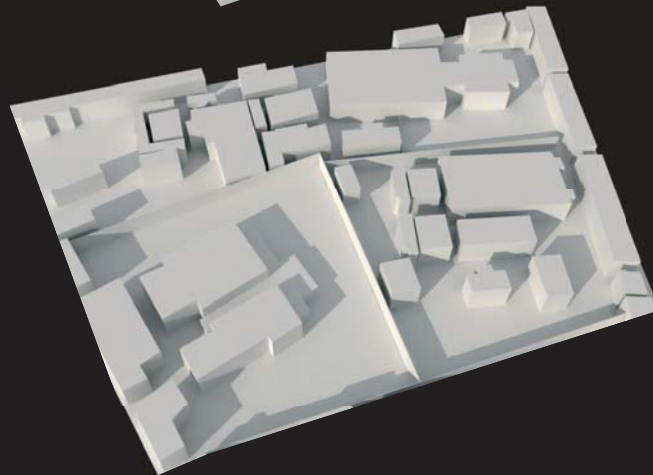
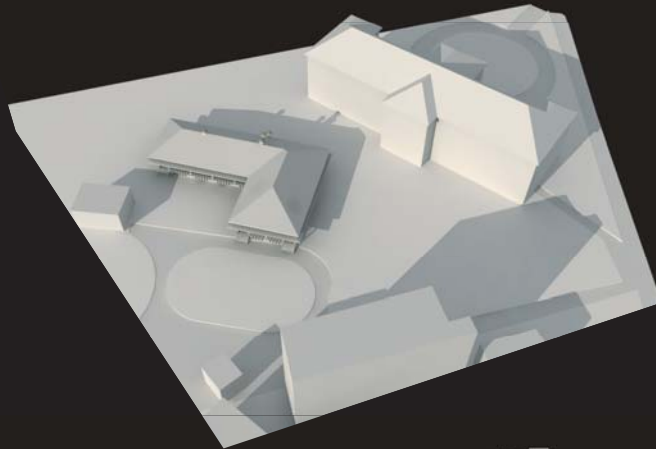
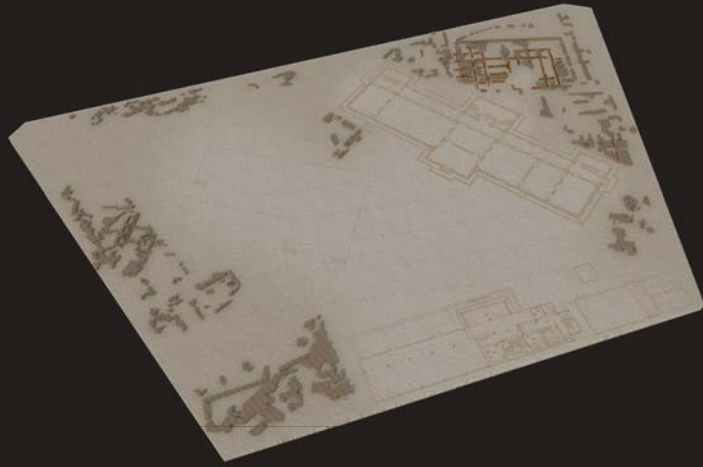
ก่อนค้นพบที่มิวเซียมสยาม ต้องขุดค้นก่อน

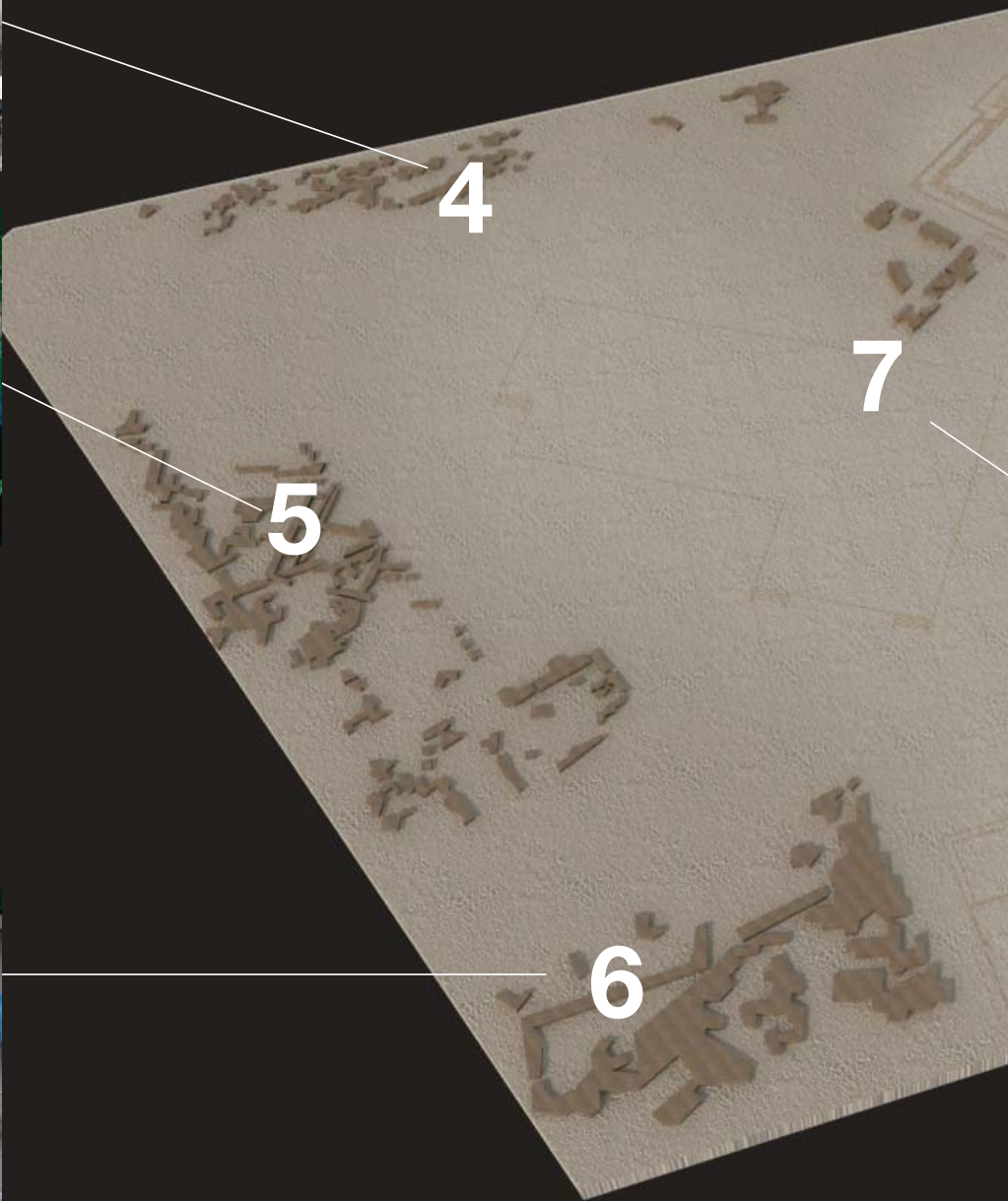
Before Searching at Museum Siam, we must excavation first

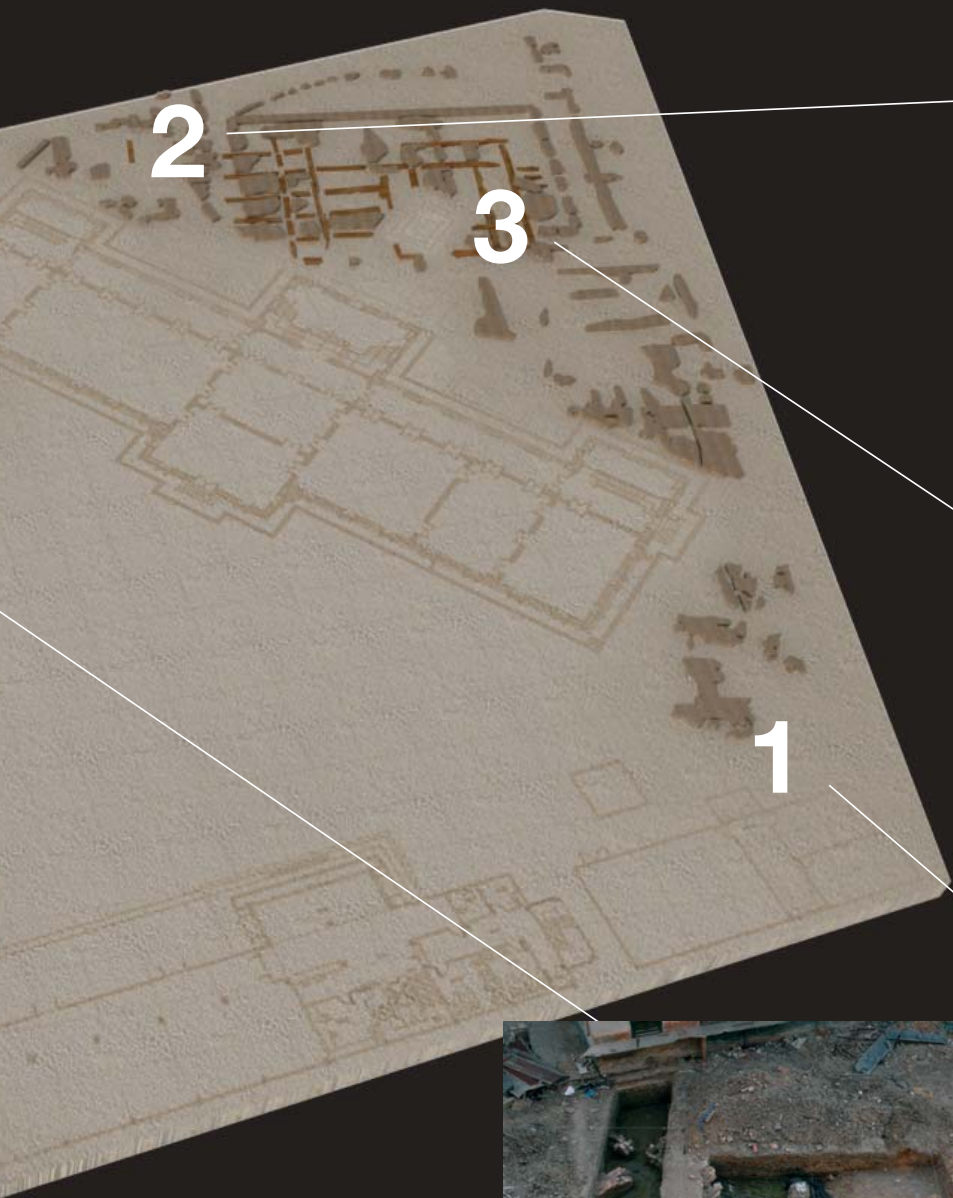
พื้นที่ของมิวเซียมสยาม หรือ กระทรวงพาณิชย์ เดิมตั้งอยู่บนพื้นที่ประวัติศาสตร์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะตั้งแต่กรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นจนถึงปัจจุบัน ดังนั้นก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เป็นมิวเซียมสยามอย่างสมบูรณ์นั้น การดำเนินงานทางโบราณคดีจึงอยู่ในแผนงานเพื่อให้มีการศึกษาทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ การใช้พื้นที่ การขุดค้นและขุดแต่งทางโบราณคดีจะทำให้ได้ข้อมูลทั้งทางด้านประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรม คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากรจึงได้ระดมนักโบราณคดีมาทำการขุดค้น สำรวจ และเก็บข้อมูล โดยการทำงานขั้นดำเนินการภายหลังมีการรื้อถอนอาคารในยุคหลังที่ถูกต้องอย่างแออัด พื้นที่การขุดค้นได้รับการแบ่งออกเป็น 7 พื้นที่ที่ใช้ในการขุดค้น โดยแบ่งพื้นที่ตามลักษณะพื้นที่ที่เอื้ออำนวยต่อการขุดค้นและตำแหน่งพื้นที่ที่คาดว่าจะพบหลักฐานทางด้าน

โบราณคดีที่จะช่วยเติมเต็มเนื้อหาทางประวัติศาสตร์ การใช้สถานที่แห่งนี้ในอดีต ซึ่งรายละเอียดและรายงานการขุดค้นจะได้รับการเผยแพร่และตีพิมพ์ในโอกาสต่อไป

In the area of Museum Siam or former Ministry of Commerce that stand on historical space which very important, especially from the beginning of Rattanakosin era to present. Thus, before the renovation to be Museum Siam must have archaeology excavation, by students and archeologists from faculty of archaeology Silpakorn University, for historical research of this area. Because we must know history and architecture knowledge from this excavation, by separate area to 7 area. For detail of this excavation to publics later.

พื้นที่กระทรวงพาณิชย์ ตั้งอยู่เกาะรัตนโกสินทร์ ซึ่งนับว่าเป็นพื้นที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ จึงจำเป็นต้องทำการขุดค้นทางโบราณคดี เพื่อตรวจสอบพื้นที่การใช้งานในอดีตของพื้นที่บริเวณนี้โดยได้พบหลักฐานทางโบราณคดีที่น่าสนใจ คือ

เปลือกหอยมุก Pearl oyster

พบว่ามียเปลือกหอยมุกชนิดต่างๆ เป็นจำนวนมากกระจายตัวอย่างหนาแน่นในบริเวณหัวมุมทิศเหนือหรือตรงประตูทางเข้าทิศเหนือ ของตัวอาคารกระทรวงพาณิชย์ (เดิม) ชิ้นส่วนของเปลือกหอยมุกเหล่านี้ คาดว่าเป็นเศษที่เหลือจากการทำมุก เพราะบางชิ้นมีรอยขีดฝนในลักษณะ รูปแบบต่างๆ เปลือกหอยมุกเหล่านี้ ถือเป็นวัตถุโบราณสำคัญอย่างยิ่งในการทำมุก

เพื่อใช้สำหรับงานประดับ เช่น บานประตู เครื่องเรือน ฯลฯ จึงอาจสันนิษฐานได้ว่าบริเวณที่พบเปลือกหอยมุกอาจเป็นสถานที่ทำมุก หรืออาจเป็นสถานที่สำหรับใช้ทิ้งเปลือกหอยมุกจากการแปรรูปแล้ว

In this excavation was found many species of pearl oyster. It's spread in corner of the north or the north gate of former building Ministry of Commerce. These pieces maybe rubbish from making pearl oyster. Because, it has a trail from scrub in many type and it is a raw material of doing the object that decorate with pearl oyster, example : door, furniture. It can assume that, this area maybe a bin for unuseful pearl oyster.

ซึ่งตามประวัติวังพบว่า มีเจ้าของวัง 2 พระองค์ เคยดำรงตำแหน่งเจ้ากรมมุก คือ กรมหมื่นเชษฐาธิเบนทร์ เจ้าของวังที่ 1 สมัยรัชกาลที่ 3 และกรมหมื่นทิวากรวงศ์ประวัติ เจ้าของวังที่ 2 ในสมัยรัชกาลที่ 5 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยรัชกาลที่ 3 เป็นรัชสมัยที่มี

การสร้าง บุรณะ และปฏิสังขรณ์ วัดวาอาราม เป็นจำนวนมาก งานประดับมุกถือเป็นงานช่างชั้นสูงที่มีส่วนสำคัญในการประดับตกแต่ง เช่น การประดับมุกที่บานประตู บานหน้าต่าง เป็นต้น ดังนั้นมุกที่พบในบริเวณนี้ น่าจะมีความสัมพันธ์ในการทำบานประดุมุกให้กับวัดต่างๆ ในรัชกาลที่ 3

It have the information that, two princes who stayed here were control the department of pearl artisan, Prince Krommamuen Chetthathiben the first owner of the 1st palace in the reign of King Rama III and Prince Krommamuen Thiwakorn Wongprawat who stayed in the 2nd palace in the reign of King Rama V. Especially, in the reign of King Rama III, that was the golden age of artisan, because that time it's restore and built many temples. A pearl oyster was an important to decorate door and window in the temple.

กระดูกสัตว์ Animal bone, horse skeleton

โครงกระดูกม้าที่พบมีสภาพค่อนข้างสมบูรณ์ อยู่ท่ามกลางดินแดง คาดว่าม้าตัวนี้ถูกฝังหลังจากที่ตายลง คาดว่าน่าจะเป็นม้าของกรมหลวงอดิศรอุดมเดช ซึ่งเป็นทหารม้ามหาดเล็กรัชกาลที่ 1 เจ้าของวังที่ 1 ในสมัยรัชกาลที่ 5 พระองค์ทรงเป็นทหารมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2414 เป็นต้นมา โดยในครั้งแรกทรงเป็นทหารมหาดเล็กรัชกาลที่ 5 จนต่อมาในปี พ.ศ. 2460 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ย้ายมาเป็นจเรสัตว์พาหนะทหารบกและการทหารม้า และมีหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับม้าทั้งปวง จึงเป็นไปได้ว่าในอดีตภายในวังนี้อาจใช้เป็นสถานที่เลี้ยงม้าด้วยเนื่องจากขุดพบหลัก

ฐาน อื่นๆที่เกี่ยวข้องกับม้า คือ เกือกม้า แปรงขนม้า เป็นต้น

This horse skeleton is nearly perfect and lie on one's side, it can assume that a house was buried after its dead and maybe a horse of Prince Krommaluang Adisorn Udomdej, the owner the 1st palace in reign of King Rama V ; he was a cavalry royal page in King Rama V. So, the 1st palaces in the past maybe a place to treat a horse, and found the others that relate a horse example : a horseshoe and horse-brush, etc.

ประเภทเครื่องเคลือบ

Pieces of coat pottery

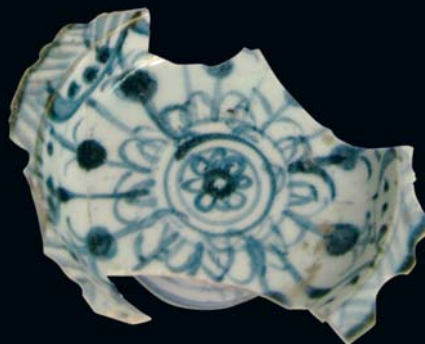
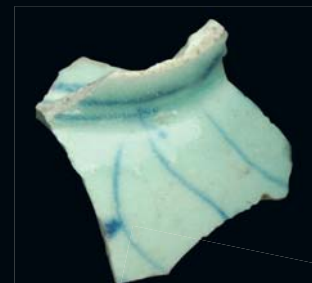
ส่วนใหญ่แล้วพบว่าเป็นเครื่องเคลือบที่น่าจะนำเข้ามาจากต่างประเทศ สามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มคือ หนึ่ง เครื่องเคลือบที่มาจากประเทศจีนหรือประเทศญี่ปุ่น โดยจะพบลักษณะของเครื่องเคลือบ 2 ประเภท คือ เขียนลายสีน้ำเงินใต้เคลือบใส และเขียนสีบนเคลือบ รูปทรงภาชนะส่วนใหญ่ ที่พบ ได้แก่ ขามมีฝากาน้ำชา กระถางต้นไม้ เป็นต้น ลวดลายที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ลายเทพนม ลายเครื่องมงคลของจีน และลายวิวิธทัศน์ เป็นต้น นอกจากนี้บางส่วนเป็นประเภทเครื่องถ้วยเบญจรงค์ แต่ส่วนมากสีที่ใช้เขียนมักจะหลุดล่อนเกือบหมด ลวดลายที่พบได้แก่ ดอกไม้ อักษรจีน เป็นต้น

สอง เครื่องเคลือบที่มาจากประเทศในทวีปยุโรป รูปทรงของภาชนะส่วนใหญ่ที่พบ ได้แก่ จาน ขามก้นตื้น และขวด เป็นต้น โดยส่วนมากจะตกแต่งด้วยการเขียนลวดลาย สีต่างๆ เช่น สีเขียว สีชมพู ลายทอง ลวดลายที่เขียน เช่น ลายวิวิธทัศน์ ลายดอกไม้ เป็นต้น บางชิ้นพบว่าที่ก้นภาชนะมีการติดตรายี่ห้อ แหล่งผลิตเครื่องเคลือบ นอกจากนี้ยังพบขวดที่ใช้บรรจุน้ำแร่เดิมใบ จำนวน 1 ใบ

It's almost from a foreign country ; it can divide in 2 types :

1. Coat pottery that from Japan and China, are blue-paint under coat and paint over coat. The shapes that find are bowl with cover, teapot and flower pot, etc.

2. Coat pottery that from Europe are paint over coat, pink and green coat, sometime has the view painting or flower painting. The shapes that find are bowl with cover, plate bottle and narrow bowl, etc. Some pieces stamp the trademark.

วัง 4 แห่งบนพื้นที่กระทรวงพาณิชย์เป็นของใครบ้าง?

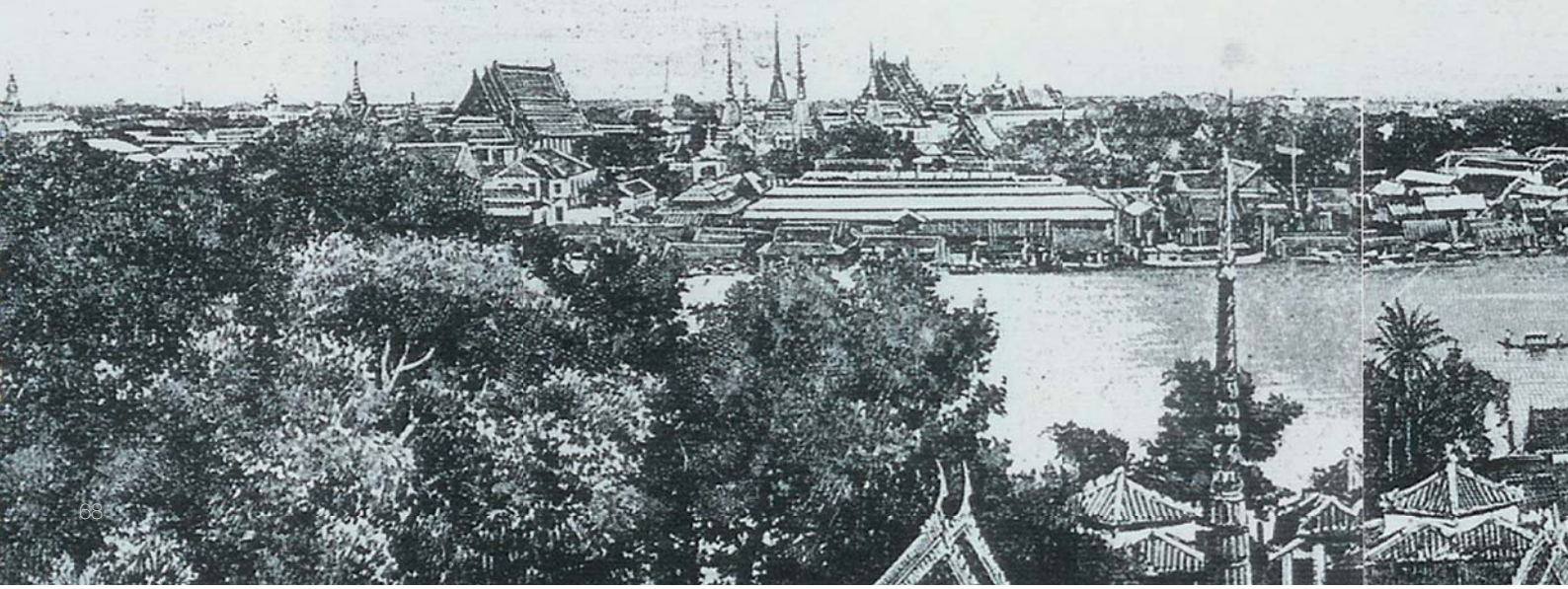
Whom of 4 palaces in NDMI area?

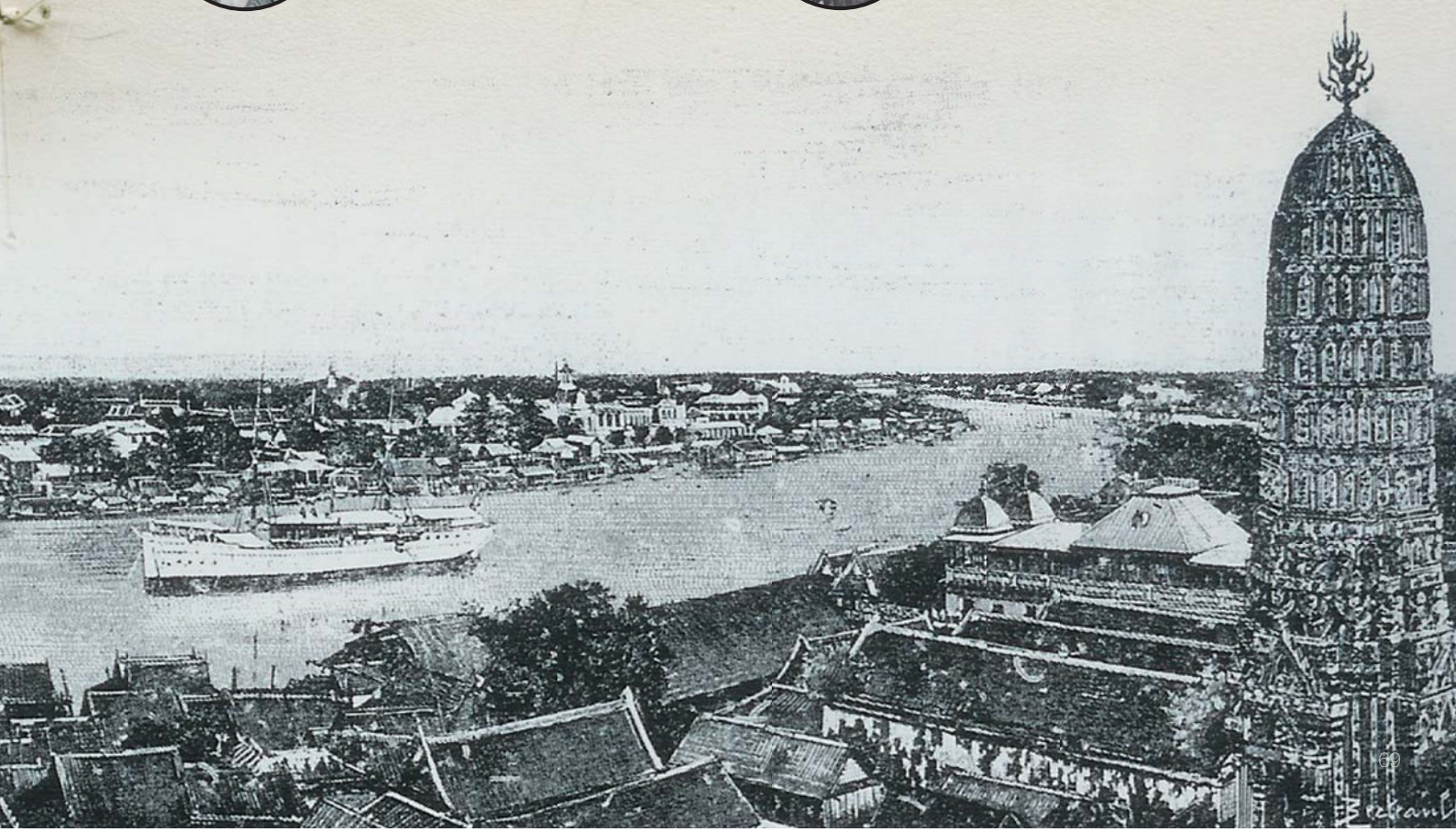
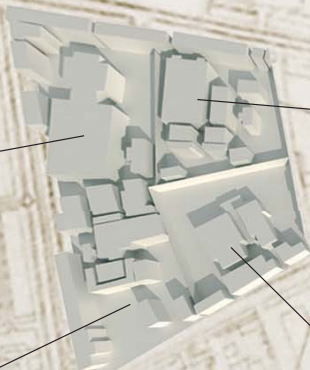
บนพื้นที่ของมิวเซียมสยามนั้นสามารถสืบค้นไปได้ถึงสมัยต้นรัตนโกสินทร์ว่าเป็นหมู่วังที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า “วังท้ายวัดพระเชตุพน” ซึ่งเป็นที่รู้จักว่ามี 5 วัง แต่วังที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ของมิวเซียมสยามในปัจจุบันมีอยู่ 4 วัง ด้วยกัน โดยการเรียงลำดับของเจ้านายที่ครอบครองวังบริเวณนี้ตามเอกสารโบราณ มีการผลิตเปลี่ยนกันดังนี้

By the way, the area of Ministry of Commerce had cover only the area of 4 palaces, for the 5th palace is the Phrasachawang police station, so, this book has present the information only 4 palaces.

ตารางที่ 2.1 แสดงเจ้าของวังท้ายวัดพระเชตุพนฯ วังที่ 1-5 ในรัชกาลต่างๆ

ชื่อวัง	เจ้าของวังในรัชกาลต่างๆ		
	รัชกาลที่ 3 (พ.ศ.2367-2394)	รัชกาลที่ 4 (พ.ศ.2394-2411)	รัชกาลที่ 5 (พ.ศ.2453-24353)
วังท้ายวัดพระเชตุพนวังที่ 1	กรมหมื่นเชษฐาธิเบนทร์		กรมหลวงอดิศรอุดมเดช
วังท้ายวัดพระเชตุพนวังที่ 2	กรมหมื่นอมเรนทรบดินทร์	พระองค์เจ้าลำยอง	กรมหมื่นเทวากรวงศ์ประวดี
วังท้ายวัดพระเชตุพนวังที่ 3	พระองค์เจ้าจอนรด	พระองค์เจ้าเปี้ยก	กรมหลวงบดินทรไพศาลโสภณ
วังท้ายวัดพระเชตุพนวังที่ 4	กรมหมื่นภูมินทรภักดี		

วังท้ายวัดพระเชตุพนฯ

วังที่ 1

The first Palace

เป็นวังที่ตั้งอยู่ทางทิศเหนือ หันหน้าสู่ถนนสนามชัย โดยมีเจ้านายที่ประทับตามลำดับคือ กรมหมื่นเชษฐาธิเบนทร์ หรือ พระองค์เจ้าโกเมน (ต้นราชสกุล “โกเมน อยู่ธยา”) ทรงเป็นพระราชโอรส ใน รัชกาลที่ 3 ต่อมาในรัชกาลที่ 4 ทรงสถาปนาเป็นกรมหมื่นเชษฐาธิเบนทร์ กำกับกรมช่างมุก เมื่อพระองค์สิ้น พระชนม์ลง วังท้ายวัดพระเชตุพนฯ วังที่ 1 นี้ หม่อมเจ้าในกรมได้ประทับต่อมาจนถึงรัชกาลที่ 5 วังนี้จึงว่างลง

รัชกาลที่ 5 ได้พระราชทานวังนี้แก่ กรมหมื่นอดิศรอุดมเดช หรือ พลโท พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศุขสวัสดิ กรมหลวงอดิศรอุดมเดช (ต้นราชสกุล ศุขสวัสดิ) ทรงรับราชการเป็นจเรสัตว์พาหนะทหารบก และการทหารม้าในปี พ.ศ. 2460 และดำรงตำแหน่งนี้จนตลอดพระชนมายุ พระองค์ได้ประทับที่วังนี้จนถึงรัชกาลที่ 6 จึงย้ายวังไปสร้างใหม่บริเวณริมแม่น้ำที่ถนนพระอาทิตย์แทน ส่วนวังท้ายวัดพระเชตุพนฯ นี้ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 โปรดเกล้าฯ ให้ซื้อที่ทั้งหมดของวังเพื่อสร้างเป็นสถานที่ราชการต่อไป กรมหลวงอดิศรอุดมเดช

This palace located in the north and turn to face Sanamchai Road, has the royalty stayed here as follows.

- HRH Prince Krommamuen Chetthathiben or Prince Komen (descent of “Komen Na Ayuthaya”) He was the 11th son of King Rama III and Chaojum Fuang, born in A.D. 1815. In reign of King Rama IV, he set up Prince Komen been Krommamuen

Chetthathiben, he control the department of pearl artisan and died when he was 46 years old in reign of King Rama IV .After his death ,the first rear of Wat Phra Chetuphon’s Palace was blank until King Rama V .

- HRH Prince Krommaluang Adisorn Udomdej or Prince Suksawasdee (descent of “Suksawas Na Ayuthaya”) he was the 23rd son of King Rama IV and Chaojom Chan, born in A.D. 1855. In reign of King Rama V he set up Prince Suksawasdee been Krommaluang Adisorn Udomdej, after that he removed from the Grand Palace follow the court rite, thus the King gave the first rear of Wat Phra Chetuphon’s Palace to him and he stayed until in reign of King Rama VI. After that, he removed to the new palace at Pra Arthit Road, he bought by himself, and died there.

For the first rear of Wat Phra Chetuphon’s Palace was change been the official place by order King Rama VI.

HRH Krommaluang Adisorn Udomdej controls the department of จเรสัตว์พาหนะทหารบกและการทหารม้า and died when he was 69 years old in A.D. 1925

วังท้ายวัดพระเชตุพนฯ

วังที่ 2

The second Palace

ตั้งอยู่ทางด้านหลังของวังท้ายวัดพระเชตุพนฯ วังที่ 1 หันหน้าวังสู่ถนนมหาราช โดยมีเจ้านายที่ประทับตามลำดับคือ กรมหมื่นอมเรนทรบดีหรือ พระองค์เจ้าชายคเนจร (ต้นราชสกุล “คเนจร”) ทรงเป็นพระราชโอรสในรัชกาลที่ 3 ได้รับการสถาปนาเป็นกรมหมื่นอมเรนทรบดี เมื่อปี พ.ศ. 2388 ทรงกำกับกรมช่างมุก พระองค์ทรงประทับที่วังนี้ได้เพียงระยะเดียว เพราะรัชกาลที่ 3 ทรงโปรดฯ ให้เสด็จไปประทับที่วังอื่นแทน

เจ้านายพระองค์ต่อมาที่ประทับวังนี้คือ พระองค์เจ้าลำยอง (ต้นราชสกุล “ลำยอง ณ อยุธยา”) ทรงเป็นพระราชโอรส ในรัชกาลที่ 3 พระองค์ทรงได้รับพระราชทานวังนี้จากรัชกาลที่ 3 ให้ประทับต่อจากกรมหมื่นอมเรนทรบดี พระองค์ได้ประทับที่วังนี้จนสิ้นพระชนม์ เจ้านายองค์สุดท้ายที่ได้ครองวังนี้คือ กรมหมื่นทิวากรวงศ์ประวัติ หรือ พระองค์เจ้าชายเกษมศรีศุภโยค (ต้นราชสกุล “เกษมศรี”) พระองค์ได้รับพระราชทานวังนี้จากรัชกาลที่ 5 เพราะวังนี้ว่างอยู่ แต่พระองค์เลือกที่จะประทับอยู่ที่วังกรมหลวงอดิศรอุดมเดช (วังท้ายวัดพระเชตุพนฯ วังที่ 1) ซึ่งพระองค์ทรงเป็นพระเชษฐาร่วมเจ้าจอมมารดาเดียวกัน จึงไม่ได้สร้างพระตำหนักใหม่ที่วังที่ 2 นี้ จนถึงรัชกาลที่ 6 ได้ถูกรื้อทำเป็นสถานที่ราชการ

This palace stayed behind the 1st palace and turn to face Marahat Road, has the royalty stayed here as follows.

- HRH Krommamuen Amarenthara Thibodin or Prince Kanenjon (descent of “Kanenjon Na Ayuthaya”) he was the 12th son of King Rama III and Chaojom Noi Muang ,born in A.D. 1815 and set up been Krommamuen Amarenthara Thibodin in A.D. 1845. He controls the department of pearl artisan and died when he was 64 years old in

reign of King Rama V. Though, he stayed in this palace for a short time because King Rama III ordered him move to another palace.

- HRH Prince Lam-yong (descent of “Lam-yong Na Ayuthaya”) he was the 39th son of King Rama III and Chaojom Wan ,born in A.D. 1846. He received this palace from his father, after Prince Kanenjon move from. He stayed there until he died in the reign of King Rama IV, this palace was blank since King Rama IV.

- HRH Prince Krommamuen Thiwakorn Wongprawat or Prince Kasemsri Supayok (descent of “Kasemsri Na Ayuthaya”) he was the 30th son of King Rama IV, born in A.D. 1857. King Rama V set up him been Krommamuen Thiwakorn Wongprawat in A.D. 1886, and control the department of pearl artisan. He died in the reign of King Rama VI when he was 59 years old, A.D.1915.

Prince Krommamuen Thiwakorn Wongprawat had received this palace from King Rama V, it was blank since Prince Lam-yong dead. But he chose to stay with his brother, HRH Prince Krommaluang Adisorn Udomdej, in the first rear of Wat Phra Chetuphon’s Palace ,so ,it has not the new building in this palace. Later, he bought the land for himself at Samsen, in the north of Wat Som Kleang, stayed that until he died.

For the second rear of Wat Phra Chetuphon’s Palace, after Prince Krommamuen Thiwakorn Wongprawat moved, it may blank until king Rama VI it was change to the official place.

วังท้ายวัดพระเชตุพนฯ

วังที่ 3

The third Palace

วังนี้หันหน้าวังออกถนนสนามไชย เป็นวังกลาง อยู่ระหว่างวังที่ 1 กับวังที่ 5 หันหน้าวังสู่ถนนสนามชัย โดยมีเจ้านายประทับตามลำดับคือ พระองค์เจ้าอนรต หรือพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอนรต (ต้นราชสกุล “อนรต ณ อยุธยา”) พระองค์ทรงประทับที่วังนี้ตั้งแต่รัชกาลที่ 3 จนกระทั่งสิ้นพระชนม์เมื่อ พ.ศ. 2393 รัชกาลที่ 3 จึงพระราชทานให้เจ้านายองค์อื่นต่อมาคือ พระองค์เจ้าเปี้ยก หรือ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าชายเปี้ยก (ต้นราชสกุล “ปิยากร ณ อยุธยา”) พระองค์สิ้นพระชนม์ในรัชกาลที่ 4 และไม่ปรากฏว่ารัชกาลที่ 4 พระราชทานวังนี้แก่ใคร วังนี้จึงว่างลง

สมัยรัชกาลที่ 5 ทรงพระราชทานวังนี้แก่ กรมหลวงบดินทรไพศาลโสภณ ทิฆมขันธ์เชษฐประยูร เมื่อ พ.ศ. 2439 พระองค์ประทับที่วังนี้จนสิ้นพระชนม์ ในปี พ.ศ. รัชกาลที่ 5 พระราชทานต่อให้หม่อมเจ้าในกรมเสด็จประทับต่อมา จนถึงรัชกาลที่ 6 บริเวณวังนี้จึงถูกเปลี่ยนแปลงเป็นสถานที่ราชการ

This palace stayed between the 1st palace and the 5th palace, turn to face Sanamchai Road. It has the royalty stayed here as follows.

- HRH Prince Ngon-Rot (descent of “Ngon-Rot Na Ayuthaya”) he was the 14th son of King Rama III and Chaojaom Jad, born in A.D. 1815. He died in the reign of King Rama III when he was 36 years old, A.D. 1850, in this palace.

- HRH Prince Peark (descent of “Piyakorn Na Ayuthaya”) he was the 27th son of King Rama III and Chaojaom Mern, born in A.D. 1819. He died in the reign of King Rama IV when he was 37 years old, A.D.1855, in this palace. After that, this palace was blank until King Rama V.

- HRH Prince Kommakun Bodinthara Phaisansophon or Prince Singhara (descent of “Singhara Na Ayuthaya”) he was the 48th son of King Rama III and Chaojom Klay, born in A.D.1816.He died in the reign of King Rama V when he was 77 years old, A.D. 1923, in this palace. After his dead this palace belongs to his son and in the reign of King Rama VI this palace became a official place.

King Rama IV set up him to beeen Krommamuen Aksornsansophon and control the department of พระอาลักษณ์, after that, King Rama V upgrade him to Kommakun Bodinthara Phaisansophon and control the department of Arts and the department of Royal law court ,in A.D. 1896 ,upgraded to Kommakun Bodinthara Phaisansophon Thikachon-chetaprayoon.

Prince Krommakun Bodinthara Phaisansophon moved to this palace in the reign of King Rama V, since blanked 15 years, because the King worn to built Wat Rajaborpit and the land of Wat over in the old palace of him.

When the King Rama V restored Wat Rajathivas, he ordered to move the hall of Prince Kommakun Bodinthara Phaisansophon to been a hall of pray in this Wat ,because it very beautiful and the owner of this palace was died, and it unused.

วังท้ายวัดพระเชตุพนฯ วังที่ 4 The fourth Palace

วังนี้เป็นวังที่อยู่ตรงกลางระหว่างวังที่ 2 กับวังที่ 5 หันหน้าออกถนนมหาธาตุ โดยมีเจ้านายประทับเพียงพระองค์เดียว คือ กรมหมื่นภูมินทรภักดี หรือ พระองค์เจ้าชายลดาวัลย์ (ต้นราชสกุล “ลดาวัลย์ ณ อยุธยา”) ทรงเป็นพระราชโอรสในรัชกาลที่ 3 ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 4 ทรงสถาปนาเป็นกรมหมื่นภูมินทรภักดี โปรดให้ทรงกำกับกรมช่างสิบหมู่ พระองค์สิ้นพระชนม์ในรัชกาลที่ 5 พระชันษา 60 ปี จากนั้นหม่อมเจ้าในกรมประทับต่อมาจนถึงรัชกาลที่ 6 หลังจากนั้นบริเวณพื้นที่ของวังนี้จึงถูกรื้อสร้างเป็นสถานที่ราชการ

พื้นที่วังทั้ง 4 แห่งนี้ ก่อนที่จะมีการดำเนินการปรับปรุงเป็นสถาบันการเรียนรู้และสร้างสรรค์นั้น ได้มีการขุดค้นทางโบราณคดี เพื่อตรวจสอบการใช้พื้นที่ในอดีต ซึ่งจากการขุดค้นทำให้พบข้อมูลทางโบราณคดีที่น่าสนใจเป็นจำนวนมาก

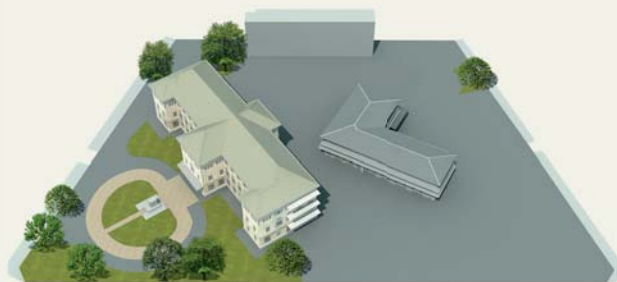
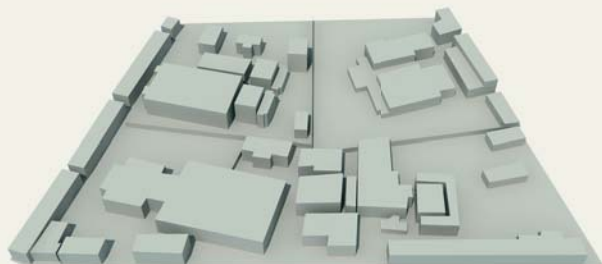
This palace stayed between the 2nd palace and the 5th palace, turn to face Mararat Road. It has the only one royalty stayed here was.

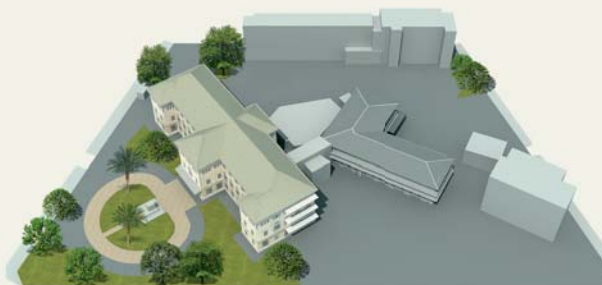
- HRH Prince Krommamuen Phumintharaphakdi or Prince Ladawan (descent of “Ladawan Na Ayuthaya”) he was the 15th son of King Rama III and Chaojom Aim-Noi, born in A.D. 1815. He died in the reign of King Rama V when he was 60 years old. In the reign of King Rama IV, he set up Prince Ladawan to Krommamuen Phumintharaphakdi and controls the department ofช่างสิบหมู่. After his dead this palace belongs to

his son and in the reign of King Rama VI this palace became official place.

A significant change began in the reign of King Rama VI when he found the Ministry of Commerce in 1920 and the area was assigned as the location of the new ministry. Today, the Ministry of Commerce has moved to a new office and the former Ministry of Commerce building has been renovated to house the National Discovery Museum Institute as seen today.

১৮০০
1800

บทที่
๔

ออกแบบตึกเก่า
ให้เป็นพิพิธภัณฑ์ใหม่อย่างไร?

How to design old building
to be the new museum?

ออกแบบตึกเก่า ให้เป็นพิพิธภัณฑ์ใหม่อย่างไร? How to design old building to be the new museum?

เมื่อเลือกที่จะก่อสร้างพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งแรกที่ตึกกระทรวงพาณิชย์ ปัญหาสำคัญคือ การออกแบบและก่อสร้างของใหม่แทรกลงไปอาคารเก่า ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน และที่สำคัญคือ อาคารหลังนี้ยังตั้งอยู่ในเขตกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นในอันมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ในระดับสูงมาก ดังนั้น การที่จะออกแบบอาคารเก่าให้เป็นพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติที่มีการใช้สอยใหม่ ซึ่งมีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิงกับการใช้สอยเดิมนั้น ต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง ไม่ให้ทำลายคุณค่าทางประวัติศาสตร์เดิมในขณะเดียวกันก็ต้องใช้สอยในรูปแบบใหม่ได้อย่างเต็มที่ด้วย

การถกเถียงระหว่าง “การอนุรักษ์” และ “พัฒนา” จึงเป็นประเด็นถกเถียงหลักในการออกแบบการอนุรักษ์กับการพัฒนาที่แตกต่างนี้จะสามารถดำเนินไปได้ จำเป็นที่จะต้องรักษาสมดุลระหว่างคุณค่าทั้งสองไว้ โดยการใช้กรอบแนวคิดของการอนุรักษ์เชิงบูรณาการ และ หรือกรอบแนวคิดของการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นตัวนำไปสู่กระบวนการการทำงานที่มององค์รวม และเน้นความเชื่อมโยงของสรรพสิ่งเพื่อสร้างสมดุลร่วมกันระหว่างแนวทางที่ดูเหมือนแตกต่าง ในสัดส่วนที่เหมาะสมบนความหลากหลาย

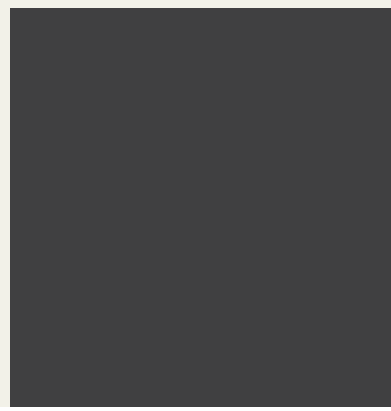
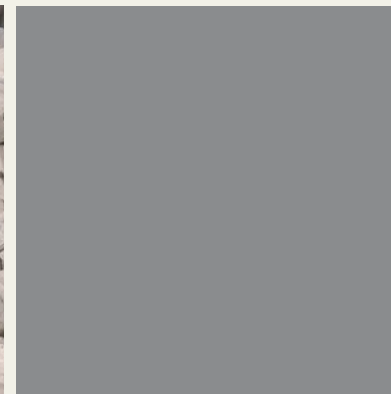
ทั้งนี้แนวคิดของ หิน-หยาง หรือ ความแตกต่างที่สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสมดุลย์ได้ถูกเลือกนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวความคิดหลักในการออกแบบ

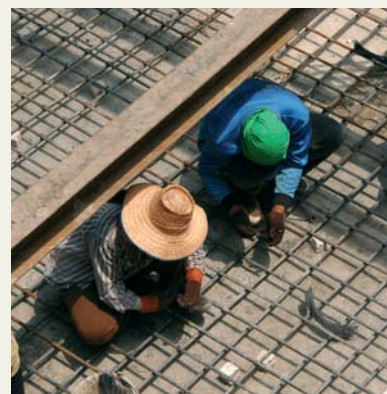
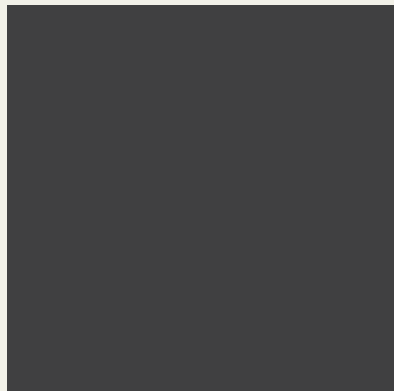
โดยเน้นความแตกต่างแต่ไม่แตกแยกกันระหว่าง ความเก่าแก่ของอาคารกับการออกแบบนิทรรศการที่ทันสมัย หรือภูมิทัศน์ที่ทันสมัยบนฉากอาคารโบราณสถานทั้งหมดนี้เพื่อสื่อให้เห็นถึงยุคสมัยและกาลเวลาที่หมุนเปลี่ยนเวียนไปอยู่ตลอดเวลา ตัวอย่างเช่น

Preserving the old Ministry of Commerce building and adapting Ministry of Commerce to become the Institute Discovery & Creative.

The Preservation Concept, This beautiful old building, part of the forbidden area of Rattanakosin, used to house the Ministry of Commerce. To adapt it so that it could become the Institute Discovery & Creative required an integrated approach to preservation, balancing the high architectural value of the registered building with its use as a public venue.

Preserving the old Ministry of Commerce building and adapting Ministry of Commerce to become the Institute Discovery & Creative. A modern approach to exhibition and the interpretation of Thai history was always intended for this elegant building. That created a tension between the ‘old’ and the ‘new’. To reconcile the two concepts was a challenge.

การติดตั้งลิฟต์โดยสารภายในอาคาร ซึ่งลิฟต์โดยสารดังกล่าวมีรูปแบบที่ทันสมัยแตกต่างแต่ไม่แปลกแยกกับตัวอาคาร นอกจากนี้ผนังภายในของลิฟต์โดยสารนี้ยังเป็นกระจกใส ดังนั้นเมื่อมีการโดยสารลิฟท์นี้ก็ทำให้เราเห็นผนังเดิมของอาคารที่ละชั้นที่ได้ทำการเปิดพื้นผิวออกเพื่อโชว์ความเป็นโบราณสถานเอาไว้ เป็นดังการเรียนรู้กาลเวลาผ่านสถาปัตยกรรม

และเป็นเทคนิคเดียวกับที่ใช้จัดแสดงในห้องที่ประวัติและการอนุรักษ์ที่มีการนำพื้นไม้อาคารออกเพื่อแสดงโครงสร้างแผ่นพื้นคอนกรีตโค้งที่เป็นโครงสร้างที่สามารถป้องกันความชื้นจากดินที่ชุ่มน้ำของดินที่ติดแม่น้ำ อันเป็นภูมิปัญญาของวิศวกรผู้ก่อสร้างที่พบได้ในอาคารเพียงไม่กี่หลังในยุคนั้น หรือการที่สถาปนิกผู้อนุรักษ์อาคารหลังนี้ได้ทำการลอกสีอาคารที่มีการทาในช่วงหลังให้เห็นในทุกๆ ห้องโดยไม่รบกวนพื้นที่ใช้สอยในปัจจุบัน

หรือในเชิงจินตภาพหรือจิตวิญญาณ ที่มีการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างภายในอาคารกับภายนอกอาคาร โดยการใช้สัญลักษณ์ “รู้” เป็นเครื่องมือในการสื่อความหมายของการเชื่อมโยงระหว่างอดีตกับปัจจุบัน หรือการใช้หลุมขุดค้น ทางโบราณคดีเป็นตัวกลางแสดงถึงอดีตของสถานที่แห่งนี้ หรือแม้กระทั่งการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาของพื้นที่และอาคารกระทรวงพาณิชย์ (เดิม) ที่มีการเปลี่ยนผ่านของกาลเวลา จากทะเลตมมาสู่ความเป็นวังจนกลายมาเป็นสถานที่ทำการของรัฐ ซึ่งถูกจัดแสดงเนื้อหาอยู่ในนิทรรศการ “จากสุวรรณภูมิสู่สยามประเทศ และประเทศไทย” ผ่านทางการออกแบบเชิงบูรณาการเป็นต้น

ทั้งนี้ในการแปลความและการนำเสนอสารดังกล่าว จะใช้กระบวนการจัดการองค์ความรู้ที่เหมาะสมและหลากหลาย เป็นกรอบในการศึกษา วิเคราะห์ รวบรวม เรียบเรียง แปลความ ออกแบบ นำเสนอ และบริหารจัดการ ทั้งนิทรรศการ อาคาร พื้นที่ภูมิทัศน์ และกิจกรรม เพื่อให้เกิดรูปแบบของพื้นที่ใหม่ที่จะเป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ อย่างสนุกสนานและเพลิดเพลิน ของผู้คนทุกเพศ ทุกวัย ทุกพื้นที่ ทุกเวลา

The concept of a Roong (rainbow), weaving its way through the interior spaces and leading the visitor from one 'play-learning' experience to the next, became the uniting factor between the architecture of the 90 year old building and its present use as a Museum.

The rainbow takes us from present to past, from the mud and sand under the sea, from Suvarnabhumi, to Siam, to Thailand today and tomorrow. It connects the exterior of the building to history by revealing the archeology site in front of the building, where the remains of previous palaces can be seen.

- The rainbow allows us to follow a path through the old building, even when a glass elevator is installed for modern convenience, without obscuring the feeling of the well-proportioned rooms.

- We get glimpses of the exterior landscaping as it was in the 1920s, repeated in this modern interpretation.

- Throughout the process of renovation and preservation, the idea has been to create an atmosphere of discovery and fun.

มิวเซียมสยามแห่งแรก จะเล่าอะไรให้ฟัง?

การสร้างสรรค์เนื้อหาและออกแบบการจัดแสดงที่เล่าให้ฟังในมิวเซียมสยาม พิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งที่ 1 นั้นไม่ใช่เรื่องง่ายเลยที่จะทำให้เนื้อหาร้อยเรียงออกมาให้สอดคล้องกัน อ่านแล้วกลมกล่อม ไม่สะดุดอารมณ์ อีกทั้งยังจะต้องทำหน้าที่ในการเป็นผู้ส่งสารและสาระให้ผู้ชม ในรูปแบบDiscovery learning ซึ่งทางสถาบันไม่ได้ทำงานโดยลำพัง เรามีคณะทำงานที่มุ่งมั่นและตั้งใจ ที่มุ่งหวังว่าจะสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยเราร่วมทำงานกับบริษัท ปีโก และ บริษัท Story Inc! ซึ่งเป็นผู้ออกแบบและจัดสร้างนิทรรศการนั่นเอง

เนื้อหาของพิพิธภัณฑ์ภายในอาคารกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งเป็นอาคารพิพิธภัณฑ์แห่งที่ 1 ของสถาบันการเรียนรู้และสร้างสรรค์ จะใช้จัดแสดงนิทรรศการถาวร ว่าด้วยเรื่อง “สุวรรณภูมิ ถึงสยามประเทศ สู่อุษาชคเณย์” ซึ่งเป็นการเล่าพัฒนาการด้านต่างๆ ของภูมิภาคอุษาชคเณย์นับตั้งแต่อดีตเมื่อกว่า 3,000 ปี ก่อน หรือที่เรียกว่า “สุวรรณภูมิ” ได้แก่ อารยธรรมต่างๆ ในดินแดนอุษาชคเณย์ก่อนการรับวัฒนธรรมใหญ่จากอินเดียและจีน เรื่อยมาจนกระทั่งการส่งผ่านวัฒนธรรมทางพุทธศาสนาและศาสนาฮินดูจากอินเดียในราว 2,500 ปีก่อน เรื่อยมาจนถึงกำเนิดสยามประเทศและก้าวเข้าสู่ประเทศไทยในปัจจุบัน ในส่วนของนิทรรศการถาวรนั้นแบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ช่วงใหญ่ๆ โดยแนวคิดในการนำเสนอของแต่ละช่วงดังนี้

ช่วงที่ 1 “สุวรรณภูมิ” เป็นการเล่าเรื่องราวของดินแดนประเทศไทยในปัจจุบันที่ย้อนกลับไปไกลราว 3,000 ปีก่อน ก่อนที่ดินแดนในบริเวณนี้จะรับพุทธศาสนาและศาสนาฮินดูจากอินเดีย

ช่วงที่ 2 “พุทธปัญญา” เป็นช่วงการรับพุทธศาสนาและศาสนาฮินดูเข้ามาในดินแดนสุวรรณภูมิ และได้กลายมาเป็นศาสนาหลักในดินแดนแถบนี้จนถึงปัจจุบัน

ช่วงที่ 3 “สยามประเทศ” เป็นการเล่าถึงการสถาปนาอาณาจักรอยุธยาซึ่งถือได้ว่าเป็นอาณาจักรใหญ่ที่ครอบคลุมดินแดนที่เป็นประเทศไทยในปัจจุบันเกือบทั้งหมด ถือเป็นจุดเปลี่ยนผ่านสำคัญในการกำเนิดขึ้น “สยามประเทศ”

ช่วงที่ 4 “ประเทศไทย” เป็นการเล่าถึงพัฒนาการของผู้คน สังคม และดินแดนที่ก้าวผ่านรูปแบบทางสังคมแบบจารีตมาสู่สังคมสมัยใหม่ในปัจจุบัน ทั้ง 4 ช่วงใหญ่จะถูกอธิบายแยกย่อยลงไปรายละเอียดผ่านห้องนิทรรศการจำนวน 16 ห้อง ซึ่งแต่ละห้องมีรายละเอียดสังเขปดังต่อไปนี้

ห้องที่ 1 “ห้องเบิกโรง” เป็นการเกริ่นนำเปิดสู่เรื่องราวที่ผู้ชมจะได้พบต่อไป โดยผ่านตัวละครหลักๆ 6-7 ตัว ที่จะเป็นตัวเล่าเรื่องราวในห้องต่างๆ ได้แก่ เด็กน้อยตัวดำเนินเรื่องกับกบ, นายช่างทำสำริด-พ่อค้าขายกล้วยเตี้ยว นางพญาโคกพนมดี-นักการเมืองหญิง, คุณท้าวทองกีบม้า-พนักงานต้อนรับของโรงแรม, ขุนนางชั้นสูงสมัยกรุงศรีอยุธยา-พ่อค้ากูรของเก่า, พ่อค้าชาวคลองท่อม- พระภิกษุ และ ความขัดแย้งกรุงศรีอยุธยา- พระภิกษุ

ห้องที่ 2 “ห้องไทยแท้” นำเสนอการตั้งคำถามถึงความเป็นไทยว่าคืออะไร มีที่มาอย่างไร และมีอะไรบ้าง เช่น ความเป็นมาของตัวอักษรไทย ศาลาเฉลิมไทย เวทีมวยราชดำเนินโรงลิเก การร่ำแก๊บน ถนนเยาวราช เสาชิงช้า ศาลพระภูมิ รวมทั้งสัญลักษณ์อย่าง รถตุ๊กตุ๊ก การไหว้แบบต่างๆ รถเข็นขายส้มตำ น้ำพริกกะปิ ต้มยำกุ้ง ฯลฯ มาไว้ในที่เดียวกัน เป็นการตั้งคำถามว่า อะไรคือไทยแท้ โดยผู้ชมจะได้สัมผัสทั้งแสง สี เสียงของสิ่งที่ฝรั่งเรียกว่า Typically Thai

ห้องที่ 3 “ห้องเปิดตำนานสุวรรณภูมิ” จุดเด่นของห้องอยู่ที่การจำลอง “หลุมฝังศพ” มนุษย์เพศหญิง ที่นักโบราณคดีให้ชื่อว่า “นางพญาโคกพนมดี” มาให้ผู้ชมได้สัมผัสและสวมบทบาทของนักโบราณคดีทำการขุดค้น วิเคราะห์ และไขความลับจากหลุมศพปริศนา ได้พูดคุยกับนักโบราณคดีตัวจริงเสียงจริง ตลอดจนถึงติดตามชีวิตอันลึกลับแห่งนางพญาโคกพนมดีที่ไม่เคยทราบที่ไหนมาก่อน

ห้องที่ 4 “ห้องสุวรรณภูมิ” เล่าถึงอารยธรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นโดยรอบบริเวณสุวรรณภูมิแห่งนี้ แบ่งเป็น 5 ส่วนหลักๆ คือ

“ผี พรหมณ์ พุทธ รากเหง้าแห่งความเชื่อ” ที่บอกเล่าถึงการอยู่ร่วมกันของหลากหลายศาสนา หลากหลายความเชื่อในดินแดนเดียวกัน ณ ที่แห่งนี้ได้อย่างสงบสุขและร่มเย็น โดย ผู้ชมสามารถใช้ไฟฉายส่องลงใน Graphic Board ก็จะค้นพบว่า กิจกรรมต่างๆ ในดินแดนแห่งนี้มีรากเหง้าจากความเชื่อหรือศาสนาอะไร

“โลกการค้าในแผ่นดินทอง” สุวรรณภูมิเป็นดินแดนที่เรียกว่า “สหประชาชาติ” ส่วนเดิมไปด้วยผู้คนหลากหลายชาติหลายภาษา มีการติดต่อค้าขายกันอย่างคับคั่งมาเป็นเวลากว่าพันๆ ปี ผู้ชมจะสามารถสนุกสนานไปกับการค้าขายร่วมกันกับพ่อค้าสุวรรณภูมิผ่านเกมส์การแลกเปลี่ยนสินค้าอันหลากหลายที่ทั้งมีรูปร่างแปลกตาและชื่อเรียกที่แปลกหู พร้อมทั้งทำความรู้จักกับมรดกทางศิลปะและวัฒนธรรมของคนโบราณในอดีต อาทิ วัฒนธรรมกลองมโหระทึก วัฒนธรรมการใช้ลูกปัด และเครื่องปั้นดินเผา นานาชนิด

“โลหะเหล้าหลอมอารยธรรม” เมื่อโลหะเข้ามา มีบทบาทในสังคม วิถีชีวิตและวัฒนธรรมก็เปลี่ยนแปลงไปอย่างน่าอัศจรรย์ ผู้ชมจะได้พบกับเทคนิคการก่อสร้างปราสาทหินทรายสีชมพูขนาดใหญ่ที่สวยงามที่สุดในโลก ด้วยเครื่องมือโลหะชิ้นขนาดจิ๋วจำนวนกว่าหลายหมื่นชิ้น รวมไปถึงการทราบว่ครั้งหนึ่งดินแดนแห่งนี้เคยเป็นแหล่งเหมืองทองแดงที่ใหญ่ที่สุดในอาเซียนเลยทีเดียว

“เกิดบ้าน ก่อเมือง กำเนิดรัฐ” ผู้ชมจะสนุกสนานไปกับการสร้างเมืองร่วมกันกับคนในชุมชนสุวรรณภูมิ โดยแต่ละคนจะมีวิถีชีวิตที่แตกต่างกันไป ตามแต่ละอาชีพ เช่น ผู้นำชุมชน พระสงฆ์ คนต่างถิ่น ความรู้ช่าง ช่างสำริด นักดนตรี เด็ก แล้วเราจะทราบ ว่าพวกเขาเหล่านั้นมีส่วนร่วมในการสร้างบ้านแปลงเมืองกันอย่างไรจากเกมสขนาดใหญ่กลางห้อง

“เกาะรอบบรรพชน” ผู้ชมจะทราบถึงเรื่องราวของพิธีกรรมขอฝนในสมัยโบราณ บอกเล่าผ่านตำนานของพญาคันคาก หรือคางคกในรูปแบบที่น่ารัก น่าชม โดย เมื่อลองตีบนกลองมโหระทึกสำริด เสียงและการสั่นสะเทือนของกลองจะพาเราไปพบกับเรื่องราวแห่งตำนาน รวมทั้งเราจะได้เรียนรู้ถึงการหักทลายด้วยสำเนียงนำเอ็นดูจากเด็กน้อยชนเผ่าต่างๆ ในดินแดนแห่งนี้ ไม่ว่า จะเป็น หนูน้อยชากา ลาว ปะกอกะญอมอญ เป็นต้น

ห้องที่ 5 “ห้องพุทธปัญญา” บอกเล่าถึงเส้นทางพระพุทธศาสนาที่เข้ามาสู่ดินแดนสุวรรณภูมิ โดยนำเสนอถึงเรื่องราวที่พระบรมศาสดาทรงสั่งสอนพุทธศาสนิกชน ได้แก่ หลักปฏิบัติ จสสัมปบาท หรือวงจรแห่งการเกิดดับ ซึ่งเป็นหลักวิทยาศาสตร์ เป็นเหตุและเป็นผลต่อกัน ในรูปแบบของกรณีศึกษาต่างๆ แต่มีความหมายที่ลึกซึ้ง เช่น เหตุการณ์สินามิ นิทานและเพลงพื้นบ้านของไทย ได้แก่ เพลงผ่นเอยท่าไม้จิงคก นิทานดกภัยบายปลูกถั่วปลูกงาให้หลานเฝ้า แล้วนำเสนอบทสรุปแต่ละเรื่องโดย ว.วชิรเมธี ปรัชญาเมธีท่านหนึ่งแห่งวงการสงฆ์ไทย เมื่อฟังกรณีศึกษาจบแล้ว อาจมานั่งพักตาม ลมหายใจแห่งสติด้วยธรรมะบรรยายเรื่อง “การควบคุมกระแสปฏิบัติจสสัมปบาท” จากท่านพุทธทาสภิกขุบริเวณ Sound Dome บริเวณกลางห้อง

ห้องที่ 6 “ห้องกำเนิดสยามประเทศ” อธิบายถึงกว่าจะเป็น “สยามประเทศ” ผ่านการนำเสนอแบบ Star War และแผนที่ดวงดาวที่ตระการตาน่าตื่นตาตื่นใจ พร้อมตำนานการเกิดสยามประเทศทั้ง 5 ตำนาน ในรูปแบบหนังเงาในยุคของชาลี แชนปิ้น

ห้องที่ 7 “ห้องสยามประเทศ” สื่อให้เห็นความรุ่งเรืองของกรุงศรีอยุธยาเมื่อครั้งอดีต ผู้ชมจะพบกับความรุ่งเรืองแห่งอาณาจักรกรุงศรีอยุธยาครั้งอดีตกาล รั้วกระบวนพยุหยาตราทางชลมารค ที่ไหลเลี้ยวลงมาจากด้านบนราวหยาดฟ้าลงมาดิน ความอลังการของดินแดนที่เต็มไปด้วยวัดวาอารามสีทอง ขนบธรรม เนียม ประเพณี วัฒนธรรมอันงดงามต่างๆ ที่หาดูไม่ได้ในปัจจุบัน ดังคำที่ว่า “อยุธยาศรัยงฟ้า ลงดิน มาฤๅ” การหลังไหลเข้ามาของผู้คนหลากหลายเชื้อชาติ ผิวพรรณ ความเป็นอยู่ วิถีชีวิต อาหารการกิน ตลอดจนโรคภัยไข้เจ็บของชุมชนแห่งนี้ ซึ่งเราจะประหลาดใจกับความชาญฉลาดในการเลือก รับ ปรับ ใช้ของคนในดินแดนแห่งนี้ได้อย่างงดงาม กลมกลืน

ห้องที่ 8 “ห้องสยามยุทธ์” จำลองเหตุการณ์ของสยามประเทศเมื่อครั้งอยู่ในห้วงสงคราม กลยุทธ์ทางการศึกผ่านการบอกเล่าของความชาญหนุ่ม การเรียนรู้การสู้รบและวางแผนการศึกตามตำราพิชัยสงคราม การยิงปืนใหญ่สู้รบกับข้าศึก ตลอดจนชื่นชมกับอาวุธยุทธโธปกรณ์แบบโบราณครั้งกรุงศรีอยุธยา ที่ช่างฝีมือตั้งใจรังสรรค์ขึ้นด้วยหัวใจให้ความละเอียดอ่อน วิจิตร ประณีต บรรจงประดุงอาวุธขึ้นงามในสมัยนั้นจริงๆ

ห้องที่ 9 “ห้องดินแดน ความยากย้อนบน กระดาษ” สยามประเทศในยุคอาณานิคมที่ชาติตะวันตกเข้ามาขีดเส้นแบ่งเขตแดน ปรากฏให้เห็นชัดเจนในแผนที่โบราณ โดยในอดีตนั้น เราอยู่กันโดยไร้ซึ่งเส้นแบ่งแยกพรมแดนอย่างสงบสุข ผู้ชมจะได้สนุกสนานกับเกมส์การสร้างอาณาจักรของตนเอง โดยใช้สิทธิ์ในการหาพื้นที่และทรัพยากรธรรมชาติ ในดินแดนนั้นๆ เหมือนกับเราเป็นนักล่าอาณานิคมในยุคนั้นๆ เลยทีเดียว

ห้องที่ 10 “ห้องกรุงเทพฯ ภายใต้ฉากอยุธยา” เดินเรื่องอยู่ในช่วงรัตนโกสินทร์ตอนต้น จบลงที่สมัยรัชกาลที่ 3 ผู้ชมจะสนุกสนานกับเรื่องราวของชนชาติต่างๆ ที่เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารตั้งแต่ครั้งแผ่นดินต้นรัตนโกสินทร์ ทั้งเครื่องใช้ไม้สอย ข้าวของเครื่องใช้ท้องถิ่นประจำชาติในสมัยโบราณ สำเนียงสืลภาษาที่น่าสนใจ ผ้าผืนท่อนแพรประจำชาติที่มีความงดงามแปลกตา ผู้คนเหล่านี้มีบทบาทสำคัญต่างๆ ล้วนประกอบกันจนเป็นกรุงเทพฯ ขึ้น ตลอดจนเกมส์การสัมผัสการจำลองเมืองหลวงอยุธยา-บางกอก ที่ทำให้เราทราบว่าเมืองหลวงทั้งสองเมืองเหมือนกันราวกับเมืองคู่แฝด

ห้องที่ 11 “ห้องชีวิตคนนอกกรุงเทพฯ” ขณะที่ชีวิตเมืองกรุงกำลังฟูเฟื่อง นอกเมืองก็ยังคงมีการปลูกข้าวปลูกนาอยู่ เด็กๆ และผู้ชมที่สนใจจะได้สนุกสนานของเล่นพื้นเมืองแบบต่างๆ ของเล่นบางชิ้นอาจไม่ใช่รู้จักของเด็กๆ ในปัจจุบัน ได้เรียนรู้ภูมิปัญญาอันชาญฉลาดของคนชนบทมาแต่ครั้งโบราณ ตำรายา การทำนา เพาะปลูกข้าวตั้งแต่เริ่มหว่านไปจนท้ายแห่งปีซึ่งประกอบไปด้วยพิธีกรรมอันละเอียดละไม และแฝงไปด้วยคติธรรม ความคิดที่น่ายกย่อง ชื่นชม

ห้องที่ 12 “ห้องแปลงโฉมสยาม” สมัยรัชกาลที่ 4-5 สยามมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ โดยเฉพาะการคมนาคม เริ่มมีการตัดถนนสายแรก คือถนนเจริญกรุง การเปลี่ยนแปลงจากการถ่อเรือมาเป็นการแล่นรถ กำเนิดการรถไฟ ไร่พระยา การประปา เรื่องราวของการใช้แคนเดอเลียมครั้งแรกในบางกอก การแต่งกายที่เปลี่ยนจากการ “นุ่งผืน ห่มผืน” มาเป็นแบบฝรั่งตะวันตกที่สตรีชั้นสูงของไทยนิยมเสื้อแขนพองทูลุรา เรียกว่า “เสื้อแขนหมูแฮม” แต่ฝรั่งกลับเรียกว่า “เสื้อขาแกะ” ผู้ชมจะสนุกสนานกับการทดลองสวมเสื้อผ้าในสมัยก่อนแล้วถ่ายรูปกับกระจกเงาโบราณบานใหญ่ และค้นหาบ้านของตัวเองจาก model กรุงเทพฯโบราณขนาดใหญ่กลางแจ้ง

ห้องที่ 13 “ห้องกำเนิดประเทศไทย” จุดเปลี่ยนจาก “สยาม” เป็น “ประเทศไทย” ผู้ชมจะได้พบกับเรื่องราวในสมัยการเปลี่ยนแปลงบ้านเมือง เช่น ภาพถ่ายโบราณที่หาได้ยาก ภาพโปสเตอร์หาเสียง โฆษณา ประกาศต่างๆ เรื่องราวของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของไทยที่เรียกว่านางสาวสยาม เพลงชาติไทย เพลงปลุกใจและเพลงร่ำวในสมัยนั้น ตลอดจนเสียงจริงๆ ของพระยาพหลพลพยุหเสนา ที่พูดถึงความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับญี่ปุ่นและพลาดไม่ได้กับการทดลองอ่านข่าวในห้องส่งจำลองยุคช่องสี่บางขุนพรหม

ห้องที่ 14 “ห้องสีสันตะวันตก” ยุคสงครามเย็น ไทยรับอิทธิพลอเมริกาเข้ามา เช่น รถฟอร์ด เพลงเอลวิส ข้าวผัดอเมริกัน ฯลฯ เรียกว่า ยุครีโทร (retro) ผู้ชมจะเพลิดเพลินกับบทเพลงในยุค 60s-70s ทั้งไทยและเทศกว่า 50 เพลงใน Juck Box กลาง Coffee Shop ภาพยนตร์ของเอลวิส เพลสลีย์ และภาพยนตร์ของมิตร ชัยบัญชาและเพชรรา เชาวราชภฏ ผู้ชมอาจจะรู้สึกถึงความหลังไปกับภาพถ่ายเก่าที่หาได้ยากของดารานักแสดง และคนที่มิชื่อเสียงในสังคมยุคนั้นๆ ที่นำมาจัดแสดงกว่า 30 รูป

ห้องที่ 15 “ห้องเมืองไทยวันนี้” ห้องนี้ผู้ชมจะได้รับรู้ถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคมไทยในกระแสโลกปัจจุบัน สถานการณ์ต่างๆ เหตุการณ์บ้านเมือง กระแสความนิยม เทรนด์ ตลอดจนวิถีการใช้ชีวิตของคนในยุคโลกาภิวัตน์ผ่านจอทีวีกว่า 70 จอในห้องที่นำเสนอเป็นรูปเกลียวหมุนคล้าย DNA ในร่างกายของมนุษย์

ห้องที่ 16 “ห้องมองไปข้างหน้า” ตั้งคำถามเปิดกับผู้ชมว่า อยากให้เมืองไทยเป็นอย่างไร โดยเราสามารถเขียนความรู้สึกนึกคิดของเราลงบนจอคอมพิวเตอร์ Touch Screen แล้วส่งไปข้อความของเราจะปรากฏบนจอขนาดใหญ่ด้านหน้า เมื่อเราเดินผ่านจอขึ้นไป ข้อความของเราก็จะปรากฏอยู่ใน Bubble ตามศีรษะของเราไปจนกว่าเราจะออกไปจากห้อง แล้วความคิดของเรานั้นก็จะลอยขึ้นไปรวมอยู่กับความคิดอื่นๆ อีกหลากหลายความคิดในห้องนั้น

What is the first Museum Siam, Want to Tell?

The contents of the museum at the Ministry of Commerce building, which is the first museum building of the National Discovery Museum, emphasize on “Suvannabhumi to Siam to Thailand”. The story tells the evolution of Southeast Asia since before adoption of main cultures from India and China, to the transfer of Buddhism and Hinduism cultures from India circa 2,500 years ago. It tells the influences of inter-regional trade between Southeast Asia and other regions of the world, which affected the peoples and societies in the land where the present Thailand is located, causing changes and developments to the founding of communities and towns that became more and more complex over time.

It tells the cultural growth in the area of the present Thailand in various aspects, from Dvaravati, Srivijaya, Lopburi etc. until the time of “Siam” when large city states were formed i.e. Nakhon Si Thammarat, Pattani, Suphanaphum, Lavo, Sukhothai, etc.

It tells the development from city states to the “Kingdom of Siam”, centered at Ayutthaya, and spread its civilization to Thon Buri and Rattanakosin successively.

It tells about social and cultural changes at the turning point of adoption of cultural influences from Europe which led Siam to a reformation to absolute monarchy political and

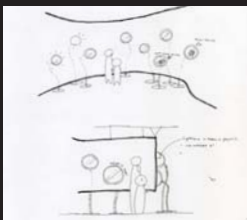
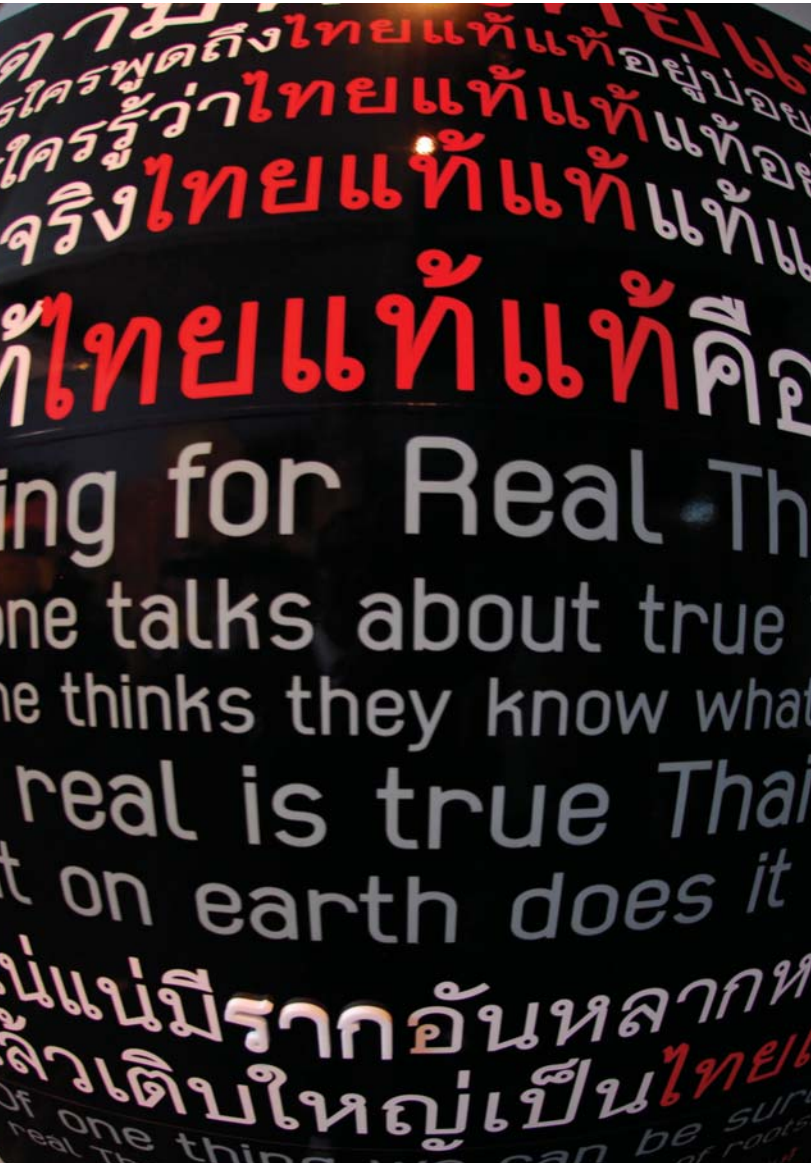
administration system in early 20th century. It tells about social and cultural development from absolute monarchy to democracy in 1932, and about economic, social and cultural influences from America which affected Thai society. Finally, it tells the complex changes of modern world which have brought along changes in a diversity of dimensions that have created the society of present day Thailand.

All these stories relate an overall picture of changes of society, economy, politics and culture of the peoples and lands of Thailand from ancient times to the present day in the framework of new perception on history. This new perception is not based on the framework of wars as in the past, which has always created problems and conflicts rather than creating wisdom. It does not hold fast to “Thainess”, which is frozen and fixed as presented in old textbooks but is a new effort to relate “Thainess” that is connected to the people, nationalities and culture which are diverse and complex based on modern and verifiable historical and archaeological evidences.

กว่าจะเป็น “ห้องเบิกโรง”

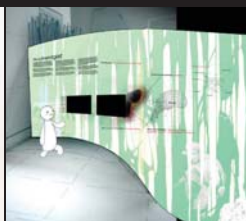
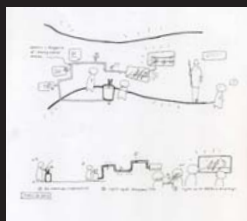

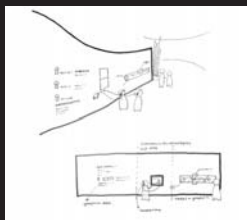
กว่าจะเป็น "ห้องไทยแท้"

กว่าจะเป็น “ห้องเปิดตำนานสุวรรณภูมิ”

กว่าจะเป็น “ห้องสุวรรณภูมิ”

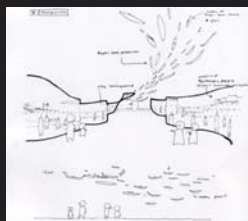

กว่าจะเป็น “ห้องพุทธปัญญา”

กว่าจะเป็น “ห้องกำเนิดสยามประเทศ”

กว่าจะเป็น “ห้องสยามประเทศ”

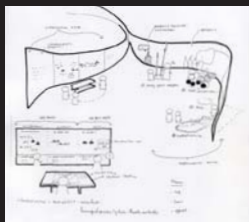

บรรยายภาพ บรรยายภาพ บรรยายภาพ บรรยายภาพ
บรรยายภาพ บรรยายภาพ บรรยายภาพ บรรยายภาพ

*It tells about social and cultural changes at the
turning point of adoption of cultural influences*

กว่าจะเป็น “ห้องสยามยุทธ”

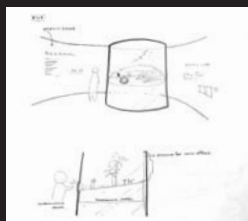

กว่าจะเป็น “ห้องดินแดนความย้อนบนกระดาษ”

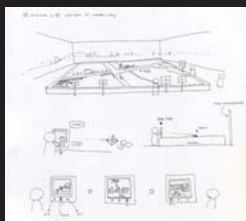

กว่าจะเป็น “ห้องกรุงเทพภายใต้ฉากอยุธยา”

กว่าจะเป็น “ห้องชีวิตนอกกรุงเทพ”

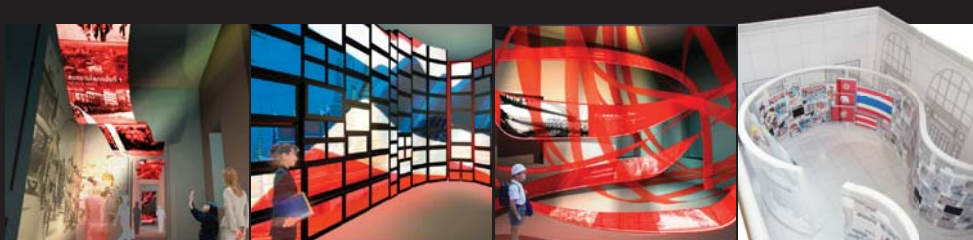

กว่าจะเป็น “ห้องแปลงโฉมสยาม”

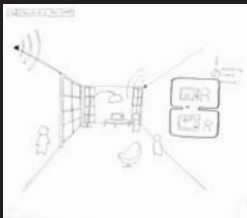
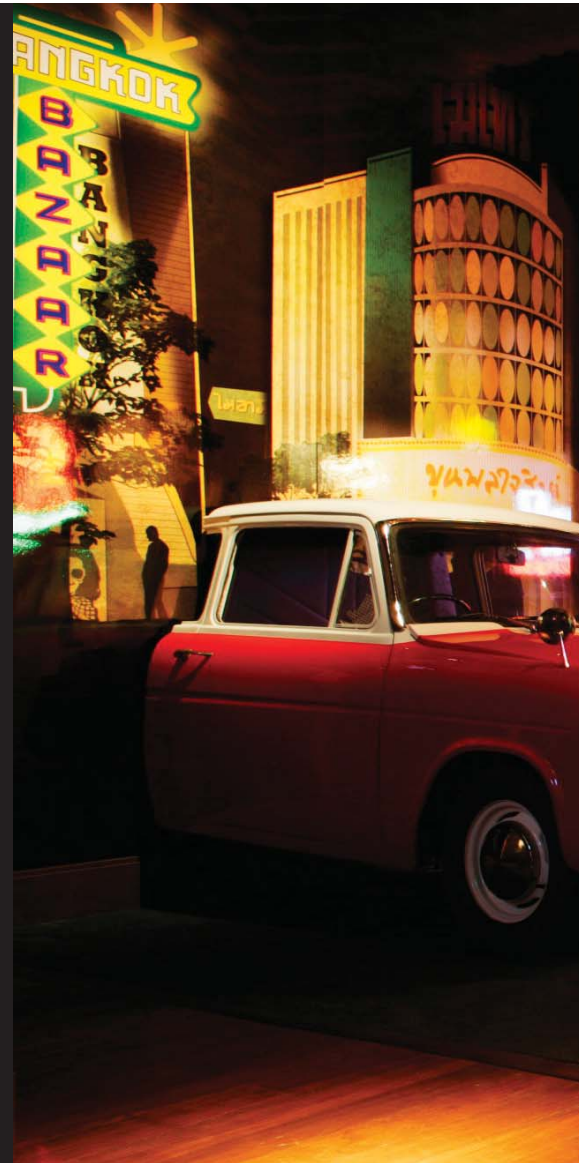

กว่าจะเป็น “ห้องกำเนิดประเทศไทย”

กว่าจะเป็น “ห้องสีสน้ตะวันตก”

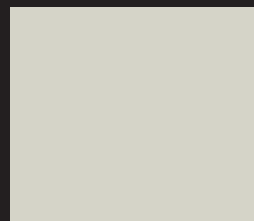

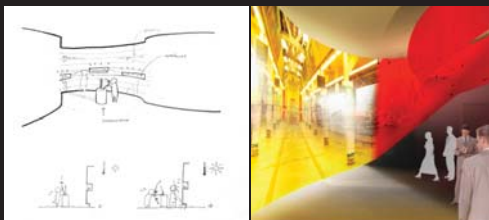

กว่าจะเป็น “ห้องเมืองไทยวันนี้”

กว่าจะเป็น “ห้องมองไปข้างหน้า”

มิวเซียมสยาม

ต้นแบบพิพิธภัณฑ์ไทย

ต้นแบบของการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ไทย

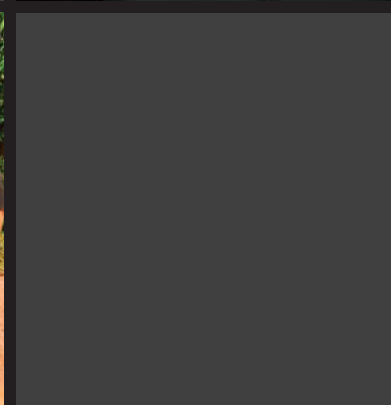
พิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งแรกเกิดจากความตั้งใจของสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติที่ต้องการจะยกระดับมาตรฐานพิพิธภัณฑ์ประเทศไทยไปสู่ระดับนานาชาติ โดยมีความคาดหวังที่จะให้พิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งแรกเป็นต้นแบบของพิพิธภัณฑ์ในประเทศไทย พิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งแรกจะเป็นแหล่งที่ให้ประโยชน์ทางการศึกษาที่ความรู้ในหลากหลายสาขาวิชา จะถูกล้อมรวมออกเป็นนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์ภายใต้หัวข้อ “จากสุวรรณภูมิสู่สยามประเทศ และสู่ประเทศไทย” จุดเด่นที่เป็นลักษณะที่สำคัญของพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้คือการกระตุ้นให้เกิดอยากรค้นหาความรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำได้จากการทำให้เกิดความสนใจ, เกิดการอยากรู้, และค้นหาคำตอบ ดังนั้น นิทรรศการต่างๆ จะถูกออกแบบอย่างเฉพาะให้กระตุ้นความสนใจ แล้วจึงให้ข้อมูลเบื้องต้น โดยใช้การปฏิสัมพันธ์ (interactive) กับผู้เข้าชม ส่วนขั้นตอนการค้นหาจะถูกเสริมโดยห้องสมุดของพิพิธภัณฑ์เอง หรือแหล่งความรู้นอกพิพิธภัณฑ์อะไรก็ได้ ถ้าผู้ชมถูกกระตุ้นให้เกิดความสนใจและอยากรู้แล้ว เขาก็จะไปหาความรู้จากแหล่งที่เขาสะดวกเอง พิพิธภัณฑ์เองก็อาจแค่ให้ความสะดวกในรูปของแหล่งเรียนรู้ (resource centre) หรือร้านหนังสือเท่านั้น

มีระดับโลกเพื่อต้นแบบระดับโลก

พิพิธภัณฑ์ในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นรูปแบบการแสดงวัตถุ (object-based museum) การสร้างและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ในประเทศไทยที่ผ่านมาก็ยังเน้นไปที่การแสดงวัตถุ ประสบการณ์การสร้างพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้ในประเทศไทยจึงมีน้อยมาก ถึงจะมีการทำบ้างก็จะเป็นแค่บางส่วนแต่ก็ยังไม่ใช่นิยามมาตรฐานระดับโลก แต่นั่นไม่ใช่คนไทยไม่มีความสามารถหรือความคิดสร้างสรรค์แต่โอกาสในการสัมผัสและประสบการณ์น้อย การสร้างพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้ระดับนานาชาติเพื่อเป็นต้นแบบในประเทศไทยจึงจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความสามารถ และประสบการณ์จากมืออาชีพระดับโลก ดังนั้นนอกจากจะได้ต้นแบบระดับโลกแล้ว ยังได้วัตถุประสงค์เสริมในการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้สร้างพิพิธภัณฑ์ไทย สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติจึงได้เชิญบริษัทชั้นนำในระดับนานาชาติที่มีผลงานได้รับการยอมรับในการสร้างพิพิธภัณฑ์จากทั่วโลกจำนวน 5 บริษัทมาทำการประกวดแนวคิดและแบบ โดยมีเงื่อนไขว่าทุกบริษัทต้องมีผู้ร่วมงานชาวไทยที่มีความสามารถและประสบการณ์ในการทำพิพิธภัณฑ์ขนาดใหญ่ และพร้อมที่ทำงานร่วมกับบริษัทระดับโลกและรองรับการถ่ายทอดความรู้จาก 5 บริษัทที่เชิญไป มี 4 บริษัทต่อไปนี้ได้มาทำการเสนอแนวคิดและประกวดแบบได้แก่

- บริษัท Story! Inc. จากประเทศนิวซีแลนด์
- บริษัท GSM Design Exhibits จากประเทศแคนาดา
- บริษัท Lord Cultural Resources Planning & Management จากสหราชอาณาจักร
- บริษัท Tanseisha จากประเทศญี่ปุ่น

การนำเรื่องผ่านสายรุ้ง ที่ร้อยเชื่อมกาลเวลาในอาคารอนุรักษ์

จากการนำเสนอแนวคิดและแบบของบริษัท ปรากฏว่าทางกรรมการมีความเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ที่เลือกแนวคิดของบริษัท Story! Inc. จากประเทศนิวซีแลนด์ ที่ร่วมมือกับบริษัท ปีโก (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ซึ่งทั้งคู่เป็นบริษัทที่มีผลงานและประสบการณ์มายาวนาน โดยแนวคิดที่ชนะใจกรรมการคือการนำเสนอเรื่องผ่านสายรุ้งร้อยเชื่อมกาลเวลาตั้งแต่ยุคก่อนสุรธรรมภูมิ เข้าสู่ยุคต่างๆจนมาถึงยุคกรุงเทพในปัจจุบัน ผ่านการเล่า, การตั้งคำถาม, เปิด, เกม, กิจกรรม, การท้าทายให้หาคำตอบจากตัวละครทั้ง 7 คน ที่จะปรากฏขึ้นมาในยุคต่างๆ ในรูปแบบที่แตกต่างกัน ผู้เข้าชมจะได้รับการต้อนรับของสายรุ้งตั้งแต่ด้านหน้าของอาคาร เข้าสู่ส่วนแรกที่ตอนแรกว่า high energy area (ตอนหลังเปลี่ยนชื่อมาเป็น immersive theatre) ที่ผู้ออกแบบตั้งใจที่จะให้เป็นส่วนที่กระตุ้นสร้างอารมณ์ ความสนใจ จนทำให้เกิดพลังความอยากรู้อยากเห็นอยากค้นหา จากนั้นตัวรุ้งก็นำผู้ชมไปพบกับเรื่องราวในห้องต่างๆ แนวคิดของรุ้งเชื่อมกาลเวลา นอกจากจะตอบโจทย์ในการนำเสนอที่น่าสนใจแล้ว การเชื่อมโยงของสายรุ้งยังกลมกลืนและเสริมความเด่นของอาคารอนุรักษ์ที่ห้องทุกห้องมีประตูเชื่อมเข้าหากันตลอดความยาวอาคารทั้ง 3 ชั้นอีกด้วย

หน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่ายต่างๆ

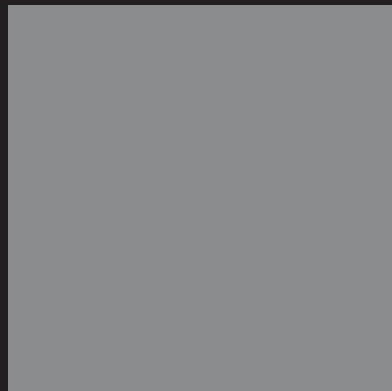
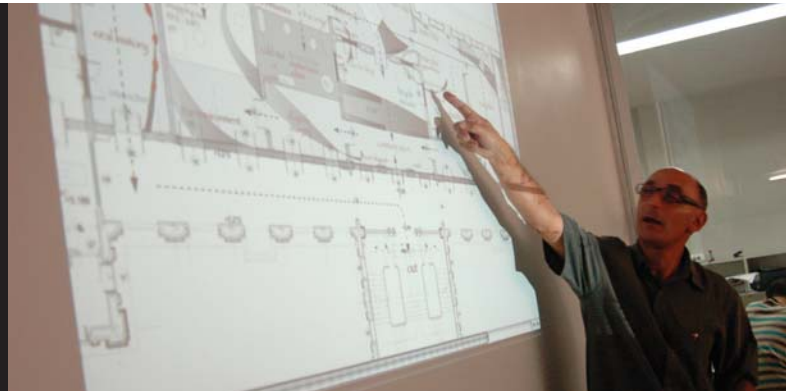
คณะทำงานในโครงการประกอบด้วย 3 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายเนื้อหาวิชาการที่ประกอบด้วยทีมงานและที่ปรึกษาของสถาบัน, บริษัท Story! Inc., และบริษัท ปีโก ที่ประกอบเป็น consortium โดยเนื้อหาฝ่ายวิชาการจะเป็นฝ่ายที่จัดหาเนื้อหาทั้งหมดทางวิชาการให้กับ consortium รวมทั้งการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการจัดแสดงไม่ว่าจะเป็นตัวอักษร, บทสนทนา, ภาพถ่าย, ภาพวาด, และกราฟฟิค รวมทั้งวัตถุประกอบที่นำเสนอโดย consortium ในส่วนการแบ่งงานของ consortium เอง ทาง บริษัท Story! Inc จะเป็นผู้กำหนดแนวทางในการนำเรื่อง (creative direction) ทั้งหมด การเล่าเรื่อง (story line) กำหนดทิศทางและบทของภาพยนตร์ และกำหนดแนวทางของบทสนทนาและอารมณ์ของตัวอักษรบรรยาย ในส่วนของ ปีโก จะเป็นผู้ออกแบบและก่อสร้างเองทั้งหมด การกำหนดทิศทางการออกแบบ งานโครงสร้าง งานคบบแต่งภายใน งานกราฟฟิค งาน prop งานออกแบบและสร้าง interactive งานสร้างภาพยนตร์ โดยอาศัยแนวทางการเล่าเรื่อง (story line) ที่กำหนดโดย บริษัท Story! Inc. มาทำการออกแบบและสร้างนิทรรศการ โดยทุกฝ่ายจะทำงานภายใต้คณะกรรมการที่ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆที่สถาบันแต่งตั้งขึ้น

ขบวนการทำงานเพื่อสร้างพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้

เนื่องจากนิทรรศการถูกกำหนดให้เป็นแบบการเรียนรู้ (discovery) ซึ่งต่างจากแบบการแสดงวัตถุ (object base) ที่การทำเนื้อหาวิชาการอาจแยกออกจากจากการออกแบบได้ แต่การทำนิทรรศการแบบการเรียนรู้ การออกแบบจะขึ้นอยู่กับเนื้อหาวิชาการอย่างมาก การที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเนื้อหาวิชาการ การออกแบบนิทรรศการก็จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย หรือในระหว่างการออกแบบทำนิทรรศการก็อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาเพื่อผลที่ดีกว่าเช่นกัน การทำงานในช่วงแรก บริษัท Story! Inc. จะทำงานประสานกับฝ่ายวิชาการในการสรุปเนื้อหาวิชาการ (contents brief) และการกำหนดแนวทางการเล่าเรื่อง โดยมีฝ่ายศิลป์ช่วยในการเสนอรูปแบบเบื้องต้นไปด้วย (conceptual design) เพื่อให้คณะกรรมการและคณะมองภาพรวมได้ชัดเจนและให้แน่ใจว่ารูปแบบนิทรรศการตรงกับแนวการเล่าเรื่อง ช่วงนี้เป็นช่วงที่ใช้เวลานานที่สุดและจะต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการก่อนจะนำไปใช้การพัฒนาต่อ ช่วงต่อมาคือการปรับยืนยันการออกแบบและพัฒนาแบบ (design development) ซึ่งก็รวมหมายถึงการพัฒนาด้านเนื้อหาวิชาการในรายละเอียด ทาง consortium เอง ก็ต้องมีที่ปรึกษาทางวิชาการเพื่อให้รูปแบบนิทรรศการมีความถูกต้อง รวมทั้งหาเกร็ดข้อมูลทางประวัติศาสตร์บางส่วนมาเสริมให้นิทรรศการมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น (wow factors) ตลอดการทำงานนั้น คณะกรรมการจะต้องอนุมัติทุกขั้นตอนการทำงานเพื่อให้คณะทำงานพัฒนาต่อ ต่อไปได้ และช่วงสุดท้ายที่เน้นการพัฒนาการออกแบบรายละเอียดและทำนิทรรศการ (รวมทั้งสื่อภาพยนตร์และ interactive ต่างๆ

) ที่ทำโดยบริษัทปีโก โดยมีทาง บริษัท Story! Inc. ทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษาลดเวลา ฝ่ายเนื้อหาวิชาการจะช่วยตรวจสอบความถูกต้อง และมีทีมงานย่อยที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการมาให้ข้อเสนอแนะและตรวจสอบ

จะเห็นได้ว่าผลงานที่ออกมาได้นั้นเป็นผลงานของความประสานความร่วมมือของทุกฝ่ายตลอดโครงการได้อย่างแท้จริง ผลก็คือพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้ที่สามารถเป็นต้นแบบของพิพิธภัณฑ์ในประเทศไทยแห่งอื่นๆได้ และทักษะการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ของคนไทยที่เพิ่มขึ้นผ่านการถ่ายทอดความรู้จากการทำงานร่วมกับมือระดับโลกตลอดโครงการ ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ของโครงการ

นันทาทรศนะจากผู้ใหญ่ผู้ปลุกปั้น
สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ
Opinion of NDMI board

อ.สันทัด สมชีวิตา Santhad Somchivitar

“

เราต้องยอมรับก่อนว่า เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีพิพิธภัณฑ์ประเภทนี้มาก่อนนะครับ แล้วเราต้องการทำให้พิพิธภัณฑ์ของเรา มีคุณค่าและอยู่ในมาตรฐานในระดับสากล เพราะฉะนั้นในตอนที่เราเริ่มเราก็คิดว่าคงมีความจำเป็นที่จะต้องหาบริษัทออกแบบ ซึ่งมีประสบการณ์ในระดับสากล เราก็เชิญบริษัทชั้นนำมาร่วมประกวดแบบถึง 5 บริษัท เป็นบริษัทต่างประเทศ มาจากประเทศนิวซีแลนด์ จากประเทศญี่ปุ่น จากประเทศแคนาดา จากประเทศอังกฤษ และประเทศสหรัฐอเมริกา แล้วก็มาร่วมกัน 4 บริษัท หลังจากที่เราคัดเลือกบริษัทแล้วเนี่ย เราก็ได้มีข้อกำหนดว่าบริษัทที่ทำการออกแบบ ที่ชนะเลิศการประกวดออกแบบ ต้องทำงานร่วมกับบริษัทของคนไทย ที่ทำงานในสาขาดังกล่าวนั้นนะครับ ที่มีผลงานที่อยู่ในระดับมาตรฐานที่ยอมรับได้ เพื่อที่จะเป็นการถ่ายทอดความรู้เนาะครับ รวมทั้งต้องทำงานร่วมกับ รวมทั้งต้องมีการถ่ายทอดความรู้ให้กับ เจ้าหน้าที่ของทางสถาบัน

ด้วย นี่ก็เป็นสิ่งที่เราคิดว่าการออกแบบนี้ สามารถจะสร้างขีดความสามารถให้กับบริษัทของคนไทย และเจ้าหน้าที่ของสถาบันไปพร้อมกัน

ส่วนหนึ่งที่เราเรียนรู้ก็คือว่า กระบวนการในการทำงาน เนื่องจากว่า มันเป็นกระบวนการที่ต้องทำงานร่วมกันหลายฝ่าย ต้องมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ตั้งแต่เนื้อหาของวิชาการซึ่งทางฝ่ายสถาบันเป็นคนกำหนดนะครับ บริษัทต่างชาติกับบริษัทคนไทยที่ได้รับการคัดเลือกให้ออกแบบ ก็ต้องไปทำไอ้ตัวที่เรียกว่า Concept briefing ต่างๆ เพื่อมาทำการตรวจสอบและอนุมัติ ซึ่งในขั้นตอนนี้ก็ใช้เวลาพอสมควร และก็จะมีรายละเอียดมากมาย ที่ทำให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการร่วมกัน มีการตรวจสอบในเรื่องของความเป็นไปได้ต่างๆ และในเรื่องของการใช้งบประมาณ ให้มีเหตุมีผล แล้วก็ให้เหมาะสมกับงบประมาณที่ทางรัฐบาลได้จัดให้ รวมทั้งในเรื่องของสิ่งที่เจ้าหน้าที่ของทางสถาบันจะได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ เพราะฉะนั้นกระบวนการเรียนรู้ต่างๆนี้ ผมถือว่ามีความค่ามาก ในการสร้างพิพิธภัณฑ์ครั้งนี้

และการทำงานทุกงานก็มีปัญหาทั้งนั้น เนื่องจากว่าเรื่องของวิชาการ แล้วก็ก็เป็นเรื่องของรายละเอียดที่มีมากมาย เพราะฉะนั้นมันก็จะมีความเห็นที่แตกต่างกันบ้าง แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากว่าทางฝ่ายผู้ออกแบบและฝ่ายของสถาบัน ก็ถือว่ามันนักวิชาการที่ทำงานร่วมกัน ก็พยายามจะหาข้อสรุป ที่มีความถูกต้องตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ แล้วก็เนื้อหาทางวิชาการเพื่อให้เด็กหรือผู้ชมมีความรู้ เพื่อจะสามารถไปค้นหาคำตอบต่างๆ ทั้งจากห้องสมุดและแหล่งค้นคว้าอื่นๆ ได้

First, we must accept that Thailand never had museum like Museum Siam before, so, we want to build our museum have valuable and international standard. For that reason in the beginning, we think we must seek international company to design, there from New Zealand Japan Canada United

Kingdom and USA. This company must work under rule that co-working with Thai staff and Thai companies.

In working process we learn cooperate with other that had exchange experience from each other, comprise of main substance that NDMI fix it then foreign companies and Thai staffs design a concept briefing to committee of NDMI for examine and approve. In this process, there use for a long time and many detail that make learning process together and investigate suitable using the government budget and NDMI staffs learn many thing from process of making Museum Siam with international company. I think that is many valuable for Thai people.

In every working process there are many problems because in academic matter it had many detail, it easy to make a conflict. However, designers and committees of NDMI try to making conclusion that correct to historical and archaeological evident and this content can make who visit Museum Siam can making a question and try to answer from library and other academic institutes.

”

อ.เฉลิมชัย หอนาค
Chalermchai Hornak

“

ถ้าจะทำพิพิธภัณฑ์ ทำไปทำไม เป็นคำถามที่หนึ่งเลย แล้วที่ care ที่สุด คนที่ทำพิพิธภัณฑ์ต้อง care สังคมให้มากที่สุด ต้องอ่านสังคมออกมา สังคมต้องการอะไร อย่าเอาตัวเองเข้าไปคิด ที่ผ่านมา คนที่มารับผิดชอบเรื่องของการสร้างพิพิธภัณฑ์ หรือทำพิพิธภัณฑ์มักจะทักท้วงเอาไว้ ประชาชนมันไม่รู้เรื่องนี้ เพราะฉะนั้นทำให้ประชาชนมันรู้เรื่องดีกว่า แล้วก็ทำไปตามแนวทางที่ตัวเองนัด แล้วก็บอกว่า พิพิธภัณฑ์ดี ความจริงแล้วคือถูกใจตัวเอง แต่ไม่ถูกใจสังคมหรือตลาด สังคมตลาดมันไม่เห็นประโยชน์ เพราะฉะนั้นการทำพิพิธภัณฑ์ จุดหนึ่งที่คนไทยหรือสังคมไม่ยอมไปพิพิธภัณฑ์ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเนี่ย เพราะเค้ามีความรู้สึกว่ามันไม่ มันไม่ลงมาเกี่ยวข้องกับเค้า มันไม่ลงมาเกี่ยวข้อง เค้าบอกว่ามี specimen มีอะไรต่างๆ เยอะแยะ ใส่อะไรเหล่านั้นเนี่ย พอเค้ารู้แล้วเนี่ย อย่างเค้ารู้ว่าพระรามคำแหง พระเจ้ารามคำแหงเป็นกษัตริย์สุโขทัย รัชชนะขุนสามชนเจ้าเมืองฉอดอะไรเนี่ย ความรู้เค้าแค่นี้เค้าก็บอก ผมพอแล้ว แค่นี้ มันไม่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันแล้วนี่ ถ้าหากว่าเกี่ยวกับชีวิตประจำวันเค้า เค้าเอาไปทำมาหากินอะไรต่างๆ ผสมผสานในวัฒนธรรมอะไรของเค้าไป อย่างนั้นเค้าก็จะสนใจ ต่อเนื่อง เพราะฉะนั้น ตรงนี้ สิ่งที่เราขาดไปอย่างมาก แล้วก็แยกตัวเองไม่ออก ปากก็บอกว่า ทำเพื่อประชาชนทำเพื่อสังคม อยากให้สังคมรู้เรื่องนั้นเรื่องนี้ แต่ความจริงไม่ใช่ ความจริงตัวเองเอาตัวเองเป็นจุดเริ่มต้น

The first question if you want to build one museum that is why done it and the builder should to care public, what people really want don't put your own idea. Because some builder used to think that people unaware this thing, thus they work follow that they think and tell this is the good museum but in truly they spoiled their self. But it not response public and people not interest in, so the process of marking one museum is very important.

And why Thai people don't like to go to museum like National Museum because their exhibition not related to their everyday life but if it deals with their life they must be interested in it continuously. So, our weak point that's can't separate the idea from what's people want even told made to public but in truly we start from ourselves.

”

อ.นิธิ สถาปิตานนท์
Nithi Sadhapitanon

“

การปรับปรุงตัวตึกกระทรวงพาณิชย์เก่าให้เป็นตึกพิพิธภัณฑ์นั้นน่าเสียดายที่ไปติดตรงที่ คณะกรรมการเกาะกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งกรรมการชุดนี้มีนโยบายที่จะไม่ให้สร้างอาคารใหม่ ในเกาะรัตนโกสินทร์ ไม่สร้างกิจการใดที่จะให้นารถยนต์เข้ามาในเกาะรัตนโกสินทร์ คณะกรรมการ จึงไม่เห็นด้วย ก็เลยต้องรอไปอย่างไม่มีกำหนด

ซึ่งผมเองก็งง ว่า เราจะสร้างพื้นที่ให้มีกิจกรรมที่เสริมคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ให้ความรู้กับคนเพิ่มขึ้น ทำไมถึงทำไม่ได้ ซึ่งมันก็มีกฎระเบียบของคณะกรรมการเกาะกรุงรัตนโกสินทร์ ก็บ่าอยู่อย่าง คือว่า เอกชนทำได้ ถ้าเป็นที่ดินเอกชน ทำได้ กฎระเบียบที่ว่าครอบคลุมได้เฉพาะสถานที่ราชการเท่านั้น ผมเห็นว่าถ้าจะคุมก็ต้องคุมหมด จะสร้างอะไรในเกาะรัตนโกสินทร์ ก็ต้องคุมให้หมด อย่างโรงเรียนราชินี ซึ่งเขาบอกว่าเขาไม่ใช่ราชการ มีรถยนต์จำนวนมาก และยิ่งตอนนี้ก็จะมีกรรือรถอนตึกแล้วสร้างตึกใหม่ ได้โดยที่ไม่ต้องผ่านคณะกรรมการเกาะกรุงรัตนโกสินทร์ ใช้แค่กฎระเบียบ กทม. เท่านั้นเอง

และด้วยความที่ ที่นี้ เป็น discovery museum แห่งแรกในกรุงเทพฯ และของไทย ถือได้ว่าเป็นการเปิดศักราชของพิพิธภัณฑ์ยุคใหม่ และหวังว่าจะมีโอกาสได้ขยาย และได้นำเสนอเรื่องราวที่น่าสนใจมากขึ้น และอาจจะมีโอกาสได้เปิดแหล่งที่ 2 ขึ้น เชียงใหม่ หรือทางภาคใต้ ซึ่งก็ผ่านไว้ลึกในอนาคต ถ้ามีงบประมาณ หรือจะมีแหล่งที่ 2 ในกรุงเทพฯ ซึ่งเดิมทีอาจจะมึนโยบายให้จัดตั้งตึกอื่นๆด้วยให้เป็นพิพิธภัณฑ์ อย่างเช่น กรมแผนที่ทหาร แต่มันเป็นนโยบายในสมัยรัฐบาลทักษิณที่จะให้เป็น สมิธโซเนียน (Smithsonian) แต่อันนี้ผมว่ามันเป็นการเมืองอยู่มาก จะย้ายสถานที่ของ

กระทรวงต่างๆ ซึ่งมันทำได้ยาก แต่ผมว่าทำได้ก็พิเศษ แต่หวังว่าจะขยายไปตามต่างจังหวัด อันนั้นก็สำคัญ เพราะว่าปัจจุบันประเทศไทยมีพิพิธภัณฑ์อยู่มากมายถึง 700 กว่าแห่งนี้มันค่อนข้างสะเปะ สะปะ ทำ display ไม่น่าสนใจ มีทั้งพวกที่อยู่ระยะยาวไม่ได้ ไม่มีเงินสนับสนุน ก็ปิดตัวกันไป

The restoration of former Ministry of commerce there has limited because the rule of committee of preserve Rattanakosin Island, they not allow to build new building in Rattanakosin Island and activity that lead car in to Rattakosin Island thus the committee not approve with NDMI board, we wait and that make me so confuse for that rule .

Because NDMI's aims to developed standard life of Thai people and give Knowledge to them, why we shouldn't build a new one while private authorities can build, like Rajini School can build their new building, cause that rule cover only government authorities .

And this is the first discovery museum in Thailand and Bangkok and it represents the new century of Modern Museum in Thailand, too. I hope that we can expand and present a new exhibition in the future, and have a chance to open the second discovery museum in Chingmai or Sounthern part of Thailand. But From the beginning when Thaksin was Thai Prime Minister, he wants to build Thai Smithsonian like in the USA but I think it very policy.

”

บทที่
๑

อนาคต
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้
แห่งชาติเป็นอย่างไร?

How NDMI
will be in the future?

“

อ.ภูธร ภูมะธน
Puthorn Pumathon

พิพิธภัณฑ์ควรสื่อสารให้ผู้เข้าชม อยากมาชม อยากมาดู ของดีๆ ก็ควรจะมีคนได้เข้ามาดู ให้ได้ ให้มีความสุขในการชม ประทับใจ ซึ่งทุกที่ขาดขั้นตอนในการแสดงส่วนตรงนี้ ไม่ว่าจะเป็นบุคลากร การจัดวาง ส่วนแสดงล้วนแล้วแต่มีส่วนที่จะให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกประทับใจได้ หากเปรียบไปแล้วการสร้างพิพิธภัณฑ์ก็เหมือนกับการเสนอสารคดีชนิดหนึ่ง ต้องมองความเปลี่ยนแปลงของวิถีคิดของลูกค้ำ ของผู้บริโภค เพราะฉะนั้นคนแบบหนึ่งก็จะสามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้ำได้มากกว่า เหมือนกับเวลาดูโฆษณาแล้วประทับใจ ผมต้องการเห็นพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ทำให้ผู้ชมประทับใจ และอยากกลับมาชมอีก

”

Museum Siam should make a communication to visitors that make them feel happy and impress, which in every museum miss it. If we compares museum to be documentary we must see changing and though of people, so one person can reach one target not every target like when we see announcement. That I hope this museum can make visitor to come again and again.

“

อ.จิระนันท์ พิตรปรีชา
Jiranan Pitpreecha

ตอนนี้เรามีการจัดตั้งเครือข่ายพิพิธภัณฑ์ทั่วประเทศ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น เพราะต้องการให้พิพิธภัณฑ์ทั้งเล็กและใหญ่ให้ก้าวเดินไปพร้อมกัน และในแง่ของนวัตกรรมพิพิธภัณฑ์วิทยา เช่น ในเรื่องการจัดแสดง โดยให้มีการเรียนรู้จากพิพิธภัณฑ์อื่นๆ หรือมีการไปดูงานของพิพิธภัณฑ์อื่นๆ หรือการทำคู่มือ นำชม การจัดสัมมนาวิชาการ เพื่อพัฒนาพิพิธภัณฑ์ทั้งหลายได้มีการพัฒนาที่ดีขึ้น และเพื่อการสร้างความรู้ทางวิชาการพิพิธภัณฑ์ในประเทศไทยให้รู้จักกัน และมีความเชื่อมโยงกันก็จะเป็นตัวกลาง พร้อมทั้งเผยแพร่วิชาการใหม่ๆและทันสมัยมาสู่แวดวงพิพิธภัณฑ์ในประเทศไทยต่อไป

โดยสิ่งเหล่านี้ที่เราทำจะกลายเป็นแนวทางในการดำเนินงานของ พิพิธภัณฑ์ ที่ไม่แค่เป็นที่โชว์ของเก่าเท่านั้น

NOW, we have museum network project, for connect all of museums in Thailand in this network it free to join. B ecause we want large and small museum to walk together and developed themselves, Museum Siam will be the leader of those museum in the future.

This way will lead museum duty not showing the ancient object only, but it the obligation of modern museum like Museum Siam also.

”

“

อ.รณฤทธิ์ ธนโกเศศ
Ronnarit Thanakoset

ท้ายที่สุดที่เราอยากจะทำจริงๆ คือ Living Museum นั่นคือชุมชน และเราก็จะทำชุมชนให้กลายเป็นพิพิธภัณฑ์เพื่อการเรียนรู้ที่แท้จริง โดยที่ประชาชนก็ยังอยู่โดยที่ไม่รู้สึกว่าเขเป็นส่วนหนึ่งของ Collection และเขาก็ยังสามารถประกอบกิจกรรมของตนเองได้ตามปกติ

เพราะเราสรุปจากเนื้อแท้จริงๆ ซึ่งเป็นภาพสุดท้ายของการทำพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้ เพราะปัจจุบันนั้นไม่มีการเรียกว่า พิพิธภัณฑ์แล้วครับ เราคือสถาบันการเรียนรู้และสร้างสรรค์ เป้าหมายของมันก็คือ การสร้างองค์ความรู้ สร้างกระบวนการเรียนรู้ และเชื้อเชิญให้คนมาเรียนรู้ โดยการสร้างแหล่งเรียนรู้ที่น่าสนใจ ชักจูง โดยเหมือนวันหนึ่งเราอาจจะมีการทำห้างสรรพสินค้าที่น่าสนใจ อีกวันอาจจะเป็นการทำโรงหนังที่ทำให้เราต้องไปดูเพราะได้สัมผัสกับบรรยากาศ ที่น่าสนใจ ได้มาคุยกันได้มานั่งเล่นกัน ซึ่งมันเป็นบรรยากาศเหมือนสมัยที่เราตอนเด็กๆ ไปดูหนัง

แต่ที่จริงแล้ว พิพิธภัณฑ์การเรียนรู้ ก็ควรจะเป็นพื้นที่ที่ได้มีการเรียนรู้รอบๆ ที่ตรงนี้ที่ตั้งอยู่ด้วย รวมทั้งตัวมันเองด้วย และใช้พื้นที่ตรงนี้เป็นตัวกระตุ้นในการเรียนรู้ และนำไปพัฒนาเชิงบวกแบบยั่งยืน ที่สำคัญคือ ต้องการให้พัฒนาชุมชนที่อยู่รอบๆ โดยใช้พิพิธภัณฑ์นี้เป็นศูนย์กลาง โดยคาดหวังว่า พิพิธภัณฑ์หรือศูนย์การเรียนรู้นี้จะเป็นตัวให้ข้อมูลในเชิงการนำไปพัฒนาอย่างถูกต้องและยั่งยืนในอนาคต

At last, we want to make the Living Museum, which is community. And we want to make community be a learning museum. But people not feel they are part of Collection and they can live with usual.

If we summary from the real content, that is the last of making NDMI. Because we not call mecum, we are NDMI, an importance purpose are dissemination and creation of knowledge.. And we want to invite for learning place, one day we make museum like a department store or cinema in next day.

In real, NDMI should has a learning apace and include itself. And, this space is a stimulator, that can lead to long development but the importance thing is want to developed community, which settle around NDMI. I'm hope that museum or this learning space is information center that can use development in correct way.

”

“

อลิสา ภูซุ่ม
Alissa Pucha-um

อยากจะให้พิพิธภัณฑ์การเรียนรู้ เป็นอะไรที่เฟลิดเฟลิน อย่าไปเคร่งเครียดกับมันมากนัก อยากให้สนุกเหมือนที่เราทำงานอย่างสนุกกับมันเหมือนกัน
เท่าที่คาดหวังจึงอยากให้พิพิธภัณฑ์ของเราเป็นมิติใหม่ของการเรียนรู้ให้ได้ และให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียน ให้เป็นพื้นที่การเรียนรู้นอกห้องเรียนให้ได้ และหวังว่า เราจะสามารถยืนหยัดไปในอนาคตข้างหน้าได้ เพื่อที่จะได้เป็นแรงบันดาลใจให้กับสถานศึกษา และพิพิธภัณฑ์อื่นๆ ได้นำแนวคิดแนวการเรียนรู้แนวใหม่เช่นนี้ไปปรับใช้กับตนเอง

”

“

จุลดา มีจุล
Jullada Mejun

การเกิดขึ้นของพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งนี้เปรียบเสมือนการเกิดขึ้นของอวัยวะชิ้นหนึ่ง แต่ลมหายใจที่จะมีต่อไปของหนึ่งชีวิตนี้จะต้องอาศัยเครื่องช่วยหายใจ หรือจะหายใจได้ด้วยตัวเอง
โดยคาดหวังถึงสิ่งที่เกิดขึ้นต่อไปในอนาคตว่าเราต้องการสร้าง ต้องการ ทำให้ทุกคนเห็นว่าพิพิธภัณฑ์ไม่ใช่เรื่องน่าเบื่อ โฉมหน้าของพิพิธภัณฑ์แบบเดิมๆ ที่เราเคยเข้าใจมันจะต้องเปลี่ยนไป โดยส่วนตัวในฐานะที่มองกลุ่มเป้าหมายไปที่กลุ่มวัยรุ่น เราต้องคิดถึงเรื่องพื้นฐานก่อนว่า สิ่งสำคัญของวัยรุ่นคือการเรียน แต่สิ่งที่ดึงดูดความสนใจของกลุ่มนี้ได้คือเพศตรงข้าม เพราะฉะนั้นนี่ไม่พื้นที่วัยรุ่นจะต้องมีการพูดคุย พบปะ นัดเจอ หรือพูดให้ยาวว่า “จีบ” กัน เพราะฉะนั้น ถ้าจะจีบกัน ถ้าสิ่งกระตุ้นคือการจีบกัน แต่การศึกษาก็ยังต้องควบคู่กันไป จันเราก็ตอบ “ให้มาจีบกันที่นี่” และยังคาดหวังอีกว่า อยากให้พิพิธภัณฑ์แห่งนี้เป็นเครื่องมือของสังคม เป็นเครื่องมือการศึกษาให้กับโรงเรียนต่างๆ ได้สร้างแหล่งเรียนรู้แห่งใหม่

I want Discovery Museum is funny place and not serious with it, hope to funny like me to work with them.

Follows, we hope and want our museum is new way of learning. And be a part of knowledge, for out-class learning and hope to be an inspiration for other academics and museums.

Born of NDMI is similar with one of an organ but the breeze of this one's life, it can breeze by respirator or by itself.

I'm expecting that new thing will be in future, we want to make everyone think that museum is not boring. The old face of museum that we understand will changing. In my opinion I want to stress at youth group, main target. Their importance point is education but love that cans attract them and turn of their interest, and follow dating. I want Discovery Museum is place to dating, and hope this museum is tools of social, is a new place of learning.

”

“

ศิริพร เฟื่องฟูลอย
Siriborn Feunfooloy

ถือได้ว่าเป็นพิพิธภัณฑ์แนวใหม่ Discovery Museum ในเชิงประวัติศาสตร์ ซึ่งต้องถือว่าในประเทศไทยยังไม่มีใครทำ ด้วยตัวเนื้อหาที่นำมาจัดแสดงก็เป็นของยากอยู่แล้ว แต่เราเองก็ต้องทำตรงนั้นต่อไปให้ดี หลังจากเปิดพิพิธภัณฑ์แล้ว จะต้องเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทุกคนเมื่อเข้ามาแล้วรู้สึกสนุกสนาน และไม่ผิดหวังกับมัน อย่างน้อยต้องทราบได้ว่าพิพิธภัณฑ์นี้จัดตั้งขึ้นมาเพื่ออะไร ให้เข้ามาเรียนรู้และได้อะไรกลับไป ซึ่งเชื่อว่าทุกคนที่ก็คงคาดหวังให้เป็นนี้เช่นกัน

This is a new type of museum, Discovery Museum in historical, because of in Thailand never have like this before. And with its contents, it very difficult but we show in easy display. After opening, this museum must be place of learning for everyone. When they come in, they will feel funny and not disappoint with it. And hope that, people knows that this museum build for and learning, I hope to be like that.

”

บทที่
๗

ครอบครัว และรอบรั้วมิวเซียมสยาม
Museum Siam's family

พลฯ เขตตไทย แก้วปิล่า

เป็นเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยขององค์การทหารผ่านศึก ที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่ปี 2546 โดยตอนนั้นที่นี่ยังเป็นที่ทำการกระทรวงพาณิชย์อยู่ แต่ก็ในช่วงที่เริ่มย้ายไปทำงานที่สนามบินน้ำ ซึ่งเป็นที่ตั้งของกระทรวงแห่งใหม่บ้างแล้ว ตอนนั้นมีข่าวลือมาหลายกระแสมากๆ เช่นจะปรับที่นี่เป็นที่จอดรถสำหรับรถตำรวจนักท่องเที่ยว หรือรื้อตึกเก่าเพื่อสร้างเป็นตึกใหม่ จนมีเจ้าหน้าที่ของกระทรวงมาบอกว่าสรุปแล้วจะทำเป็นพิพิธภัณฑ์ ตอนแรกผมคิดว่าจะเป็นพิพิธภัณฑ์ที่เอาของเก่ามาโชว์ แต่ไม่ใช่เพราะว่ามีอะไรให้เล่นด้วย เป็นพิพิธภัณฑ์ที่แปลกดี จนไม่น่าจะใช้คำว่าพิพิธภัณฑ์ แล้วก็อยากให้คนมาเที่ยวเยอะๆ ครับ จะได้ความรู้กันเยอะๆ

ป้าขายน้า

ขายมา 23 ปี แล้วค่ะ ขายมาตั้งแต่ฝั่งตรงข้ามเป็นกรมทหาร ต่อมาก็เป็นโรงเรียนราชพิธ แต่ป้าขายที่หน้ากระทรวงพาณิชย์มาตลอด ตอนแรกไม่รู้หรอกค่ะว่าจะทำเป็นพิพิธภัณฑ์ มารู้ตอนที่ซ่อมตึกดีใจค่ะ ที่ทำเป็นพิพิธภัณฑ์ เพราะว่าเปิดให้คนทั่วไปสามารถเข้ามาเที่ยวในตึกได้ ตอนเป็นกระทรวงพาณิชย์มีคนมาทำงาน ก็เป็นคนกลุ่มเดิมๆ แตกต่างจากคนที่มาเที่ยวพิพิธภัณฑ์ ที่เป็นคนทั่วไป ป้าคิดว่าคงมีคนมาจากทั่วประเทศแล้วมั้ง

ลุงขายเต้าฮวย

เต้าฮวย รดเย็น มีลูกค้าแวะมาประจำ จอดขายบนถนนมหาธาตุ ผมขายมา 40 กว่าปี เคยเข้าไปส่งเต้าฮวยให้กับข้าราชการในกระทรวงฯ ด้วย พอทุบตีก็ทิ้งก็เปลี่ยนไปเยอะเหมือนกัน มีสนามกว้างๆ แทนก็ดูสวยดี ตอนแรกคิดว่าใครจะมาดูพิพิธภัณฑ์ เพราะว่าไม่เห็นมีอะไร แต่ตอนนี้มีคนเข้ามาเยอะ

คุณครูโรงเรียนราชินี

เคยมาทำกิจกรรมกับทางสถาบันอยู่ค่ะ จึงได้ทราบว่าจะมีแหล่งเรียนรู้ดีๆ ที่อยู่ใกล้โรงเรียนของเรา ซึ่งเป็นเรื่องที่น่ายินดีที่สุด ทางโรงเรียนเรามีโอกาสใช้พิพิธภัณฑ์เป็นสื่อในการเรียนการสอนหลายครั้ง หรือแม้แต่ตัวนักเรียนเอง หลังจากเลิกเรียนแล้ว เขาก็เข้ามาเดินเล่น มาชมนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์กัน ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่ดีมากๆ ค่ะ

ครอบครัวนิเวศนิยมสยาม

พาดิชัย

คณะทำงาน สพร.

ดร.ชัยอนันต์ สมุทรวานิช
ศ.กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์
พลเรือเอก รุณิธ กิตติอำพน
ผศ.พัชรี ชินธรรมมิตร
จินตนา อีรวรางกูร
จิระนันท์ พิตรปรีชา
รณฤทธิ์ ธนโกเศศ
จุลลดา มีจุล
ศิริพร เพื่องฟูลอย
อลิสสา ภูษอุ่ม
วรกานต์ วงษ์สุวรรณ
พัชรลดา จุลเพชร
ชญานิษฐ์ ดุลยเกษม
ศราวัน วิณฑุพราหมณกุล
ทวีศักดิ์ วรฤทธิ์เรืองอุไร

วัชนี สินธุวงศานนท์
พาดิตร ทิพทัส
ศิริพร เพื่องฟูลอย
สุทธิรัตน์ แก้วอาภรณ์
ปิยมาศ สุขพลัปลา
ปญญาภาพ ดินวูน
ผาล ภิรมย์
รัตมา พงษ์พนรัตน์
จารุณี แยมชื่น
พฐุ คูศรีพิทักษ์
รุ่งทิวา ศักดิ์วิทย์
อัญญาพร จริยาบุรณ์
วราพร จริยาบุรณ์
วราพร ไตรรงค์
จิรพา ดันเจริญผล

ปกษภาพร โชติธรรม
ธัญธร ดุลยจินดา
เอมอร ชุ่มชื่นดี
เกษรา วรวัฒนารักษ์
ณิชยา เทียนสิงห์เดช
สุชารัตน์ ทับทิมจรรยา
ณฤทธิ์ รอดชนะ

คณะทำงาน
ฝ่ายโบราณคดี

คณะทำงาน
ฝ่ายอาคาร

คณะทำงาน ฝ่ายนิติธรรมการ

หินดินอิฐ

พื้น ชีวิต สู่พิพิธภัณฑ

พิพิธภัณฑการเรียนรู้

4 ถนนสนามไชย แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 ประเทศไทย
www.ndmi.or.th